

A POMÁZI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

————— 2023/2024 —————

Készült:
2023-ban

Tartalom

1	Bevezetés	8
1.1	Küldetésünk - „Tradíció és innováció” -	8
2	Nevelési Program	9
2.1	Helyzetkép	9
2.1.1	Az intézmény mikrokönyezete, története	9
2.1.2	Személyi feltételek	9
2.1.3	Tárgyi-technikai feltételek	9
3	Az iskolában folyó nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
3.1	Pedagógiai hitvallásunk alappillérei	10
3.1.1	Nemzetiségi oktatás	10
3.1.2	Fenntarthatóságra nevelés, Öko-iskola	10
3.1.3	Használható tudás nyújtása	11
3.2	Nevelési alapelveink	11
3.2.1	A tanuló személyiségének kibontakoztatása. Önismeret, önértékelés, önbizalom fejlesztése	11
3.2.2	Fontos az önálló ismeretszerzés képességének megtanítása, fejlesztése, a tanulás tanítása. 11	
3.2.3	A tolerancia és együttműködés elve	11
3.2.4	Erőszakmentes kommunikáció, konfliktuskezelés	12
3.2.5	Pozitív pszichológia , a Boldogságprogram alkalmazása	12
3.3	A nevelő-oktató munka céljai és feladatai	12
3.3.1	Alsó tagozat	12
3.3.2	Felső tagozat	13
3.3.3	Kompetenciafejlesztés	13
3.3.3.1	Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése	13
3.3.3.2	A matematikai kompetencia fejlesztése	14
3.3.3.3	Természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése	14
3.3.3.4	Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése	15
3.3.3.5	A digitális kompetencia fejlesztése	15

3.3.3.6	Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése.....	16
3.3.3.7	Kezdeményezőkészség és vállalkozói kompetencia fejlesztése.....	16
3.3.3.8	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése	17
3.3.3.9	További releváns kompetenciaterületek.....	17
3.4	A nevelő-oktató munka eszközei és eljárások	18
4	Német Nemzetiségi Nevelés	18
4.1	A nemzetiségi nevelés és oktatás alapelvei	18
4.2	Iskolánk hagyományőrző programjai	19
4.2.1	Évnyitó ünnepség.....	19
4.2.2	Erntedankfest	19
4.2.3	Márton-nap.....	19
4.2.4	Adventi időszak.....	20
4.2.5	Mikulás	20
4.2.6	Szent Luca napja	20
4.2.7	Adventi mézeskalács sütés.....	20
4.2.8	Weihnachtsfest, Karácsony	20
4.2.9	Farsang	20
4.2.10	Megemlékezés a pomázi németek kitelepítéséről/1946.03.12.....	20
4.2.11	Nemzetiségi napok.....	20
4.2.12	Ballagás, évzáró	20
4.2.13	Hagyományőrző német nemzetiségi tábor.....	20
4.3	További programok	21
4.4	Nemzetiségi nyelvtanulás.....	21
5	Fenntarthatóságra nevelés	21
5.1	A fenntarthatóságra nevelés pedagógiája	21
5.1.1	Alapvető célkitűzések:	21
5.1.2	A fenntarthatóság pedagógiáját szolgáló kiemelt tevékenységeink.....	21
5.1.3	Tanítási órák a fenntarthatóságra nevelés jegyében.....	22
5.1.4	Legfontosabb feladataink:.....	22
5.1.4.1	Tanulóink környezettudatosságának fejlesztése:	22
5.1.4.2	Iskolánk környezettudatos tevékenységeinek folyamatossá tétele:	22

5.1.4.3	Környezettudatos szemléletet népszerűsítő iskolai programok szervezése, pályázatokon és versenyeken való részvétel.....	22
5.1.4.4	Az egész tanév során megvalósuló tevékenységek koordinálása	22
5.2	Az egészséges életmódra való nevelés.....	23
6	A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	24
6.1	Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:.....	24
6.1.1	A tanulók erkölcsi nevelése	24
6.1.2	A tanulók értelmi nevelése.....	24
6.1.3	A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése	24
6.1.4	A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése	25
6.1.5	A tanulók akarati nevelése	25
6.1.6	A tanulók nemzeti és nemzetiségi nevelése	25
6.1.7	A tanulók állampolgári nevelése.....	25
6.1.8	A tanulók munkára nevelése	25
6.1.9	A tanulók testi nevelése	26
7	tanulói osztályközösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok.....	26
7.1	A közösségfejlesztés fő területei:.....	26
7.2	A közösségfejlesztés általános céljai, feladatai.....	26
7.3	Eszközök, módszerek	27
7.4	A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:.....	27
7.5	A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai.....	27
7.6	A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	28
7.7	A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	28
7.8	Az iskolai rendezvények közösségfejlesztési feladatai	29
7.9	Az iskolai közösségbe tartozó tanárainktól és tanulóinktól elvárjuk:	29
8	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	29
8.1	Alapfogalmak	29
8.2	Általános alapelvek	30
8.3	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	30
8.4	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása.....	30
8.4.1	SNI tanulók	30

8.4.2	BTMN-es tanulók	31
8.4.2.1	A pedagógus feladatai BTMN-es tanuló esetben:.....	31
8.5	Szociális hátránnyal küzdő tanulók, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	31
8.5.1	Alapfogalmak.....	31
8.5.2	Az osztályfőnökök feladatai.....	32
8.5.3	Az iskola gyermekvédelmi tevékenység területei:.....	32
8.5.4	Feladataink a gyermek és ifjúságvédelem területén	32
8.5.5	A gyermekvédelmi célok megvalósításának szinterei	32
8.5.6	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	33
8.5.7	Tanulási különbségek csökkentése	33
9	A szülők, a tanulók és pedagógusok együttműködésének formái	33
9.1	A kapcsolattartás alapelve	33
9.2	A kapcsolattartás lehetőségei:	34
10	A pedagógusok és az osztályfőnök feladatai	35
10.1	A pedagógusok feladatai.....	35
10.2	Az osztályfőnök feladatai.....	35
11	A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, rendszere	36
11.1	Ellenőrzés, mérés területei	36
11.2	A tanítási órák megfigyelésének és értékelésének szempontjai	37
11.2.1	Az óra célja, tartalma	37
11.2.2	Az óra felépítése és szervezése	37
11.3	A helyi tanterv követelményeinek számonkérése, értékelése	37
11.3.1	A szóbeli beszámoltatás fajtái:.....	37
11.3.2	Szóbeli feladatok értékelése.....	38
11.3.3	Az írásbeli számonkérések csoportjai	38
11.3.4	Az írásbeli számonkérések értékelése.....	38
11.3.5	Az osztályzatok száma	39
11.3.6	Félévi és év végi értékelés	39
11.4	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	39
11.5	Magatartás, szorgalom értékelése	40
11.5.1	Magatartás.....	40

11.5.2	Szorgalom	41
11.6	Szöveges értékelés	41
12	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	41
12.1	A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	41
12.1.1	A tanulók elismerésének fokozatai és alkalmai:	41
13	Vizsgaszabályzat	42
13.1	A tanulmányok alatti vizsgák fajtái	42
13.1.1	Javító vizsgák.....	42
13.1.2	Osztályozó vizsgák	43
13.1.3	Különbözeti vizsga.....	43
13.1.4	Pótló vizsga	44
13.2	A tanulmányok alatti vizsgák részei	44
13.2.1	Írásbeli vizsga	44
13.2.2	Szóbeli vizsga	45
13.2.3	A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje	45
14	A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése.....	46
15	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	46
15.1	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	46
15.2	Az iskolai elsősegély-nyújtás oktatásának legfőbb célja:.....	46
16	Pomázi Német Nemzetiségi Általános Iskola Helyi tanterve	47
16.1	Óraterv	47
16.2	Klasse 1 – sprachunterrichtender Typ.....	48
16.2.1	Landeskunde	49
16.2.2	Literatur.....	51
16.2.3	Sprachrichtigkeit	53
16.3	Klasse 2 – sprachunterrichtender Typ.....	53
16.3.1	Landeskunde	54
16.3.2	Literatur.....	57
16.3.3	Sprachrichtigkeit	60
16.4	Klasse 3 – sprachunterrichtender Typ.....	61
16.4.1	Landeskunde	62

16.4.2	Literatur.....	66
16.4.3	Sprachrichtigkeit	67
16.5	Klasse 4 – sprachunterrichtender Typ.....	68
16.5.1	Landeskunde	69
16.5.2	Literatur.....	74
16.5.3	Sprachrichtigkeit	76
16.6	Német hon- és népismeret - Deutsche Volkskunde	77
16.6.1	Jahrgang 1–2	78
16.6.2	Klasse 1	79
16.6.3	Klasse 2	81
16.6.4	Jahrgang 3–4	82
16.6.5	Klasse 3	83
16.6.6	Klasse 4	84
16.7	Klasse 5– sprachunterrichtender Typ.....	86
16.7.1	Landeskunde	87
16.7.2	Literatur.....	90
16.7.3	Sprachrichtigkeit	92
16.8	Klasse 6– sprachunterrichtender Typ.....	93
16.8.1	Landeskunde	94
16.8.2	Literatur.....	98
16.8.3	Sprachrichtigkeit	100
16.9	Klasse 7– sprachunterrichtender Typ.....	101
16.9.1	Landeskunde	102
16.9.2	Literature	107
16.9.3	Sprachrichtigkeit	108
16.10	Klasse 8– sprachunterrichtender Typ.....	109
16.10.1	Landeskunde	110
16.10.2	Literatur.....	115
16.10.3	Sprachrichtigkeit	116
17	Általános nevelés	118
18	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ..	120

19	Életmódfelmérés 2. sz. melléklet	121
20	Elsősegélynyújtási ismeretek 3. sz. melléklet	123
21	A szöveges értékelés szempontrendszere 4. számú melléklet	128

„ A hovatartozást sohasem a származás dönti el. A nemzetiség kérdését az dönti el: ki hová tartozónak érzi magát. Nem az anyanyelv. Nem is az, hogy hol ringatták bölcsődet, vagy hol domborulnak őseidsírhajói. Az anyanyelv, a bölcső meg a sír nagy erő, de önmagában nem elég...,erre világosan megtanította történelem."

Benedek István

1 BEVEZETÉS

A Pomázi Német Nemzetiségi Általános Iskola német nemzetiségi nyelvoktató iskola. Kiemelt feladatként foglalkozunk a német nemzetiségi kultúra ápolásával, és a német nyelv oktatásával. A tanítás magyar nyelven folyik, a nemzetiségi nyelv és irodalom és a hon-és népismeret tantárgyat heti 5 +1 tanítási óra keretében oktatjuk.

1.1 KÜLDETÉSÜNK - „TRADÍCIÓ ÉS INNOVÁCIÓ” -

Iskolánk a nemzeti és nemzetiségi múlt értékeinek megtartása, hagyományainak őrzése mellett, a jelen és a jövő kihívásainak is megfelelni tudó modern európai polgárokat szeretne nevelni.

A stabil és kiegyensúlyozott tantestület elsődleges célja a magas színvonalú oktatás. Modern, élménypedagógiai, tevékenység orientált módszereket is alkalmazva használható tudást szeretnénk nyújtani a tanulóknak. Kooperáció, interdiszciplinaritás...Olyan iskolát igyekszünk teremteni, ahová a gyerekek és pedagógusok szívesen járnak, a tanulás-tanítási folyamatot élményként élik meg. Ahol a gyerekeket családi hangulat, barátságos, elfogadó, inspiráló környezet, szerető pedagógusok és iskolai dolgozók várják nap, mint nap. Ahol minden tanuló választhat felkínált lehetőségekből érdeklődése, egyénisége szerint. Ahol a pedagógusok nemcsak a tananyagot kérik számon, hanem a számukra legfontosabb értékeket is át szeretnék adni a gyerekeknek: az olvasás örömét (könyvtári foglalkozások), a színvonalas szórakozás igényét (színház- és múzeumlátogatás), a mozgás szépségét (sportszakkör, úszás, korcsolyázás), a kreativitás varázslatát (kézműves tevékenységek).

Hangsúlyt kap a fenntarthatóságra nevelés, a környezetvédelem (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasználat, újrahasznosítás, energiatudatosság, tudatos fogyasztóvá nevelés), az állatok szeretete és védelmezése (kutyaotthon támogatása), karitatív tevékenységek fontossága.

Segítünk a lemaradóknak, támogatjuk a tehetséges tanulókat.

Olyan iskolát szeretnénk, ahol minden a gyerekekről szól, ugyanakkor mindenki tudja, hogy jogai mellett kötelességei is vannak.

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 HELYZETKÉP

2.1.1 Az intézmény mikrokörnyezete, története

Iskolánk, mely 1990 óta önálló intézmény, Pomáz egyetlen német nemzetiségi általános iskolája, ahol kiemelt feladatként a német nemzetiségi kultúra ápolásával, és a német nyelvoktatással foglalkozunk.

Pomáz soknemzetiségű település, amely mindmáig megőrizte jellegzetes arculatát.

A helyi németiség megjelenése a településen a 18. századra tehető, amikor is korabeli híradások szerint 1747-ben Wattay gróf hívására birtokaira 13 német család érkezett. A két évszázados békés együttélést a második világháborút követő kitelepítési rendelet törte ketté, településünkről 1946. március 12-én 1032, magát németnek valló honfitársunkat telepítettek ki, Pomáz akkoriössztlakosságának egyharmad részét. Ennek tudatában az iskola értékmentő feladatot is ellát.

Iskolánk több épületből álló épületegyüttes, melynek központi magja az 1800-as évek közepén épült Jordán-Tregele kastély. A kastély Pomáz patinás épülete, amely belső elrendezésben napjainkig megőrizte eredeti jellegét. Az épületet 1928-ban a vármegye megvásárolta, és további részekkel bővítve járásbíróssággá alakította. Erre az időszakra emlékeztet az "A épület" bejárata fölötti vármegyei címer.

Az iskola a város főutcáján a frekventált helyen található, kedvező megközelítési lehetőségekkel. A buszmegálló a HÉV felé közvetlen az iskola előtt, ill. Csobánka felé 100 méterre található. A biztonságos közlekedést az iskola előtt elhelyezett közlekedési lámpa biztosítja.

2.1.2 Személyi feltételek

Iskolánk erőssége a magasan képzett, elhivatott tanári kar. A tantestület jól felkészült, tagjai közül sokan több diplomával és szakvizsgával rendelkeznek, hivatástudatuk, tehetségük, áldozatkészségük a nevelő-
oktató munka terén példaadó.

Fő arculatunknak megfelelően a német nyelvet tanító pedagógusok nagyrésze rendelkezik nemzetiségi tanítói/tanári képesítéssel.

A fejlesztésre szoruló tanulók felzárkóztatását fejlesztőtanár végzi.

A tantestület munkáját iskolatitkár és pedagógiai asszisztens segíti, informatikai rendszerünket rendszergazda koordinálja.

A technikai dolgozók: takarítók, konyhai dolgozók, karbantartó szintén lelkiismeretes munkát végeznek, segítve az iskola környezet higiéniás, esztétikus kialakítását.

2.1.3 Tárgyi-technikai feltételek

Intézményegyüttesünkben négy különálló épületben zajlik az oktatás.

Az alsó tagozat a legújabb, „D” épületben kapott helyet. A felső tagozatos osztályok az „A” és „B” épületben vannak. Az „A” épületben található Tesla-terem nevű természettudományos szaktantermünk, a B épületben az intézményvezetői iroda, a titkárság, a tanáriszoba, az informatika szaktanterem, és a könyvtár.

Minden osztályteremben és a szaktantermekben is van számítógép és projektor, ami lehetőséget biztosít a tanítási órák színesítésére, modern oktatási módszerek bevonására. Iskolánkban az eduroam nevű nemzetközi Wi-Fi szolgáltatás segítségével minden oktatási épületben elérhető az internet.

Iskolánk a legmodernebb, legkorszerűbb tornatermet mondhatja magáénak a környéken. A tornateremben található az orvosi szoba is.

Az iskola tanulói és dolgozói étkezhetnek az iskolában, az ebédlő dekorálására sok gondot fordítanak a konyhai dolgozók.

A gyerekek mozgásának kielégítésére, valamint szabadtéri programok, ünnepek, családi nap megrendezésére nagyméretű, részben térkővel borított iskolaudvar és bitumenes sportpálya áll rendelkezésre.

A kicsiknek játszóteret alakítottunk ki a tornacsarnok melletti füves részen, ahol egyből betekintést kaphatnak a csarnok köré ültetett ún. „Találkozások kertjébe”. Ez a folyamatosan fejlesztett iskolakertrész a nemzetiségek kertkultúráját hivatott bemutatni. A munkálatok még folynak, a diákok és szülők bevonásával folyamatosan alakul a projekt. A kerti padokat, bútorokat a szülői munkaközösség támogatásával folyamatosan karbantartjuk, a környezetünket frissítjük, szépítjük.

A nagyobbak számára kialakítandó kültéri fitneszpark megoldandó feladataink közé tartozik.

Épületeink felújításra szorulnak, a nyílászárók, a víz- és villanyvezetékek és az udvari vízelvezetés elöregedett, a szigetelés sem megfelelő. Az épületek homlokzata szintén felújításra szorul.

3 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ- OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

3.1 PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK ALAPPILLÉREI

3.1.1 Nemzetiségi oktatás

Olyan fiatalokat kívánunk nevelni, akik magyarságuk mellett ismerik, és tiszteletben tartják a német nemzetiség hagyományait. A nemzetiségi nyelv magas szintű elsajátítása érdekében diákjaink heti 5 órában, a törvény által megszabott keretek között tanulják a német nyelvet és irodalmat, heti egy órában a német hon-és népismeretet.

Kívánatosnak tartjuk, hogy tanulóink őrizzék meg, és ápolják a német nemzetiségi kultúrát, jól beszéljék a nyelvet.

Szorosan együttműködve a Német Nemzetiségi Önkormányzattal részt veszünk a város német nemzetiségi kultúrával kapcsolatos rendezvényein és magunk is kezdeményezzük a hagyományok életben tartását.

3.1.2 Fenntarthatóságra nevelés, Öko-iskola

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek a fenntartható fejlődés fogalmával kapcsolatban. Életkoruknak megfelelően ismerjék az ENSZ által megfogalmazott fenntarthatósági célokat, gondolkodásukba beépüljön az a szemlélet, melynek lényeges elemei:

- tudatos fogyasztóvá válás
- környezettudatos gondolkodás
- egészséges életmód, testmozgás

3.1.3 Használható tudás nyújtása

Szeretnénk, hogy tanulóink megfeleljenek a munkaerőpiac elvárásainak. Képesek legyenek a következőkre:

- kooperáció és önállóság,
- logikus gondolkodás,
- problémamegoldás.

3.2 NEVELÉSI ALAPELVEINK

3.2.1 A tanuló személyiségének kibontakoztatása. Önismeret, önértékelés, önbizalom fejlesztése

Úgy gondoljuk, hogy csak az önálló, öntevékeny, önmaga sorsát tudatosan irányítani és a problémákban dönteni képes ember lesz alkalmas a későbbiekben a sikeres életre.

3.2.2 Fontos az önálló ismeretszerzés képességének megtanítása, fejlesztése, a tanulás tanítása.

Tanulóinkat fel kell készíteni a „life-long learning”-re, az élethosszig tanulás képességére. Ehhez megfelelő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazunk. **elmélyülés, kitartás, koncentráció, burok-technika**

3.2.3 A tolerancia és együttműködés elve

Követelmény, hogy a szocializáció során a gyermek tanulja meg a közösségben való alkalmazkodást, legyen fogékony a környezetében történetek iránt, alakuljon ki benne az igény a történetekben való aktív, alkotó részvételre. Tegye mindezt úgy, hogy tiszteletben tartja embertársait, elfogadja, hogy nem mindenki egyforma.

- Alsó tagozattól kezdve figyelmet fordítunk a pár- és csoportmunkára.
- Együttműködünk a városban tevékenykedő különböző intézményekkel, civil szervezetekkel.

A társintézményekkel és az óvodákkal kiegyensúlyozott a viszonyunk, a Mesedombi Óvoda német nemzetiségi csoportjával különösen jó kapcsolatot ápolunk. A Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzattal a legszorosabb a kapcsolatunk, anyagilag ésszerűen is támaszt jelentenek, az iskolát érintő fontos kérdésben véleményezési joggal rendelkeznek. Támogatják az iskolai hagyományőrző és hagyományteremtő programjait, segítenek a német nemzetiségi versenyek, táborok megszervezésében és lebonyolításában.

A Pomázi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesülettel szintén jó a kapcsolatunk. Tanítványaink fellépnek rendezvényeiken, a Nemzetiségi Önkormányzat és a Nemzetiségi Kulturális Egyesület tagjai részt vesznek iskolai ünnepségeinken, versenyeinken, segítik azok lebonyolítását.

Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink szoros kapcsolatba kerüljenek az idősebbekkel, tanuljanak tőlük, alaposan ismerjék meg múltjukat, kultúrájukat az idősek elbeszéléseiből is.

3.2.4 Erőszakmentes kommunikáció, konfliktuskezelés

Tiszteletben tartjuk tanulóink személyiségét, törekszünk a humánus emberi érintkezés, a kommunikáció helyes formáinak kialakítására és elfogadtatására. Munkánk során törekszünk arra, hogy az iskolában olyan családi légkör alakuljon ki, melyben valamennyi tanulóink biztonságban és otthonosan érezhesse magát, ahol nem éri bántódás. Az erőszakmentes kommunikáció egy konfliktusmegelőzési módszer, melynek lényege a tudatos kommunikációnak az a szintje, amely megmutatja, hogyan változtathatjuk meg azt, ahogy kifejezzük magunkat, illetve ahogy másokat meghallgatunk, a konfliktusok kialakulásának megelőzése céljából.

Vannak esetek, amikor a konfliktust nem sikerül megelőzni. Ilyenkor kooperatív konfliktuskezelésre törekszünk, melynek elemei:

- Nyílt kommunikáció a felek között, amelynek alapja a bizalom és az elfogadás.
- Készség a másik meghallgatására és megértésére.
- Nyitottság, empátia, beleérző képesség.
- Mások megbecsülése.
- Önérvényesítés (a saját vágyak kielégítése anélkül, hogy a másoknak ártanánk).
- Készség az együttműködésre.

3.2.5 Pozitív pszichológia , a Boldogságprogram alkalmazása

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a kihívásokkal való könnyebb szembenézésre, a nehézségekkel való megbirkózásra, a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.

A program célja: -

- lehetőséget teremteni testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására
- teljesítmény és önbizalom növelése, szorongás csökkenése

A program feladata: 10 téma feldolgozása egy tanéven keresztül, mellyel megismertetik a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. A program az alsó és a felső tagozatos gyerekek részvételével valósul meg. A programban iskolapszichológusunk is együttműködik.

3.3 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI ÉS FELADATAI

3.3.1 Alsó tagozat

- biztos olvasás-, írás-, -számolási készség elsajátítása, a logikus gondolkodás megalapozása.
- a környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek élmény alapú megismerés. Törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (iskolakert, délutáni időkeret, iskolán kívüli programok, tanulmányi kirándulások, pályázati programok)
- fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra való nevelés
- stressz- és feszültségoldás

- differenciálás, motiváció, játékos tanulás, tevékenység alapú felfedező tanulás eszközeinek bevonása valamennyi képesség- és készségfejlesztési területbe mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

3.3.2 Felső tagozat

- a középiskolai továbbtanulásra való sikeres felkészítés,
- racionális értő gondolkodásra való nevelés
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem,
- a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem
- A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadóattitűd kialakítása
- a rendszerközpontú szemlélet, algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítés
- stressz- és feszültségoldás
- egészséges nemzeti és nemzetiségi öntudat fogalmi elemeinek megismertetése
- közösségfejlesztés
- a tolerancia fontosságának megtanítása, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok elfogadása
- alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítése
- a felelős, nemzetéért tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.
- stabil digitális ismertek
- Kiemelt feladatunk a német nemzetiségi nyelv oktatása terén: a 8. évfolyam végéig az A2 szintet éri el a tanulóink. Tehetséges tanulóinkat B1 szintre juttatjuk.

3.3.3 Kompetenciafejlesztés

A megfogalmazott célokat a kulcskompetenciák fejlesztésével szeretnénk elérni.

Kulcskompetenciák:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományos kompetencia
- digitális kompetencia
- hatékony és önálló tanulás
- szociális és állampolgári kompetencia
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai - művészeti tudatosság és kifejező képesség

3.3.3.1 Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése

Az anyanyelvi kompetencia magában foglalja azt a képességet, hogy a gyermek alaposan megtanulja az anyanyelv használatát, megfelelő szókinccsel rendelkezzen, s képes legyen a különféle szövegek információit feldolgozni. Képes legyen saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon

meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Törekedjen a helyes kritikus és építő jellegű párbeszédre, tisztelje anyanyelvét, annak gyökereit. Ismerje a különféle kommunikációs helyzeteket, írásban és szóban egyaránt megfelelő módon és választékossággal képes legyen kifejtetni gondolatait. E feladat minden tantárgyat érint, de kiemelten az anyanyelvi tantárgyakat és az informatikát.

Valamennyi tantárgy és a szabadidős tevékenység időszávjának bevonásával változatos tevékenységformákat biztosítunk az olvasási szövegértési és szövegalkotási képességek, a kommunikáció, a gondolatok kifejezésének fejlesztéséhez. Ennek részét képezik az értő olvasás fejlesztésének tanórai feladatai és az alkalmazást biztosító tanórán kívüli feladatok, tevékenységek (házi dolgozatok, kutatómunkák, interjúk készítése, véleményalkotási lehetőségek generálása, önértékelések stb.).

3.3.3.2 A matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok /táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Magában foglalja a szükséges matematikai fogalmakat, összefüggéseket, érteniük kell azokat a kérdéseket, amelyeket a matematikai feladatok megfogalmaznak. Fontos, hogy a tanuló alkalmazni tudja a megtanult ismereteket és elveket a feladatokban, a problémamegoldásban, értse, és kommunikálni tudjon a matematika nyelvén, alkalmazni tudja azt a napi gyakorlatban, valamint ismerje és alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Legyen képes a logikus gondolkodásra, érvelésre és bizonyításra.

A matematika műveltségterületének teljes egészét lefedik. Olyan tananyagszervezési- módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségelsajátítási folyamatba. Átalakul a matematikatanítás egész folyamata. Erős hangsúlyt kap a tevékenység-központú módszertan. A játék- és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakítása, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása dominálja a folyamatokat. Megteremtődik a lehetőség arra, hogy a tanulók saját tanulási tevékenységüket felidézzék, reflektáljanak rá. A matematikatanulás alapja a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A jó munkakör egyik feltétele a tévedés és a vita szabadságának biztosítása.

Fontos: A matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén. Az alapvető törvényszerűségek nyomán követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján

3.3.3.3 Természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése

Legyen képes a tanuló a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, megértésére, valamint ismerje az emberi alkalmazás természetére gyakorolt hatását. Ezen ismeretek a birtokában értse meg a tudományos elméletek szerepét a társadalmi fejlődés folyamatában.

Legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlati módon tudja a tudását alkalmazni az új technológiák, berendezések megismerésében, működtetésében, a tudományos eredmények

alkalmazásában, a problémamegoldásban. A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése. Fontos az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában a kulturális sokszínűség megismerése, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepénekértékelése, a másság elfogadása, bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe.

3.3.3.4 Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint pl. a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyénnyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. Legjellemzőbb módszerek és munkaformák az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésében: a felfedezés, a megbeszélés, a vita, a dráma, a játék, a páros és csoportmunka, valamint a projektmunka.

Az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezése számos lehetőséget kínál a tanulóknak a csoportos, páros vagy egyéni munkára. A munkaformák változása motiválja a tanulót, valamint alkalmat teremt az új szerepek kipróbálására tanuló és tanár számára egyaránt. A tanár, mint szervező, segítő szerepel egy-egy feladat elvégzése során.

Az idegen nyelv tanulására számos lehetőség kínálkozik a tanórán kívül is. Az internet, a televízió, a könyvek, újságok kiváló lehetőséget nyújtanak a nyelv kommunikatív helyzetekben történő alkalmazására. Az életszerű helyzetekben idegen nyelven megfelelnitudo tanuló a nyelvet, mint eszközt használja céljai elérésére. Az így szerzett sikerélmény önbizalmat ad, és a további tanulásra is motiválóan hat.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti A2 szintű nyelvtudás elsajátítása a 8. évfolyam végén a nyelvoktató nemzetiségi iskolákban nemzetiségi nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálnunk kell a tanulókat. Az angol nyelvet, mint idegen nyelv a 8. tanév végéig A1 szinten kell elsajátítani.

3.3.3.5 A digitális kompetencia fejlesztése

A digitális kompetencia kialakulása azt jelenti, hogy tanulóink magabiztos és kritikus módon használják az információs technológia eszközeit a tanulás, a szabadidő és a kommunikáció területén. Cél, hogy értse a tanuló az IST szerepét és lehetőségeit. Alkalmazza a tanulásban, munkájában a számítógép adta lehetőségeket, mint eszközt; így a szövegszerkesztést, adattáblázatok, adatbázisok kezelését, az Internet által kínált lehetőségeket és az elektronikus média útján történő kommunikációt. A tanulónak ismernie

kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket, tudja megkeresni és feldolgozni az információkat.

Iskolánkban kiemelt feladat az informatikai oktatás. Tudja a tanuló tudatosan megkülönböztetni a hagyományos és új informatikai területek lehetőségeit, tudja kezelni a média eszközeit, legyen képes önállóan az IST-t alkalmazva tanulni, tudja rögzíteni és prezentálni az iskolában történt eseményeket. E kompetencia fejlesztése kiemelten érinti az informatika és az anyanyelvi tantárgyakat.

Az ötödik évfolyamon gondolkodásfejlesztő, játékos programozó **informatikaoktatással** a gyerekek logikáját, gép és programozási ismereteit fejlesztjük. Szoftverhasználati és internetes ismeretekkel hatodik osztálytól foglalkoznak tanulóink. A digitális kompetenciák fejlesztését szolgálja, hogy az egyes tantárgyakban, gyűjtő munkákban, kutatásokban a tanulóknak kötelezően alkalmazni kell ismereteiket.

A **hatékony önálló tanulás** azt jelenti, hogy diákjaink képesek kitartóan tanulni, saját tanulásukat megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt. Képesek az idővel és az információval való hatékony gazdálkodásra. Építenek előzetes tanulási és élettapasztalataikra, tudásukat felhasználják a tanulásban és a mindennapi életben. Ehhez megfelelő helyzeteket és feladatokat biztosítunk számukra.

3.3.3.6 Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése

Ez a kompetencia a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedési feltétele. A közösségi életben, a szabadidős és tanórai tevékenységben, a diákönkormányzati életben megteremtjük a feltételeket olyan magatartásformák fejlesztésére, amelyek révén hatékony és építő módon tud részt venni a tanuló a szűkebb és eddig tágabb közösség életében, az iskolai közügyekben, és szükség esetén konfliktusokat is meg kell oldania.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési- és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése.

A szociális kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, megértsük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltsünk, és empátikusak legyünk. Idetartozik a stressz és a frusztráció kezelése is, a változások iránti fogékonyság, az együttműködés, a magabiztosság kialakítása.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a településhez, az országhoz, és általában az Európához való tartozást, a nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását.

Fontos feladat a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást foglalja magába. Az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen

3.3.3.7 Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztése

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben, abban, hogy képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való

beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, és azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Jelenti az egyén személyes, szakmai, üzleti lehetőségeinek felismerését, a pénz világában való tájékozódást, a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismeretét is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés- és vállalás-, egyéni- és csapatmunkában történő munkavégzés, a függetlenség igénye, akreativitás és az innováció. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot. E kompetencia fejlesztésében kiemelt jelentőségű a diákönkormányzat működtetése, tantárgyi szempontból a matematika, az anyanyelvi tantárgyak, technika és az osztályfőnöki óra.

Ez a kompetencia a tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és kockázatvállalást jelenti. Szükséges ehhez a környezet ismerete, a lehetőségek felismerése és megragadása, a tervek készítése és végrehajtás képessége. Tanulási projektekben, csoportmunkákban, az osztályközösség és az iskola programjaiban biztosítjuk e kompetencia fejlesztését.

3.3.3.8 Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

A tanulóknak lehetősége van a tanulás és ismeretszerzés folyamatában, a közösségi tér alakítása során vagy iskolai rendezvényeken a gyakorlatban is kipróbálni elképzeléseiket, formába önteni élményeiket, érzéseiket. Megismerkednek a művészet különböző kifejezőeszközeivel, és hangot adhatnak véleményüknek.

E kompetencia magában foglalja az esztétikai megismerés, az élmények és érzések kreatív kifejezését, beleértve az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet. Mindez feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével. E kompetencia kialakítása és fejlesztése, magas szintű művelése elengedhetetlen az érzelmi nevelés, az etikus magatartás, a felelősségérzet, az empátia és az önzetlenség kialakításához, az egyén közösségi- és családi kulturált életvitelének megalapozásához.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

3.3.3.9 További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban, s a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.

Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.

Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.

Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmájában.

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi- vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára, pl. olyan program, mint a 7. évfolyam számára szervezett „**Határtalanul**” kirándulás által.

3.4 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSOK

Tantestületünk által megbeszélte és ajánlott együttműködésre alapuló, azt fejlesztő tanulási módszerek:

- Kérdésekre adandó válasz páros, kiscsoportos megvitatása.
- Problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás.
- Témához kapcsolódó tanult ismeretek csoportos visszakeresése, koncentráció.
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása.
- Kulcsszó, kulcsmondat, kulcsesemény, kulcsfolyamat keresése, értelmezése.
- Tényanyag gyűjtése és jegyzetelés.
- Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Információ rögzítése együttműködéssel.
- Csoportos asszociációs feladatok.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Házi feladatok megvitatása a közös és az eltérő válaszok vagy a legérdekesebb részek tükrében
- Prezentációkészítés
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével
- Adatgyűjtés, feldolgozás, és azok felhasználásával kiselőadás tartása társas munkamegosztásban.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Írásbeli értekezések, vitairatok készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Vélemények, gondolatok társítása posztereken.
- Könyvtári, adattári kutatás, adatbázis kezelés, adatfeldolgozás.
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása

4 NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

4.1 A NEMZETISÉGI NEVELÉS ÉS OKTATÁS ALAPELVEI

A nemzetiségi oktatás – a magyarországi köznevelés részeként – megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A nemzetiségi oktatás segíti a tanulót, hogy megtalálja, fejlessze, megőrizze identitását, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a nemzetiséghez való kötődést.

Törekednünk kell arra, hogy

- tanulóink számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei
- kialakuljon bennük a reális nemzetkép és nemzetiségiség kép
- ismerjék fel az előítéleteket, ismerjék a jelenség hátterét, és veszélyeit
- ismerjék meg a nemzetiség jogait
- ismerjék fel a jogsértéseket, és tegyenek ellene

A nemzetiségi oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv a /nemzetiség nyelve/, az irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása hozzájárul a nemzetiségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és megtartó erő. A nemzetiségi népismeret oktatása, a hagyományápolás és a kultúra közvetítése nem korlátozódhat csak a tanítási órákra, ezért az órákon kívül iskolánkban működik német néptáncoktatás és szakkör, anyanyelvi bábszakkör, és különböző hagyományörző táborokat szervezünk minden évben. Pedagógiailag kiemelt értékűnek tartjuk a különböző gyűjtőmunkákat. Régi fényképeket, recepteket, szokásokat, népi játékokat, dalokat, szavakat gyűjtenek tanulóink, melyek lehetővé teszik számukra, hogy szűkebb környezetük múltját megismerhessék.

Iskolai hagyományaink, melyek a pomázi németek szokásaihoz kötődnek az egész iskola életét áthatják. Valamennyi ünnepségünkre szeretettel látjuk partnereinket: a Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Pomázi Német Kulturális Egyesület tagjait és a Mesedombi Óvoda német nemzetiségi csoportját.

4.2 ISKOLÁNK HAGYOMÁNYŐRZŐ PROGRAMJAI

4.2.1 Évnyitó ünnepség

A szervezeti kultúra részét képező rituálék és szimbólumok az első iskolánaptól az utolsóig elkísérnek. Tanulóink iskolai egyen sálat és nyakkendő viselnek, a magyar himnuszt a magyarországi németek himnusza követi, amit zenei kíséret nélkül közösen énekelünk. Az első osztályosok német szokás szerint „Schultütét”kapnak.

4.2.2 Erntedankfest

Ősszel ünnepeľjűk a Betakarítási-hálaadási ünnepet, az osztályok terményekből kiállítást rendeznek be, az „Erntedank” emlékhelynél az őszi ünnepkörhöz megfelelően versekkel, dalokkal, néptáncsal köszönjűk meg a természet ajándékait.

4.2.3 Márton-nap

Iskolánk tanulói lampionos felvonulást tartanak ezen a napon. A felvonulást lampionkészítés, dal- és verstanulás és Szent Márton életének megismerése előzi meg. A római katolikus templomban kezdődnek az ünnepi események, településünk plébánosa közreműködésével. Tanulóink által megelevenedik Márton és a koldustörténet. A templomból dalokat énekelve vonulunk az iskolába, a menetet egy lovas vezeti. Az iskola udvarán fellobban a Márton-napi tűz. A résztvevőket a szervezők süteményekkel, meleg teával, a felnőtteket forralt borral kínálják.

4.2.4 Adventi időszak

Hétfőként reggel adventi dalok és versek kíséretében meggyújtunk egy-egy gyertyát a tradicionális koszorún.

4.2.5 Mikulás

A Pomázi Nemzetiségi Önkormányzat segítségével minden évben ellátogat hozzánk a Mikulás. Népismeretórán megbeszéljük a gyerekekkel, hogyan volt régen.

4.2.6 Szent Luca napja

Luca napján valamennyi osztály búzát ültet, úgy, mint a régi német háziasszonyok. Ha jól hajt abúza, az annak a jele, hogy jó termés lesz.

4.2.7 Adventi mézeskalács sütés

Tanulóink mézeskalácsot sütnék.

4.2.8 Weihnachtsfest, Karácsony

A német karácsonyi szokásokat felelevenítve énekelünk, fát állítunk és díszítünk, a második évfolyam karácsonyi mesét ad elő, a PNNÖ és iskolánk alapítványa segítségével az ünnepség végére megérkezik a Christkind és a karácsonyfa alá a gyerekek nagy öröme ajándék kerül.

4.2.9 Farsang

Iskolaszinten a tornacsarnokban ünneplünk, ahol az alsó és felsőtagozatosok is jelmezekben vonulnak fel. A mulatságot tánc és szórakoztató játékok színesítik, amit a tombolasorsolás zár le.

4.2.10 Megemlékezés a pomázi németek kitelepítéséről/1946.03.12.

Településünkön e napon 1032 magát németnek valló honfitársunknak kellett az ismeretlen, földig rombolt Németországba költöznie. Az öt nemzetiség egyikének jelentős részét ekkor elvesztettük, családi kapcsolatok és barátságok törtek ketté, a békés egyensúly megbomlott. A kitelepített németek bár különböző településeken jutottak új otthonhoz, máig összetartanak, és Pomazer Heimatverein néven őrzik a hagyományokat, támogatják és elismerik iskolánk hagyományőrző munkáját. E megemlékezés a városi szintű rendezvénysorozat elismert része. Igyekszünk állandóan megújulni, évről-évre új ötlettel bemutatkozni, a műsortárunkban szerepeltemár táncjáték, belső mozi, kiállítás.

4.2.11 Nemzetiségi napok

Májusban rendezünk nemzetiségi napokat, főbb témák népviselet, néptánc, tájnyelv, népi ételek megismerése, tájházak meglátogatása.

4.2.12 Ballagás, évváró

Ballagó nyolcadik osztályos lányok népviseletben búcsúznak az iskolától, a magyar ballagási dalok mellett német dalok is felcsendülnek.

Az évváró ünnepségen kerül sor a Német Nemzetiségi Önkormányzat által felajánlott "Akikre büszkék vagyunk!" díjak átadására. A díjakat azok a tanulók vehetik át, akik a nemzetiségi nyelvés/ vagy a nemzetiségi kultúra, hagyományőrzés terén kiemelkedően teljesítenek, példamutató munkát végeznek.

4.2.13 Hagyományőrző német nemzetiségi tábor

Lehetőség szerint évről-évre színvonalas nyári táborokat szervezünk, tájházlátogatás, gyűjtés, népi ételek készítése, néptánc tanulás, monogramhímzés, hajókirándulás szerepel a színes programkínálatban.

4.3 TOVÁBBI PROGRAMOK

Minden évben pályázunk a **Határtalanul programra**, melynek keretében Erdélyt ismertetjük meg tanulóinkkal. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ismerjék hazánk történelmét és megismerjék az egykori Magyarország ma már az országhatáron kívül eső részeit is.

4.4 NEMZETISÉGI NYELVTANULÁS

Nemzetiségi nevelésünk fontos része a nyelvtanulás. A mai világban minden tanulónknak jól kell beszélnie a nyelvet. A tehetséges tanulóink számára nyolcadik osztályban DSD1 típusú nyelvvizsga előkészítést tartunk, ill. vizsgalehetőséget biztosítunk számukra.

5 FENNTARTHATÓSÁGRA NEVELÉS

5.1 A FENNTARTHATÓSÁGRA NEVELÉS PEDAGÓGIÁJA

Az iskolánk alapidokumentumaiban (PP, iskolai és fenntarthatóságra nevelés munkatervben) megtalálhatóak a fenntarthatóságra való nevelés elemei, céljai, feladatai. Ez egy komplex terület, amely magába foglalja többek között a környezeti nevelést, és az egészséges életmódra nevelést is. A munkaközösségi munkatervek kapcsolódnak az iskola fenntarthatósági nevelés munkatervéhez. A diákönkormányzat bekapcsolódik a fenntarthatóságra nevelés munkatervben megjelölt feladatok, tevékenységek lebonyolításába, önálló feladattal is rendelkezik a fenntarthatóságra nevelés terén.

Iskolánk 2017 óta „Öko iskola”, hamarosan pályázunk az „Örökös Öko-iskola” címre.

5.1.1 Alapvető célkitűzések:

- szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban,
- tanítványaink szüleinek bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységébe.
- A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt.
- Legyen szempont az újrahasználás, újrahasznosítás.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A környezetvédelmi tevékenység folyamatos továbbfejlesztése.
- Életmódunkban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.
- A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi szervezetekkel.

5.1.2 A fenntarthatóság pedagógiáját szolgáló kiemelt tevékenységeink

- A „jeles napokról” előadásokkal, témanapokkal, versenyek és kiállítások szervezésével emlékezünk meg.
- Kiemelt hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók ismerjék meg, és legyenek büszkék városunk hagyományaira, természeti és kulturális értékeire.
- Az újrahasznosítható hulladékok közül évente két alkalommal papírt gyűjtünk. Folyamatosan zajlik a használt elemek, használt olaj gyűjtése is.

- Bekapcsolódunk külsős kezdeményezésekbe hasznosítható hulladékgyűjtés terén (mobiltelefon, ruha, stb.)
- Folyamatosan részt veszünk ökológiai jellegű rajz és más pályázatokon.
- Tavasszal részt veszünk a helyi önkormányzat által szervezett várostakarítási akcióban.
- Az iskolakert hálózat tagjaként folyamatosan gondozzuk és fejlesztjük iskolakertünket. Az ÖKO-munkaközösség felosztja a kertet, és osztályonként területet jelöl ki a gondozásra.

5.1.3 Tanítási órák a fenntarthatóságra nevelés jegyében

- a tanítási órákon minden tantárgy használja fel a környezettudatosság kialakításához kapcsolható oktatási tartalmakat
- a tanítás során a diákok partnerként vegyenek részt az órák menetében
- a módszerekben a kooperatív tanulásszervezés, a projekt módszer, a csoportmunka kerüljenek hangsúlyossá, mert ezáltal fejlesztjük a tanulók szemléletét.
- az órák levezetése az osztálytermeken kívül is történjen – élményközpontú oktatás.
- a változatos módszerek alkalmazása az egész oktatási-nevelési rendszert jellemezze
- különböző anyagok újrahasznosítása technikaórákon

5.1.4 Legfontosabb feladataink:

5.1.4.1 Tanulóink környezettudatosságának fejlesztése:

- alapvető elméleti és gyakorlati ismeretek átadása a környezetvédelemmel kapcsolatban,
- környezettudatos magatartás terjesztésére való igény kialakítása, alkalmazása a hétköznapi életben, a tanulói aktivitás növelése,
- tudatos fogyasztóvá nevelés
- a Diákönkormányzat bevonása fenntarthatósági programjaink népszerűsítésére, lebonyolítására
- a pedagógusok és a technikai személyzet példamutató magatartásának kialakítása

5.1.4.2 Iskolánk környezettudatos tevékenységeinek folyamatosá tétele:

- szelektív hulladékgyűjtés alkalmazása a tanulók aktív részvételével
- az iskolakert és iskola körüli zöld területek tisztán tartása, ápolása
- madáretetés
- víz- és energiatakarékosságra való törekvés (esővízgyűjtés, csepegtető öntözőrendszer)
- általános takarékosági elvek működtetése környezetünk védelme érdekében
- környezetbarát közlekedés használata

5.1.4.3 Környezettudatos szemléletet népszerűsítő iskolai programok szervezése, pályázatokon és versenyeken való részvétel

- pályázatok, projektek (környezetbarát udvari játékelemek kialakítása, karbantartása)
- versenyek
- civil szervezetekkel való kapcsolat kialakítása, ápolása

5.1.4.4 Az egész tanév során megvalósuló tevékenységek koordinálása

- Szelektív hulladékgyűjtési program, szükségtelen túlcsomagolás csökkentése, komposztálás
- Használt olaj, elemek visszagyűjtése erre a célra elhelyezett tárolóban
- Madáretetés az iskolaudvaron, madáretetők készítése technika órán
- Az iskolakert gondozása osztályszinten a tanév során

- Tantermek, folyosók dekorációja, folyamatos gondozása a tanulókkal közösen
- A mellékhelyiségek kulturált használata, a higiénias alapkövetelmények ismeretének elmélyítése és betartása
- Kerékpártároló rendszeres használata
- Természettudományos szaktanterem használata
- Környezet-, természet- és egészségvédelemmel kapcsolatos iskolai programok
- Konténeres papír- és elektronikus hulladékgyűjtése
- Jeles napok megtartása
 - Takarékosági világnap
 - Állatok világnapja
 - Víz világnapja
 - A Föld világnapja
 - Madarak és fák napja
- Karácsonyi kézműves foglalkozás természetes alapanyagokból
- Egészségmegőrző projektnap
- Erntedankfest: terménykiállítás és öko-piac
- Családi nap
- Az egészséges táplálkozási szokások, egészséges életmód népszerűsítése a kialakítandó tankonyhán
- Gyümölcs, alma program
- Iskolai talpösvény használata relaxációs gyakorlatok
- Nemzeti, etnikai kisebbségek környezeti nevelése: „Találkozások kertje” projektünkben a nemzetiségek kertkultúráját kívánjuk bemutatni
- „Búzaszemből kenyér” projektünk kertében a tanulók a búza elvetésétől (magaságyás) a kenyérsütésig (alföldi búbos kemence) nyomon követhetik a kenyérsütési folyamatot.

5.2 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA VALÓ NEVELÉS

Az egészség az ember szűkebb környezetének tisztaságával, és rendjével kezdődik. Fontos a közegészségügyi követelményeknek megfelelő tárgyi feltételek biztosítása. /épület, berendezés, világítás, fűtés . Törekedni kell a tanulók és környezetük tisztaságára. /kézmosás, tiszta ruha, tiszta cipő, osztálytermek, mellékhelyiségek higiénijára. Alakítsuk ki az időjárásnak megfelelő ruházat megválasztásának igényét. Fontos az egészséggel kapcsolatos ismeretek tanítása.

Az egészséges életmód másik alappillére a rendszeres mozgás, a helyes légzés, testtartás megtanítása, illetve megszerettetése. A mindennapi testnevelésen túl lehetőség nyílik tanórán kívüli sportolásra.

Tanulja meg a gyermek a stresszhatásokat tudatosan csökkenteni. Évente többször gyerekjoga foglalkozásokat tartunk.

A gyermekekkel meg kell ismertetni a korszerű táplálkozás alapjait is. Tudniuk kell, hogy mely élelmiszerek károsak az egészségre, melyek nem. Ismerniük kell a helytelen táplálkozásból, és életmódból eredő ún. „civilizációs betegségeket”. Tudatos vásárlóvá kell őket alakítanunk, akik nem csábulnak el a díszes csomagolás, reklám láttán, hanem elolvassák az élelmiszer összetevőit is.

E feladat igen nehéz, hiszen sok múlik a szülői házon, a család, táplálkozási, életmódbeli szokásain. Az iskolában biztosítjuk – lehetőségeinkhez mérten – a kulturált étkezést. Az étrend összeállításába nincs beleszólásunk, de figyelemmel kísérjük.

Az egészséges életmód meghatározó tényezője a helyes napirenden alapuló életritmus, melyben a különböző napi tevékenységek aránya biztosítja a harmonikus testi és szellemi fejlődést. A helyes napirendet a csoportok a pedagógus irányításával határozzák meg.

A tanulók egészségfejlesztésében részt vesz az iskolaorvos, és a védőnő. Ők minden évben éves tervet készítenek, ami alapján végzik a gyermekek vizsgálatát, oltását és a prevenciós munkát.

6 A TANULÓK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. A tanulói személyiségfejlesztésnek legfontosabb színterei a hosszabb tanítási – tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra és a szabadidős tevékenységek.

6.1 TANULÓINK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATAINK:

6.1.1 A tanulók erkölcsi nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Mind az iskolán belüli, mind pedig az iskolán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó erkölcsi értékek, normák, megfelelő viselkedésformák rögzítése, tudatosítása.
- A tanórák keretében a felmerülő erkölcsi kérdések megvitatása, felső tagozatban az osztályfőnöki órák személyiségfejlesztő játékaik.

6.1.2 A tanulók értelmi nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- A tantárgyikövetelményrendszerben foglaltak minél magasabb szintű elsajátítása.
- A tantárgyakon túlmutató ok- okozati összefüggések felismerése, a globális és parciális ismeretekre irányuló törekvések tudatosítása, segítése.

6.1.3 A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

A tanulók másodlagos szocializációjának színtere az iskola, ahol mikrokörnyezetéből (család) kilépve, a nagyobb közösségbe való beilleszkedés megtanulása válik feladatává.

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése,
- A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása,

- Az együttműködési készség kialakítása,
- A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

6.1.4 A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az empátikus készség fejlesztése.

6.1.5 A tanulók akarati nevelése

- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.
- A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6.1.6 A tanulók nemzeti és nemzetiségi nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése.
- A nemzeti, és nemzetiségi hagyományok, a nemzeti és nemzetiségi kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése.
- Az iskolai munka során a német nemzetiségi kultúra, hagyományok, versek, mondókák megismertetése, megtanítása, ill. a magyarországi németység kultúrájának, hagyományainak megismertetése, ápolása.

Az identitást az iskolai rendezvényeknek, és az iskolai munkának erősítenie kell. Ballagó tanulóink a ballagáson nemzetiségi ruhát viselnek.

Az iskolában német néptáncsoportot, és bábszakkört működtetünk. Nyolcadikos tanulóinkat felkészítjük a DSD1 típusú német nyelvvizsgára.

6.1.7 A tanulók állampolgári nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése, az érdeklődés felkeltése a társadalmijelenségek és problémák iránt.
- Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
- A Polgármesteri Hivatal ügyvitelének, ügyintézési módjának megismertetése. A nemzetiségi jogokról szóló törvény általános részének megismertetése.
- A települési nemzetiségi önkormányzatok érdekvédelmi feladatainak megismerése.

6.1.8 A tanulók munkára nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása.
- A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- Technika órán illetve az iskolai idő alatti gyakorlati munkáknál (kertgondozás, parkosítás) önálló, felelősségteljes munkavégzésre nevelés.
- A mások munkájának megbecsülése és értékelése.
- A pénzzel való bánásmód megismertetése.

6.1.9 A tanulók testi nevelése

Ide tartoznak az alábbiakban felsorolt feladatok:

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése.
- Egészséges, edzett személyiség kialakítása.
- Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Sportszakkörök, ill. idényjellegű sportversenyek szervezése, lebonyolítása, értékelése, díjazása az egészséges életmód szemléletének jegyében.
- Egészséges életmód témanap/témahét megszervezése, és a kerékpárral való iskolába járás előnyeinek megismertetése.

7 TANULÓI OSZTÁLYKÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az iskola vezetése és tantestülete pedagógiai munkájában alapvető és meghatározó közösségnek tekinti az osztályközösséget. Ezért biztosít minden osztály számára osztálytermet, amiben sajátos világukat megteremthetik a tanulók. Az osztályterem esztétikai minőségéért, értékéért, rendjéért a diákok együttesen és személyesen is felelősek. Az osztályfőnököket felmenő rendszerben választjuk az osztályok mellé. Alsó tagozaton 1-4. osztályig, felső tagozaton 5-8-ig áll az osztályfőnök az osztályok mellett. Törekszünk arra, hogy az osztályfőnökök a lehető legtöbb időt töltsék az osztályban tanuló diákokkal.

A közösségfejlesztés az a folyamat, melynek során az egyén olyan ismereteket, tapasztalatokat szerez, benne olyan tulajdonságok, képességek, szokások és meggyőződések alakulnak ki, amelyek segítik, alkalmassá teszik őt arra, hogy a társadalom különböző közösségeiben egészségesen, hasznosan, jól éljen, tevékenykedjen.

7.1 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FŐ TERÜLETEI:

- a tanítási órák (szaktárgyi, osztályfőnöki órák)
- a tanórán kívüli foglalkozások (napközi otthon, szakkörök, művészeti és sportkörök, képességfejlesztő foglalkozások, kirándulások, séták, versenyek)
- a diákönkormányzati munka,
- a szabadidős (szervezett) tevékenységek,
- az iskolai alkalmak, ünnepélyek, rendezvények.

7.2 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ÁLTALÁNOS CÉLJAI, FELADATAI

Minden terület sajátos foglalkoztatási formát, módszert követel, mások az egyes területek céljai, feladatai, abban azonban megegyeznek, hogy mind tevékenyen hozzájárul, hozzá kell járuljon:

- a közösségi szokások, normák megismeréséhez, gyakorlásához, elfogadásához,
- a tanulók közösségi magatartásának kialakításához,
- a megfelelő véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség fejlődéséhez,
- az együtt érző magatartás kialakításához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A nevelésben, így a közösségfejlesztés terén is elveinket, feladatainkat az iskola pedagógus és nem pedagógus dolgozóinak is figyelembe kell venni, ezek szerint kell iskolai közösségi – és lehetőleg iskolán kívüli – életüket is élni, gyakorolni, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusunkkal, társas kapcsolatainkkal példaként állnak a tanulók előtt.

7.3 ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

A közösségfejlesztéssel kapcsolatban törekszünk arra, hogy minden tanuló:

- megismerje a társas együttélés alapvető szabályait és elsajátítsa, gyakorolja azokat az ismereteket, egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek;
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt osztálya, iskolája közösségi munkájában;
- tevékenységével erősítse a közösséghez való kötődést;
- tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról szabatosan, kulturáltan kommunikálni;
- tudjon a közösségek céljaival azonosulni, az adott közösségben megfelelően viselkedni és munkálkodni.

7.4 A TANÓRÁN MEGVALÓSÍTHATÓ KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI FELADATOK:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével;
- a tanulók kezdeményezéseinek valamint a közvetlen tapasztalatszerzésnek a segítése;
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével);
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki) fejlesztése;
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon, a már elért eredményekre való építés;
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja;
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny...) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

7.5 A TANÓRÁN KÍVÜLI FOGLALKOZÁSOK KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI FELADATAI

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái közé tartoznak a kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások a közösségfejlesztés kiváló területei. Ezekről a foglalkozásokról elvárt követelmény, hogy

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére;
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, a különböző játékok, tevékenységek által a közösség fejlődését, erősítse az ahhoz való tartozás érzését;
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés azon szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek;
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

7.6 A DIÁK-ÖNKORMÁNYZATI MUNKA KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI FELADATAI

A diák önkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógusirányítóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A diák önkormányzat célirányos tevékenységéhez is szervezettségre van szükség. Demokratikus úton választja tiszttségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

E területen belül:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célokat kell kijelölni, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, és hanem azokkal összhangban vannak;
- olyan tevékenységeket kell szervezni, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség;
- olyan közösséget kell kialakítani, amely büszke saját közösségének sikereire, de ugyanakkor értékeli a többi, tőle más közösségeket;
- fejleszteni kell közösségen belül is a felelősségérzetet, valamint
- a hagyományokon is alapuló közösségépítő tevékenységeket,
- és a régi tevékenységek mellett új hagyományokat kell teremteni.

7.7 A SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG KÖZÖSSÉGFEJLESZTŐ FELADATAI

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáikhoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is. Ezért a tevékenységek legyenek élmény adók, problémamegoldást fejlesztők.

Az ezzel kapcsolatos feladatok:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel;
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket;
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása az együttműködés megalapozása / fejlesztése;
- a tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés;
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségi szintűvé alakítása mellett az életkor- és réteg specifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód;
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön;

- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést;
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

7.8 AZ ISKOLAI RENDEZVÉNYEK KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSI FELADATAI

A teljes iskolai közösség számára szervezett alkalmaknak, ünnepélyeknek, rendezvényeknek különös szerepe és feladata van a tanulók nevelése, így a közösségi nevelésük tekintetében is. Jellemüktől függően olyannak kell lenniük, hogy szervezettségükkel, tartalmukkal, érzelmi és minden más hatásukkal erősítsék, mélyítsék az iskolánkhoz tartozás pozitív tudatát, érzését.

Ezen alkalmakkal kapcsolatban meg kell ismertetnünk tanulóinkkal:

- a nagy közösségi alkalmak, rendezvények sajátos viselkedési formáit;
- iskolánk sajátosságait és értékeit.

7.9 AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGBE TARTOZÓ TANÁRAINKTÓL ÉS TANULÓINKTÓL ELVÁRJUK:

- önmagunk és a másik ember tiszteletét, véleményének toleráns megítélését, a szolidaritást,
- az emberi kultúra tiszteletét,
- a nemzeti és nemzetiségi értékek megbecsülését,
- a tudás tiszteletét, az új iránti nyitottságot,
- a szorgalmas munkát, tanulást, a pontosságot,
- a helytállást, a jobbert való erőfeszítést,
- a becsületességet és a segítőkészséget,
- a kulturált viselkedést és megjelenést,
- a természet és a környezet aktív védelmét,
- az egészséges életmódot.

8 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

8.1 ALAPFOGALMAK

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, azaz ha a tanuló

- kiemelten tehetséges tanuló,
- sajátos nevelési igényű,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

8.2 ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat és adottságokat, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a tanulók képességeit és tehetségét.

- A gyermeknek joga, hogy képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön. Ezért minden pedagógus fő feladata a tanítvány képességeinek megismerése.
- Ennek érdekében a pedagógusnak ismernie kell a tehetségigéretre utaló testi, fizikai, fiziológiai, biológiai, szervi, idegrendszeri tulajdonságokat mind intellektuális, mind értelmi, indulati, affektív, emocionális, akarati, illetve kapcsolatteremtési, erkölcsi szempontból is.
- A pedagógusnak alapvető ismeretekkel kell rendelkeznie a részképességek kiesésének felismerése tekintetében.
- A differenciált tanulásszervezés érdekében a tanórákon változtatva alkalmazzuk a különböző munkaformákat.

8.3 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A tehetséges tanulók képességfejlesztése kiemelt feladat, amelynek végrehajtásához szakértelem, elkötelezettség és folytonos visszajelzés szükségeltetik. A kerettantervek adta időkeret szűken elég csak tehetséggondozó és fejlesztő feladataink megvalósítására. A diákok sok időt töltenek az iskolában, ezért fontos, hogy színvonalas, de nem költségigényes időtöltés keretében minél több szervezett programon, foglalkozáson vegyenek részt.

A tehetséges tanulók gondozásának lehetséges formái:

- Csoportbontásban történő oktatás német nemzetiségi nyelvből, a nemzetiségi törvény adta lehetőségek szerint.
- Differenciált tanulásszervezést valósítunk meg a tanórákon.
- Szakköri foglalkozásokat szervezünk
- Együttműködünk a Teleki Wattay Művészeti Iskolával, foglalkozásaiknak helyet biztosítunk.
- Iskolai gálát rendezünk, ahol diákjaink különböző területen mutathatják be tehetségüket.
- Ösztönözzük a különböző levelező, feladatmegoldó versenyeken való részvételt.
- Tanulóinknak felkészítjük a versenyekre.
- Házi versenyeket, vetélkedőket, bemutatókat szervezünk, és azokra felkészítjük tanítványainkat.
- Kutató jellegű házi feladatokkal is fejlesztjük tanítványaink ismereteit.

8.4 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSA

8.4.1 SNI tanulók

Iskolánk alapidokumentuma nem tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Amennyiben az iskolával jogviszonyban lévő tanulóról kiderül SNI státusza, és a gyermek számára megfelelőbb

intézménybe helyezése nem lehetséges, utazó gyógypedagógus illetve más szakember segítségét vesszük igénybe. Igyekszünk a számára kijelölt fejlesztéseket teljes mértékben biztosítani.

8.4.2 BTMN-es tanulók

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdők segítségével kapcsolatosan elsődleges feladatunk az ilyen gondokkal küzdő gyermekek kiszűrése, egyéni problémájuk feltárása. Ennek érdekében szoros kapcsolatot tartunk fenn az óvodákkal, a nevelési tanácsadóval, a gyermekjóléti szolgálattal és a családsegítő központtal.

A felzárkóztatásra szoruló tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye, útmutatása alapján - fejlesztést szolgáló órakeretben órarendbe iktatott foglalkozásokon – egyénileg vagy csoportosan fejleszt a szakmailag felkészült pedagógus.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek kezelése személyre szóló fejlesztés során történik.

Megelőző és segítő pedagógiai tevékenységünk során fokozott figyelmet fordítunk a tanulói személyiségi jogok tiszteletben tartására.

A problémákkal küzdő tanulók esetében különösen fontos a tolerancia, a megértés, az elfogadás mind a pedagógus, mind a társak, mind a szülők részéről. A szülővel folytatott megértő beszélgetés, nevelői ráhatás (meggyőzés) különös jelentőséggel bír, amennyiben a tanuló speciális szakszolgálati vizsgálatra javasolt. Ilyenkor is elengedhetetlen a tapintat, a korrektség.

8.4.2.1 A pedagógus feladatai BTMN-es tanuló esetében:

- a tanítási órákon az egyéni képességekhez is igazodó tanulásszervezés;
- fokozott odafigyelés és segítségnyújtás;
- lehetőség esetén felzárkóztató foglalkozásokon történő egyéni segítségadás;
- a fejlesztő pedagógussal való együttműködés;
- szükség esetén speciális szakszolgálatok igénybevételéhez megértő meggyőzés és segítségnyújtás;
- fokozott odafigyelés, foglalkoztatás a napköziben;
- a tanuló egyéni (lelki) gondozása gyakoribb fejlesztő-segítő személyes beszélgetés által.

8.5 SZOCIÁLIS HÁTRÁNNYAL KÜZDŐ TANULÓK, A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Korunkra jellemző az érték- és normaválság. Sajnálatos, hogy egyre több család kerül kilátástalan helyzetbe. A közvetlen környezet okozta feszültségek következtében egyes tanulók teljesítménye romlik, magatartási zavarok lépnek fel náluk. Ennek felismerése és kezelése érdekében elengedhetetlen az intézményen belüli gyermekvédelmi munka. Az iskolai gyermekvédelem elsődleges feladata a problémás gyerekek felismerése, az okok feltárása, és a megoldási módok közül a legmegfelelőbb eljárás kiválasztása, alkalmazása.

8.5.1 Alapfogalmak

- Hátrányos helyzetűnek tartjuk azt a tanulót, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.
- Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, akit a jegyző nyilvántartásba vett.

- Veszélyeztetett az a gyermek, akinek egészséges fejlődését a családi környezet gondatlanság miatt nem biztosítja. Az ilyen esetekben a védőnővel, a gyerekorvossal közösen kell keresni a megoldási lehetőségeket.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk stílusában, metódusában a maximális megértés, humanitás érvényesítésére törekszünk. Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére, az osztályfőnökök mellett iskolapszichológus és szociális munkás működik. Feladatuk, hogy segítsék a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

8.5.2 Az osztályfőnökök feladatai

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak;
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében;
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, segíti annak tevékenységét;
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról;
- tartja a kapcsolatot a családsegítő központtal;
- nyilvántartást vezet a rászorulókról;
- támogatja a szociálisan hátrányos helyzetbe került családokat.

8.5.3 Az iskola gyermekvédelmi tevékenység területei:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- feltárására,
- megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

8.5.4 Feladataink a gyermek és ifjúságvédelem területén

- Minden pedagógus feladata felismerni, és feltárni a tanulók problémáit, a problémák okait, segítséget nyújtani a problémák megoldásához, jelezni a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében együttműködünk: a területileg illetékes nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, a polgármesteri hivatallal, a gyermekorvosokkal, továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel.

8.5.5 A gyermekvédelmi célok megvalósításának szinterei

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,

- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

8.5.6 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- az ingyenesen biztosított tanszercsomag
- kedvezményes étkezés a három- és többgyermekes családoknak, a tartósan beteg gyermekeknek, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülőknek

8.5.7 Tanulási különbségek csökkentése

- fokozottabb differenciálás, egyéni segítség,
- a napközi otthonban, tanulószobán fokozott segítség.
- a továbbtanulás segítése, irányítása.

9 A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

9.1 A KAPCSOLATTARTÁS ALAPELVE

A partnerközpontú intézmény hétköznapijaiban elsődleges az iskola és a szülői ház kiegyensúlyozott kapcsolata. Célja, hogy a szülő tájékozott legyen az iskolában folyó munkáról, ismerje törekvéseinket, gondjainkat, eredményeinket. A gyermek nevelése, oktatása érdekében elvárjuk az együttműködést. Minden olyan rendezvényükre, ahol szervezésileg megoldható, meghívjuk a szülőket is. Lehetőséget adunk a szülő-gyermek együttes tevékenységére. /Pl.: sport, játék, szervezett iskolai kirándulások, kulturális programok, iskolai bemutatók, versenyek, kézműves foglalkozások, az iskola szépítéséért, a környezet alakításáért végzett munka./

A szülőnek nyomon kell követnie gyermeke munkáját és az iskola kéréseit az e-Kréta rendszeren keresztül. Saját kéréseit is itt közölheti. Az osztályfőnök a mindennapos üzenetekre üzenőfüzetet is használhat, ennek használatát az első szülői értekezleten tisztázza a szülőkkel.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat írásban, egyénileg, illetve választott képviselőjük útján közölhetik - a hivatali utat betartva (szaktanár, osztályfőnök, vezetőség), - az intézményvezetőséggel. Írásbeli levelükre írásbeli választ kapnak.

9.2 A KAPCSOLATTARTÁS LEHETŐSÉGEI:

- A szaktanárok félévente egyszer az éves munkatervben meghatározott időpontban fogadóórát tartanak, amelyeken a szülők előzetes bejelentkezés után felkereshetik őket, és megbeszélhetik a problémákat.
- Az osztályfőnökök évente kétszer, (tanév eleje, iskolai félév) szülői értekezletet tartanak. Szükséges esetben az osztályfőnök, az intézmény vezetője vagy a szülői munkaközösség tagja rendkívüli szülői értekezletet kezdeményezhet. A szülői értekezleteken (rendes, rendkívüli) a szülői megjelenés elvárt.
- A továbbtanuló 8. osztályosok és szüleik részére pályaválasztási szülői értekezletet tartunk. Az osztályfőnök folyamatos segítséget nyújt a továbbtanulás, beiskolázással kapcsolatos teendőkben.
- A szaktanárok a szülőket az elért érdemjegyekről az e-Kréta rendszeren keresztül tájékoztatják. Minden szaktárgyból havonta minimum egy jegyet kell a szaktanárnak adni. A meg nem írt témazáró dolgozatokat a hiányzó tanulóval pótlólag meg kell íratni. A témazáró dolgozatokat a szaktanár a tanév végéig megőzni, szülői kérésre megmutatja.
- Az iskola vezetője állandó kapcsolatot tart a szülői munkaközösség vezetőjével. Minden osztály 20 fő alatt egy, 20 fő fölött két szülőt delegál e testületbe. A szülői szervezet önálló szervezeti és működési szabályzattal bír.
- Az iskola évente 2-szer megszervezi a Nyílt Napokat. Ezekon a napokon a szülő megismerheti gyermeke osztálytársait, ill. betekintést kaphat az osztályban zajló pedagógiai folyamatokról.
- 4. osztálytól felfelé az osztályok létszámtól függően egy vagy két főt delegálhatnak a Diák Önkormányzatba. Ennek vezetője megbízott pedagógus, titkárát a gyerekek maguk közül választják ki. Tanulóink panaszaiikkal, javaslataikkal fordulhatnak e szervezethez, melyeket a DÖK vezetője az iskolavezetés felé továbbít. Meghatározott ügyekben a DÖK-nek véleményezési joga van.
- A pedagógusok minden évben kétszer - félévkor és évvégén - osztályozó értekezletet tartanak, ahol személyre szólóan megbeszélik a tanulók munkáját, magatartását és szorgalmát. A félévi és év végi bizonyítványba kerülő magatartás és szorgalom jegyekre az osztályfőnök javaslatot tesz, a végső döntés a nevelőtestületé.
- Az iskola intézményvezetője a leendő elsős szülőknek külön szülői értekezletet tart, igény szerint az óvodákban is. Ezen tájékoztatót tart az iskola pedagógiai programjáról, az iskola életéről, a hagyományokról.
- Az osztályfőnök kezdeményezheti az osztályba tanító nevelők összehívását, értekezletet tarthat, ha ezt szükségesnek ítéli meg.
- A leendő első osztályosok és szüleik részére „Ovi-suli buli” játékos magyar és német nyelvi foglalkozásokat szervezünk a tanév folyamán több alkalommal, előre meghirdetett időpontban. Ezekon a foglalkozásokon a gyerekek és a szülők tájékozódhatnak iskolánk sajátosságairól, körülményeinkről, illetve dönthetnek arról, hogy iskolánk elvárásait a magunkénak tudják-e érezni, szívesen vesznek-e részt az iskolai élet napi tevékenységeiben, annak alakításában.
- Iskolánk honlapján és facebook oldalán rendszeres tájékoztatjuk a szülőket az aktuális programokról

10 A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

10.1 A PEDAGÓGUSOK FELADATAI

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása, munkáinak rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, javító, osztályozó, belső vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel a munkaközösségi, nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanuló kíséret biztosítása,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken, rendezvényeken való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

10.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az osztályfőnököt – a munkaközösségek vezetőivel konzultálva – az igazgató bízta meg a tanév kezdetekor a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket (naplóvezetés, -ellenőrzés, félévi és év végi statisztikai adatszolgáltatás, bizonyítványírás, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció, hiányzások nyilvántartása és igazolása)
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit és a szülőket rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló eseményekről, feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

11 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELLENŐRZÉSI, MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI, RENDSZERE

A nevelő-oktató munka az iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési rendszernek meghatározása a nevelési-oktatói célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek

(elsősorban a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) iskolánkkal szembeni igényeinek, elvárásainak történő megfelelést szolgálja.

11.1 ELLENŐRZÉS, MÉRÉS TERÜLETEI

Az iskolánkban folyó belső ellenőrzés a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja.

A pedagógusok belső ellenőrzés rendjét az iskolai munkaterv részeként összeállított belső ellenőrzési terv határozza meg, a tanulók ellenőrzése folyamatos.

Az ellenőrzést végezheti:

- Pedagógusok esetében az intézményvezető, az intézményvezető helyettes, a munkaközösség vezetők.
- Tanulók esetében: Az intézményvezető, az intézményvezetőhelyettes, a tanulót tanító nevelő.

A pedagógiai munka ellenőrzése az alábbi területekre terjed ki.

- a tanár-diák kapcsolatra
- a nevelő és oktató munka színvonalára és hatékonyságára
- a tanítási órára való felkészültségre
- a pedagógus adminisztrációs tevékenységére.

11.2 A TANÍTÁSI ÓRÁK MEGFIGYELÉSÉNEK ÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI

11.2.1 Az óra célja, tartalma

- Helyesen határozta-e meg a nevelő az óra oktatási és nevelési célját.
- Illeszkedett-e a tanóra az éves, illetve a témaköri tervezésbe
- Van-e eltérés a tanmenetben az adott időszakra tervezett témáktól
- Az óra tartalma, a feldolgozott tananyag megfelel-e a tudományosság elvének, a tanulók életkori sajátosságának
- A módszerek mennyire változatosak, a pedagógus mennyire tart számot a gyerekek közreműködésére

11.2.2 Az óra felépítése és szervezése

- Megfelel-e, a feldolgozott tananyag, az adott didaktikai feladatnak
- Milyen az óra technikai szervezése, a tanár időbeosztása
- Mennyire szervezett a diákok tevékenysége
- Szervezett-e differenciált munkát a nevelő
- Elegendő idő állt-e rendelkezésre a házi feladat ellenőrzésére, az órai munka értékelésére.
- Az órán alkalmazott tanítási módszerek mennyire változatosak, adekvátak.

11.3 A HELYI TANTERV KÖVETELMÉNYEINEK SZÁMONKÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A számonkérés történhet írásban (papíralapú, digitális) vagy szóban (felelet). A számonkérés során a tantárgyi jellegtől függően az írásbeli és szóbeli értékelés megfelelő arányára figyelemmel kell lenni. Kerülni kell az értékelés stresszt okozó, büntető és egyéb negatív kísérőjelenségeit.

A számonkérés módjának megválasztása a pedagógus joga, de jogának gyakorlása közben nem térhetel a pedagógiai programban rögzített alapelvektől.

Kialakult gyakorlatunknak megfelelően családi és egyéb körülményeket értékeléskor nem veszünk figyelembe. Ezeket segítség nyújtáskor tekintjük döntő fontosságúnak.

Az értékelésben az első évfolyam kivételével - ahol szöveges értékelést ad a pedagógus, - megtartjuka hagyományos értékelési eszközt, az ötfokú skálát.

Egyes tantárgyak értékelése (pl. hit-és erkölctan) nem osztályzattal történik, értékelésük: jól megfelelt, megfelelt, részt vett.

11.3.1 A szóbeli beszámoltatás fajtái:

- Szóbeli felelet: A tanult ismeretek tanítói kérdésre, vagy összefüggő mondatokban történő visszaadása. Ez a pedagógus meglátása szerint bármikor alkalmazható, érdemjeggyel értékelhető.
- Kiselőadás: Előzetesen kiadott téma, illetve írott anyag alapján a tanuló beszámol a tanító irányításával. A téma és az anyag terjedelme igazodjon az adott tanuló képességeihez. Az értékelés a tanító belátása szerint történjen.
- Memoriterek felmondása: Mondókák, versek, rövid szövegek felmondása fejlesztőleg hat a memóriára, a beszédtechnikára, helyes kiejtésre, hangsúlyozásra. Azok a gyerekek is bátrabban megszólalnak tanult szöveggel, akik rosszabb beszédképességük vagy szegényesebb szókincsük miatt bátortalanabbak. Érdemjeggyel értékelhető.

11.3.2 Szóbeli feladatok értékelése

A szóbeli értékelés a tanár által érdemjeggyel történhet, ez mindenképpen motiváló erejű. A szöveges tanári értékelés mellett fontos a tanulók megerősítő, illetve kritikai hozzászólása, mindez a további munka fontos feltétele.

Az alsó tagozatos pedagógia fontos eleme a beszédképesség fejlesztése. A tananyag jelentős részét is szóban sajátítják el a tanulók. Így elengedhetetlen, hogy ezeket rendszeresen számon kérjük.

Hangos olvasás értékelése: Az alsós pedagógiai munkában lényeges helyet foglal el a kifejező, hangsúlyos, szép olvasás. Ezt rendszeresen számonkérjük. Bármelyik előzetesen megismert olvasmány hangos olvasása számon kérhető és érdemjeggyel értékelhető.

11.3.3 Az írásbeli számonkérések csoportjai

- témazáró dolgozat (komplex anyag rész befejezése után)
- részfelmérő (néhány leckét felölelő anyag rész felmérésére)
- röpdolgozat (a szóbeli feleletnek megfelelően az aktuális tananyag felmérése, esetleg ismétlőkérdésekkel, nyelvi óra esetén a szódolgozat)

A témazáró dolgozatokat a tanév végéig meg kell őrizni. A tanév közben a tanuló kérésre kijavíthatja a témazáró dolgozat megszerzett érdemjegyet a tanár által kínált időpontban. Természetesen az eredeti jegy sem lesz semmis. A témazáró dolgozatokat minden tanulónak meg kell írni. A dolgozatokat a pedagógusnak év végéig meg kell őrizni, a szülő, ill. az iskolavezetés bármikor beletekinthet. A témazáró dolgozatokon szerepelnie kell az elérhető maximális pontszámnak is.

Az első évfolyam végén az intézményvezető/helyettes és az alsós munkaközösség vezető felméri az elsősök olvasás tudását.

11.3.4 Az írásbeli számonkérések értékelése

A témazáró dolgozatok eredményei piros színnel jelennek meg a naplóban, ez 200% súlyozottságot jelent, a részfelmérő 100%. A témazáró dolgozatok és a részfelmérők esetében a teljesítmény érdemjegyekre átváltását az alábbi táblázat szerint végezzük.

teljesítmény	érdemjegy
0-33 %	1
34-50%	2
51-74%	3
75- 89%	4
90-100%	5

Röpdolgozatok és szódolgozat esetén az átváltás szigorúbb.

teljesítmény	éremjegy
0-50%	1
51 -60 %	2
61-80%	3
81- 90 %	4
91-100%	5

11.3.5 Az osztályzatok száma

A tanulók a tantárgy jellegétől függően havonta minimum egy, de ha lehetséges több érdemjegyet is kapnak. A jegyek folyamatos tájékoztatást adnak a szülőnek gyermekük tanulmányi munkájáról, a tanulók felé pedig figyelem felhívó, ösztönző erejűnek kell lennie.

Az érdemjegy megállapítása nem lehet fegyelmező eszköz.

11.3.6 Félévi és év végi értékelés

A pedagógus félévkor és év végén a tanuló teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt tanúsítják, hogy a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek.

A félévi osztályzatról a szülőt az e-Kréta rendszeren keresztül kell tájékoztatni. A félévi osztályzatoknak a továbbhaladás szempontjából nincs jelentősége. A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen színvonalon teljesítette,
 - megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesre minősítse,
 - megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyamra léphessen.
- Az év végi osztályzatokról a közokiratnak minősülő bizonyítványban kell értesíteni a szülőt. Iskolánk magyar–német nyelvű bizonyítványt használ.

Az osztályozó értekezleten a nevelőtestület áttekinti és a pedagógus, ill. az osztályfőnök által meghatározott osztályzatok alapján a tanulók teljesítményét, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási évben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, indokolt esetben változtassa meg döntését.

11.4 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Az otthoni /egyéb napközis vagy egyéb tanulószobai/ felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatok segítik az elsajátított új ismeret bevéését, elmélyítését, valamint a kellően elnem sajátított ismeretek feltárását. A koncentrált önálló munka a befogadási folyamat fontos része. Az írásbeli és szóbeli házi feladatok elkészítése, számonkérése, ellenőrzése egymásra épülő lépcsőfokok.

- Időben hosszabb és elmélyültebb felkészülést igénylő írásbeli és szóbeli házi feladat adható akkor, ha nem másnap történik a számonkérés. Ilyenkor a pedagógus a tanulók tervszerű időbeosztására támaszkodhat.
- Hétvégére házi feladat – a mindenkori körülmények figyelembevételével /Pl.felkészülés írásbeli vagy szóbeli témazáró beszámolóra/, a pedagógus egyéni belátására a fenti szempontok alapján adható, vagy el is hagyható.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

A házi feladatok a tananyag gyakorlására, elmélyítésére szolgálnak. Az írásbeli házi feladatokat alsó tagozaton az iskolában, tanulási védett idő alatt végzik a tanulók. Az olvasókönyvet a gyerekek hazaviszik, hogy otthon is tudjanak gyakorolni, ill. verset tanulni. Ha a gyermek védett idő alatt nincs jelen, vagy nem működik a pedagógussal együtt, a házi feladat elkészülését a szülő ellenőrzi.

11.5 MAGATARTÁS, SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE

Az egyes tantárgyak osztályozása mellett a tanuló további fejlődése szempontjából kiemelkedő jelentőségű a magatartás és a szorgalom értékelése. A magatartás szorgalom értékelését az osztályzást az osztályfőnök végzi az osztályban tanító nevelők véleményének kikérésével. A félévi illetve az év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület közösen határozza meg a tanulók magatartás és szorgalom jegyeit. A magatartásra kapott osztályzat lényegében azt mutatja meg a tanulóknak, és a szülőnek, hogy a tanuló mennyiben tesz eleget az iskola pedagógiai elvárásának, a pedagógiai programban meghatározott célkitűzéseinek.

11.5.1 Magatartás

Példás (5): Minden tevékenységben (tanulmányi és közösségi munka, önként vállalt feladatok) az adottságainak megfelelő aktivitással dolgozik, a tőle telhető legmagasabb igényszinten, önmaga és társai iránt igényes, felelősségteljes, segítőkész és megértő. Az iskola házirendjét betartja, munkafegyelme és magatartása példamutató. Semmilyen fegyelmi büntetést nem kapott. Osztályfőnöki, intézményvezetői vagy tantestületi dicséretben részesült.

Jó (4): Tanulmányi munkájában jó szándékú igyekezettel helytáll. Társait általában segíti, arábízott vagy vállalt feladatoknak tisztességesen eleget tesz. Az iskola házirendjét elfogadja, munkafegyelmeben, magatartásában ehhez igyekszik igazodni. Legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült és csak egy igazolatlan órája volt.

Változó (3): Tanulmányi és közösségi kötelezettségeinek, vállalásainak megbízhatatlanul, rendszertelenül tesz eleget. Megjelenése, modora, hangvétele tanáraival, az iskola dolgozóival, társaival szemben kifogásolható. Fegyelmezetlenségével tanárai, és társai munkáját gátolja. Az iskola házirendjét időnként megsérti. Legfeljebb intézményvezetői figyelmeztetésben részesült, legfeljebb 3 igazolatlan órája volt.

Rossz (2): Hanyag munkájával és fegyelmezetlenségével a közösség munkáját nagymértékben hátráltatja. Az iskola házirendjét többször és súlyosan megsérti, bántó viselkedésével és modorával, felelőtlenységével kirívóan rossz példát mutat társai számára. Tantestületi figyelmeztetést kapott.

A magatartás értékeléséhez képest a szorgalom értékelése még problematikusabb. A szorgalom érdemjegye és osztályzata nem tükrözheti csak a tanuló eredményességét. A szorgalom értékelésekor mindig azt kell nézni, hogy a saját képességeihez mérten, eddigi tanulmányi eredményeihez viszonyítva, az értékelt időszakban milyen eredményt ért el a tanuló.

11.5.2 Szorgalom

Példás (5): Felkészültsége a tanítási órákon minden tárgyból megbízható, rendszeres, igényes. Atanítási órák munkájának aktív segítője. Képességeihez mérten egyenletesen, megfelelő szinten, következetesen dolgozik. Egy-egy területen – ha képes rá – kiugró teljesítményt nyújt.

Jó (4): A tantervi anyagból megnyugtatóan felkészül, képességeinek megfelelő szinten teljesít. Munkájában rendszerességre törekszik.

Változó (3): Tanulmányi teljesítménye hullámzó, felkészülése pontatlan, hiányos, rendszertelen.

Hanyag (2): Tanulmányi munkája megbízhatatlan, hanyag, rendetlen, felelőtlen. Tanítási órákon nem dolgozik, az ott folyó munkával szemben közömbös. Egy tárgyból elégtelen osztályzata vana tanév végén.

11.6 SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

5. számú melléklet

12 A JUTALMAZÁS, FEGYELMEZÉS ISKOLAI ELVEI

12.1 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI

A jutalmazás alapja a tanulmányi munkában, nemzetiségi nyelv és kultúra terén, a sportban, kulturális területen elért eredmény, jó közösségi teljesítmény, az iskola jó hírének növelése, a példás magatartás és szorgalom.

Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért vagy valamely kiemelkedő teljesítményért adható. A kiemelkedő eredményt elért tanulók jutalmazása a közösség előtt történik.

12.1.1 A tanulók elismerésének fokozatai és alkalmai:

- Szaktanári, napközis nevelői, szóbeli és írásbeli dicséret év közben az elért teljesítményhez kapcsolódik.
- Osztályfőnöki dicséret: az osztályközösség előtt a jó közösségi munkáért, példás magatartásért és szorgalomért adható.
- Igazgatói dicséretben a tanévzáró ünnepségen az a tanuló részesül, aki:
 - minden tantárgyból jeles eredményt vagy
 - minden tantárgyból jeles, egy tantárgyból jó eredményt
 - tanulmányi versenyen, kulturális és sportvetélkedőn az iskola jó hírét növelő helyezést ért el.
- Tanév közben megyei, országos versenyeken elért kiemelkedő eredményért, az iskola intézményen kívüli eredményes képviseléséért igazgatói dicséretet érdemel a tanuló.

- Nevelőtestületi dicséretéről a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelezettségteljesítés, kiváló tanulmányi eredmény elismeréseként a nevelő testület dönt.
- A nyolc évig kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulónak „Napsugár-díj” adományozható.
- A nemzetiségi kultúra és/vagy nyelv területén nyújtott kiemelkedő teljesítményért “Akikre büszkék vagyunk” cím adható.
- Az ünnepélyes tanévzárón oklevelet adunk azoknak a szülőknek, akik önzetlenül segítettek az iskolát.

13 VIZSGASZABÁLYZAT

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, részei, követelményei, az egyes tantárgyak vizsgarészei és súlyozásuk százalékos arányban

Ezen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- különbözeti vizsgára
- pótló vizsgára vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik.

13.1 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK FAJTÁI

13.1.1 Javító vizsgák

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén –legfeljebb három tárgyból– elégtelen osztályzatot kapott.
- az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola intézményvezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 22-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsga követelményeiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül írásbeli tájékoztatást kap.

A vizsga pontos időpontjáról a tanuló (kiskorú esetén a szülő) legkésőbb a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

A vizsgára történő jelentkezés a bizonyítvány bemutatásával a vizsga előtt legalább 15 perccel történik.

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból a javítóvizsgán nem jelenik meg és távolmaradását igazolja vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, akkor az intézményvezető egy újabb időpont kitűzésével ad lehetőséget a pótló vizsgára.

Ha a vizsgáról a tanuló neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné, vizsgája eredménytelen, az évfolyamot ismételni köteles.

13.1.2 Osztályozó vizsgák

A tanulónak félévi, ill. év végi osztályzata megállapításához osztályozó vizsgát kell tenni, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A javítóvizsgát augusztus 22. és 31-e között kell megszervezni, a vizsgázót a vizsga előtt (kiskorú tanuló esetén a szülőt) legalább 2 héttel értesíteni kell a vizsga pontos időpontjáról.

13.1.3 Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a vizsgázó:

- iskolaváltoztatás, külföldi tanulmányok magyarországi folytatása esetén bármely tantárgyból

Magyarországi iskolából átiratkozni szándékozó tanuló esetében iskolánkban két tantárgyból kell különbözeti vizsgát tenni:

- a nemzetiségi oktatás miatt emelt óraszámúban tanult (heti 5) német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyból
- német népismeret tantárgyból.

A tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek, a vizsga a továbbhaladáshoz szükséges minimum ismereteket tartalmazza

A vizsgára való felkészülés a tanuló gondviselőjének a feladata.

A különbözeti vizsgák értékelése:

- Megfelelt

- Nem felelt meg

Nem megfelelt eredmény esetén a tanulót nem tudjuk felvenni intézményünkbe.

13.1.4 Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló:

- az intézményvezető által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
- a vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- az intézményvezető engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek feltételei megteremthetők.
- a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

13.2 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RÉSZEI

13.2.1 Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti. Tájékoztatóként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázó részére biztosítani (10-30 perc).
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Íróeszközökről a vizsgázónak, a vizsgához szükséges segédeszközökről tantárgytól függően az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként maximum 60 perc.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság

elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő -pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
 - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
 - az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
 - amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

13.2.2 Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti. Tájékoztatásként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet megtartani.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
- A vizsgázónak legalább 10 perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb 3 vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 15 perc.
- A vizsgázónak a felkészülésre vizsgatantárgyanként legalább 30 perc időt kell biztosítani.
- A vizsgázó vizsgatantárgyanként kifejtendő feladatot kap.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

13.2.3 A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje

- A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszak áll rendelkezésre, a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- Javítóvizsga letételére az augusztus 22-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban van lehetőség.
- Osztályozó vizsgát az iskola tanítási év (szorgalmi idő: szeptember 1-jétől a következő év június 15-éig terjedő időszak) során bármikor szervezhet.

A vizsgaidőszakok a következők:

- Félévi: a félév utolsó napja előtt két tanítási hét,
- Év végi: az utolsó tanítási nap előtti két tanítási hét

14 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK ÉS EDZETTSÉGÉNEK (FIZIKAI FITTSÉGÉNEK) MÉRÉSE

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését (a továbbiakban: fizikai fitsségi mérését) az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi el.

A fizikai fitsségi mérés eredményeit az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa rögzíti az Nkt. 44/B. § (1) bekezdése szerinti rendszerbe.

A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az érintett pedagógusok, továbbá köznevelési intézmények vezetői tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából szükséges intézkedéseket. A tanulók fizikai fitsségi mérésének részletes szabályait az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé.

15 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

15.1 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása a tanítási órákon belül valósul meg.

Biológia tantárgy, 8. évfolyamon, osztályfőnöki órák keretében az 5-8. évfolyamon, illetve testnevelés órákon, 1-8. évfolyamokon történik, ezt a feladatot az elsősegély-nyújtásért felelős szaktanár látja el.

Tanórai keretek: elmélet, gyakorlat

15.2 AZ ISKOLAI ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁS OKTATÁSÁNAK LEGFŐBB CÉLJA:

Alsó tagozatban a napközis foglalkozásokon a napirend kialakításával, a balesetek megelőzésére vonatkozó szabályok tudatosításával valósul meg. Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére a háztartásban, iskolában, közlekedésben.

Felső tagozatban a tanulónak meg kell tanulniuk a helyes viselkedés szabályait veszélyhelyzetekben. Hogyan kerüljük el a pánikot, hogy ne rontsunk a fennálló helyzeten? Hogyan lehet csökkenteni a baleset, a rosszullet következményeit, megelőzni az állapotromlást? Meg kell adni a segítséget, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik. Az elsősegély nyújtási ismeretekhez hozzátartozik a beteg-és csecsemőellátási alapismeretek elsajátítása.

Célok:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, aveszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

16 POMÁZI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

16.1 ÓRATERV

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Matematika	4	4	4	4
Etika/ Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Német népismeret	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Testnevelés	3	3	3	3
Német tánc	2	2	2	2
Digitális kultúra	0	0	1	1
Angol				2
Összesen	26	26	27	28

Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Etika/ Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Német népismeret	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Földrajz			1-2*	1-2*

Biológia			1-2*	1-2*
Fizika			1-2*	1-2*
Kémia			1-2*	1-2*
Ének	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	0
Technika és életvitel	1	1	0	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Angol	2	2	2	2
Digitális kultúra	1	1	1	1
Összesen	31	31	33	33

*A megjelölt tárgyak közül az egyiknek 1 órás.

16.2 KLASSE 1 – SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der

„Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch ein wenig Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht

alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.2.1 Landeskunde

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Persönliche Lebensgestaltung Eigene Person und Verwandschaftsbeziehungen Körper und Körperpflege Freizeitbeschäftigungen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vorstellung, Bekanntmachen der eigenen Person • Familie, Familienmitglieder, Tätigkeiten in der Familie • Tagesablauf, Alltagsroutinen • Körper, Körperteile • Hygiene, Körperpflege • Bekleidung • Freizeit, Spiele • Basteln 	<p><u>Unterrichtsgegenstände verstehen (Verstehen)</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aufgrund der Gestaltung von Texten oder Kombination von Texten und Visualisierungen den Informationsgehalt eines Textes ▪ Einfach formulierte Informationen in Texten auffinden ▪ Texte mit vertrauter Struktur und Lexik (u.U. nach Wiederholung) mit Hilfe geschlossener Aufgaben umfassend verstehen
<p>Gesellschaftliches Leben Ernährung Feste in der Schule und in der Familie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obst, Gemüse • Grundnahrungsmittel • Geschmacksrichtungen • gesund/ungesund • Geburtstag • Martinstag • Nikolaus <ul style="list-style-type: none"> • Weihnachten • Ostern 	<p>Bilder und Illustrationen in ihren wesentlichen Elementen mit sprachlich einfachen Mitteln benennen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ☐ Richtige und falsche Aussagen in Bezug auf einen Text unterscheiden und am Text belegen
<p>Schule, Ausbildung und Beruf Schulsachen, Klassenraum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Einrichtung • Schulsachen • Farben • Richtungen • Zahlen • Tätigkeiten in der Schule 	
<p>Kulturelles Leben und Medien Lieder, Tänze, Reime und Gedichte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Einfache deutsche und ungarndeutsche Lieder und Spiele • Gedichte • Abzählreime 	<p><u>Unterrichtsgegenstände gestalten (Produktion)</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfachere Texte nach vorgegebenen Gesichtspunkten wiedergeben ☐
<p>Wirtschaft, Technik, Umwelt Eigene Wohnung Einkauf Verkehr Natur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zimmer, Funktionsräume • Einrichtung 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Einkauf auf dem Markt und im Lebensmittelgeschäft 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objekte, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen sprachlich einfachen Mitteln benennen ▪ Richtige und falsche Aussagen in Bezug auf einen Text unterscheiden und am Text belegen
Schule, Ausbildung und Beruf Schulsachen, Klassenraum	<ul style="list-style-type: none"> • Einrichtung • Schulsachen • Farben • Richtungen • Zahlen <p>Tätigkeiten in der Schule</p>	
Kulturelles Leben und Medien Lieder, Tänze, Reime und Gedichte	<ul style="list-style-type: none"> • Einfache deutsche und ungarndeutsche Lieder und Spiele • Gedichte • Abzählreime • Zimmer, Funktionsräume • Einrichtung • Einkauf auf dem Markt und im Lebensmittelgeschäft <p>Einkaufssituationen Fahrzeuge Jahreszeiten Haustiere, Wildtiere, Waldtiere</p>	<p><u>Unterrichtsgegenstände gestalten (Produktion)</u> Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfachere Texte nach vorgegebenen Gesichtspunkten wiedergeben □ Objekte, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen ▪ In dialogischen Kommunikationssituationen kurze, verständliche, sachgerechte Beiträge einbringen <p>▪ Die Ergebnisse der Bearbeitung einer Aufgabe darstellen Rollen gestalten</p>
Wirtschaft, Technik, Umwelt Eigene Wohnung Einkauf Verkehr Natur	<p>Begrüßung, Verabschiedung Höflichkeitsformen</p>	
Politik und Geschichte Mitwirkung		
Deutsche Sprache themenbezogene Ausdrücke	<p>abhängig von den behandelten Teilbereichen Höflichkeitsformen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Allgemeine Interaktionsfähigkeit Mitreden, Mitgestalten</u> ▪ Der Schüler kann: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gewohnte Unterrichtssituationen mit vorgegebenen Redemitteln bewältigen ▪ In verschiedenen Sozial- und Arbeitsformen arbeiten ▪ Sich mit vorgegebenen Redemitteln (oder

		<p>vereinbarten nonverbalen Mitteln) in das</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unterrichtsgespräch einbringen ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Mündlich geäußerte, formelhafte Redewendungen (Gruß, Abschied etc.) in ihrem Sinngehalt in Ungarisch wiedergeben <p><u>Wortschatz und Redemittel</u> Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mit einem elementaren Vorrat an einzelnen Wörtern und Wendungen, die sich auf bestimmte konkrete Situationen beziehen, am Unterricht teilnehmen
		<p>Methodenkompetenz Der Schüler kann: Wortschatz mit eingeübten Techniken trainieren (Wort/Bildkarten, Übungen, Spiele etc.) eine Frage mit einfachen Sätzen beantworten aus einfachgehörten Texten nach mehrmaligem Hören Grundinformationen entnehmen (Hörverstehen)</p>

16.2.2 Literatur

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Volksdichtung Reime, Gedichte</p>	<p>zum Beispiel: <u>z. B. Reime, Gedichte:</u> Das ist der Vater... Ich bin Peter, du bist... Der Kopf ist rund... Auf dem Tisch da steht die Butter</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ einige Sprüche, Gedichte auswendig vortragen; ☐ in dramatischen Spielen mit seinen Mitschülern mitspielen.

<p>Lieder, Spiele</p>	<p>Nikolaus, Nikolaus, tick, tack, tack</p> <p>Ein großer Ball, ein kleiner Ball</p> <p>z. B. Lieder:</p> <p>Grün, grün, grün</p> <p>Nach vorne, nach hinten</p> <p>Ene, bene Tintenfass</p> <p>Kleine Maus, wo ist dein Haus^{1,2} Polizei</p> <p>Oben, oben, unten, unten..</p> <p>Punkt, Punkt,</p> <p>Bei Rot bleibe stehn</p> <p>Ri-ra-rutsch, wir fahren mit der Kutsch</p> <p><u>z. B. Lieder:</u></p> <p>Alle Kinder kommen... Hampelmann</p> <p>Kopf, Arme, Beine Zahnputzlied</p> <p>Ringel, Ringel, Reihe... Obstist gesund</p> <p>In einem kleinen Apfel Birn und Apfel Laterne, Laterne Morgen kommt der Weihnachtsmann</p>	<p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz</p> <p>Der Schüler kann:</p> <p>die Begriffe: das Schöne und das Hässliche bezüglich der alltäglichen Erlebnisse anwenden</p> <p>das Gute und das Schlechte anhand der Erlebnisse des Alltags und aus der Literatur unterscheiden</p>
	<p>Nikolaus, Nikolaus Alles Gute, viel Glück Backe, backe Kuchen Ich habe Hunger</p> <p>Heute kaufen wir im Konsumein</p> <p>Liebe Schwester</p> <p>Die Tiroler sind lustig</p> <p>Es tanzt ein Bi-Ba-Butzemann Der Wirt geht auf das Feld Wasmüssen das für</p>	

	<p>Bäume sein Alle meine Entchen</p> <p>Fuchs, du hast Teddy, Teddy</p> <p>Es war eine MutterBusslied</p> <p>Bim, bim, bim die StraßenbahnPuff, puff, puff, die Eisenbahn Ich bin Peter...</p> <p>Guten Tag, guten Tag... Z. B. <u>Ganzschrift</u> Klaus Baumgart: Lauras SternEric Carle:</p> <p>Und heut ist Montag</p>	
--	--	--

16.2.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreis	Unterthemen	Kompetenzen/Kompetenzmodell
<p>Auf dieser Stufe wird Sprachrichtigkeit implizit, in den Sprachhandlungen integriert unterrichtet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die Grundlagen der Morphologie und Syntax • Aussprache und Intonation 	<ul style="list-style-type: none"> - Wörter - themenbezogene Ausdrücke - einfache Satzstrukturen - Reime - Sprüche - Zungenbrecher - Gedichte - Lieder - Situationsgespräche 	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - die Bedeutung einfacher morphologischer und syntaktischer Strukturen verstehen - häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden - das gelernte standardsprachliche Repertoire aussprechen und intonieren - einzelne Wörter verstehbar aussprechen - einzelne gebräuchliche feste Wendungen oder Reime annähernd richtig aussprechen und intonieren

16.3 KLASSE 2 – SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch ein wenig Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.3.1 Landeskunde

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
Persönliche Lebensgestaltung: Eigene Person und Verwandtschaftsbeziehungen Körper und Körperpflege Freizeitbeschäftigungen	<ul style="list-style-type: none"> • Vorstellung, Bekanntmachen der eigenen Person • Stammbaum • ein Abend in der Familie • Berufe und entsprechende Tätigkeiten • Tagesablauf, Alltagsroutinen • Körper, Körperteile • Beim Arzt 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unterrichtsgegenstände verstehen (Verstehen) ▪ Der Schüler kann: ▪ Aufgrund der Gestaltung von Texten oder Kombination von Texten und Visualisierungen den Informationsgehalt eines Textes ▪ Einfach formulierte Informationen in Texten auffinden ▪ Texte mit vertrauter Struktur und Lexik (

	<ul style="list-style-type: none"> • Hygiene, Körperpflege • Bekleidung in den verschiedenen Jahreszeiten • Freizeit, Sport und Spiele 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ u.U. nach Wiederholung) mit Hilfe geschlossener Aufgaben umfassend ▪ verstehen
<p>Gesellschaftliches Leben:</p> <p>Ernährung</p> <p>Feste in der Schule, in der Familie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obstsalat • gesund/ungesund • Vorliebe, Abneigung • ergänzt durch: • Geburtstagsfeier, Fasching 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bilder und Illustrationen in ihren wesentlichen Elementen mit sprachlich einfachen Mitteln benennen ▪ Richtige und falsche Aussagen in Bezug auf einen Text unterscheiden und am Text belegen ▪ Inhaltliche
		Beziehungen zwischen
		Text und Visualisierung erkennen
		<p><u>Unterrichtsgegenstände gestalten (Produktion)</u></p>
<p>Schule, Ausbildung und Beruf:</p> <p>Schulsachen,</p> <p>Klassenraum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Einrichtung in der Schule • Schulsachen • Tätigkeiten in der Schule • Stundenplan 	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfachere Texte nach vorgegebenen Gesichtspunkten wiedergeben □ Objekte, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen ▪ In dialogischen Kommunikationssituationen kurze , verständliche,
<p>Kulturelles Leben und Medien:</p> <p>Lieder, Tänze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • einfache deutsche und ungarndeutsche Lieder und Spiele 	
<p>Reime und Gedichte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reime 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Gedichte 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Abzählreime 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Märchen 	

Wirtschaft, Technik, Umwelt: Eigene Wohnung	<ul style="list-style-type: none"> • Beschreiben des eignen Zimmers 	<p>sachgerechte Beiträge einbringen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rollen gestalten ▪ Texte ergänzen <p>Allgemeine Interaktionsfähigkeit</p>
Einkauf Verkehr Natur	<ul style="list-style-type: none"> • Einkauf auf dem Markt und im Lebensmittelgeschäft 	<p>Allgemeine Interaktionsfähigkeit</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Einkaufssituationen 	
Politik und Geschichte: Mitwirkung	<ul style="list-style-type: none"> • Fahrzeuge • Jahreszeiten • im Zoo • Blumen • • Begrüßung, Verabschiedung • Höflichkeitsformen 	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fragen stellen
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verständnisschwierigkeiten mit vorgegebenen Redemitteln bewältigen ▪ Gewohnte
		<p>Unterrichtssituationen mit vorgegebenen Redemitteln bewältigen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ In verschiedenen Sozial- und Arbeitsformen arbeiten
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sich mit vorgegebenen Redemitteln (oder vereinbarten nonverbalen Mitteln) in das Unterrichtsgespräch einbringen ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Lob/Glückwünsche ausdrücken ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Mündlich geäußerte, formelhafte Redewendungen (Gruß, Abschied etc.) in ihrem Sinngehalt in Ungarisch wiedergeben

		Der Schüler kann:
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mit einem elementaren Vorrat an einzelnen Wörtern und Wendungen, die sich auf bestimmte konkrete Situationen beziehen, am Unterricht teilnehmen
		<p>Methodenkompetenz Der Schüler kann:</p> <p>Wortschatz mit eingeübten Techniken selbstständig trainieren (Wort-/Bildkarten, Übungen, Spiele etc.)</p> <p>eine Frage mit einfachen, Sätzen beantworten die wesentlichen Informationen einfacher Texte unter Anleitung markieren aus einfachen gehörten Texten nach mehrmaligem Hören Grundinformationen entnehmen (Hörverstehen)</p>

16.3.2 Literatur

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
Lieder	<p>Im Sommer Im Winter</p> <p>z. B. Märchen: Der traurige Bär</p> <p>Das rote Hühnchen und die Weizenkörner</p> <p>Gebrüder Grimm: Der Froschkönig</p> <p>Josef Guggenmos: Erlebnis</p> <p>Josef Michaelis: Auszähler</p> <p>Gebrüder Grimm: Der süße Brei</p> <p>z. B. Ganzschrift</p> <p>Eric Carle: Die kleine Raupe Nimmersatt</p>	

	<p>z. B. Lieder: Obstsalat Wer im Januar geboren ist Ich geh mit meiner Laterne Zum Geburtstag viel Glück Rolf Zuckowski: In der Weihnachtsbäckerei Rolf Zuckowski: Lieber, guter Weihnachtsmann Schneeflöckchen, Weißröckchen Wer will fleißige Handwerker sehn.. Detlev Jöcker: Herzlich willkommen Das Haus der Maus Siebenschritt Wir kennen viele Märchen Das Abc-Lied Spannenlanger Hansel Hänschen klein.. Luftballon Vogelhochzeit Rolf Zuckowski: Immer wieder kommt ein neuer Frühling</p>	
<p>Reime, Gedichte</p>	<p>zum Beispiel: Reime, Gedichte: Die ganze Familie Was spielen die Kinder der Erde Josef Michaelis: Reimschnitzerei Puppendorf Ursula Wölfel: Ich habe Schnupfen Ursula Schwarz: Der Hausbau</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ kurze epische und lyrische Werke mit Hilfe des Lehrers und selbstständig lesen; ☐ einige Sprüche, Gedichte auswendig vortragen; ☐ in dramatischen Spielen mit seinen Mitschülern mitspielen

<p>Reime, Gedichte</p> <p>Märchen</p>	<p>Weil du heute Geburtstag hast Vera Ferra-Mikura: Was ich von meinen Tanten Ich bin ein kleiner König So klein ich bin...</p> <p>James Krüss: Im Februar April, April 1,2,3,4 Eckstein 1,2,3,4,5,6,7 meine Mutter kochte Rüben</p> <p>Max Boldiger: Das böse Wort Ringel, Ringel, Rose</p> <p>Das Mäuselein Gina Ruck- Pauqué : Hausspruch Erwin</p> <p>Moser: Jahreszeiten</p> <p>Georg Bydlinski: Im Frühling Im Herbst</p>	<p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischen, ästhetischen, historischen Kompetenz</p> <p>Der Schüler kann:</p> <p>die Begriffe: das Schöne und das Hässliche bezüglich der alltäglichen Erlebnisse anwenden</p> <p>das Gute und das Schlechte anhand der Erlebnisse des Alltags und aus der Literatur unterscheiden</p>
<p>Lieder</p>	<p>Im Sommer Im Winter</p> <p>z. B. Märchen: Der traurige Bär Das rote Hühnchen und die Weizenkörner</p> <p>Gebrüder Grimm: Der Froschkönig</p> <p>Josef Guggenmos: Erlebnis</p> <p>Josef Michaelis: Auszähler Gebrüder Grimm: Der süße Brei</p> <p>z. B. Ganzschrift</p> <p>Eric Carle: Die kleine Raupe Nimmersatt</p> <p>z. B. Lieder: Obstsalat</p> <p>Wer im Januar geboren ist Ich geh mit meiner Laterne Zum Geburtstag viel Glück Rolf</p>	

	<p>Zuckowski: In der Weihnachtsbäckerei</p> <p>Rolf Zuckowski: Lieber, guter Weihnachtsmann Schneeflöckchen, Weißbröckchen</p> <p>Wer will fleißige Handwerker sehn..</p> <p>Detlev Jöcker: Herzlich willkommen Das Haus der Maus</p> <p>Siebenschritt</p> <p>Wir kennen viele Märchen Das Abc-Lied Spannenlanger Hansel Hänschen klein..</p> <p>Luftballon Vogelhochzeit Rolf Zuckowski:</p> <p>Immer wieder kommt ein neuer Frühling</p>	
--	--	--

16.3.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreis	Unterthemen	Kompetenzen/ Kompetenzmodell
Auf dieser Stufe wird Sprachrichtigkeit implizit, in den Sprachhandlungen integriert unterrichtet.	- Wörter	Der Schüler kann:
• Morphologie und Syntax	<ul style="list-style-type: none"> - themenbezogene Ausdrücke - einfache Satzstrukturen - Satzarten: Aussagesatz, Fragesatz - Vollverb: Präsens -Artikel: bestimmter, unbestimmter - Genus: Maskulin, Feminin, Neutrum - Numerus: Singular, Plural 	<p>die Bedeutung einfacher morphologischer und syntaktischer Strukturen weitgehend verstehen</p> <p>häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt anwenden</p> <p>das gelernte standardsprachliche Repertoire trotz merklichen Akzents mit wenig Fehlern aussprechen und intonieren</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Aussprache und Intonation • Rechtschreibung und Zeichensetzung 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasus: Nominativ, Akkusativ - Adjektiv: prädikative Verwendung - Pronomen. Personalpronomen - Reime - Sprüche - Zungenbrecher - Gedichte - Lieder - Zeichensystem - Klein und Großbuchstaben - Diphthongen und von dem Ungarischen abweichende Buchstaben - Zeichensetzung 	<p>im örtlichen Dialekt einzelne Wörter verstehbar aussprechen, einzelne gebräuchliche feste Wendungen oder Reime annähernd richtig aussprechen und intonieren</p> <p>vertraute Wörter und kurze Redewendungen oder regelmäßig benutzte Wendungen weitgehend fehlerfrei abschreiben</p> <p>die Bedeutungen der Satzabschlusszeichen erkennen</p>
---	---	--

16.4 KLASSE 3 – SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, dass Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch ein wenig Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle

unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollensich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.4.1 Landeskunde

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
Persönliche Lebensgestaltung Eigene Person und Verwandtschaftsbeziehungen	<ul style="list-style-type: none"> • meine Freunde und ich • neue Mitglieder in der Familie • Beim Arzt, Krankheiten • Unfall • Freizeit in den verschiedenen Jahreszeiten, Sport und Spiele, Hobbys • Ausflug 	<p><u>Unterrichtsgegenstände verstehen (Verstehen)</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aufgrund der Gestaltung von Texten oder Kombination von Texten und Visualisierungen den Informationsgehalt eines Textes global benennen ▪ Einfach formulierte Informationen in Texten auffinden ▪ Texte mit vertrauter Struktur und Lexik (u.U. nach Wiederholung) mit Hilfe geschlossener Aufgaben umfassend verstehen ▪ Bilder und Illustrationen in ihren wesentlichen Elementen mit sprachlich einfachen Mitteln benennen
Gesellschaftliches Leben Ernährung Feste in der Schule und in der Familie	<ul style="list-style-type: none"> • Benehmen beim Tisch • Speisekarte • Feste ergänzt durch Muttertag, Pfingsten • Einladungen und Glückwünsche 	
Schule, Ausbildung und Beruf Schulsachen, Klassenraum	<ul style="list-style-type: none"> • Schulfreunde • Konflikte in der Schule 	
Kulturelles Leben und Medien Lieder, Tänze Reime und GedichteMärchen	<ul style="list-style-type: none"> • einfache deutsche und ungarndeutsche Lieder und Spiele • Reime • Gedichte • Abzählreime • Märchenbearbeitung 	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtige und falsche Aussagen in Bezug auf einen Text unterscheiden und am Text belegen ▪ Inhaltliche Beziehungen zwischen Text und Visualisierung erkennen ▪ Sich mit sachorientierten Text unter vorgegebenen

<p>Wirtschaft, Technik, Umwelt EinkaufVerkehrNatur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Einkauf im Supermarkt/Einkaufszentrum • Schulweg • Wetter, Wetterkalender • Blumen, Pflanzen • Umweltschutz 	<p>Fragestellungen auseinandersetzen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Inhalte von Texten in eine andere Darstellungsform bringen, wobei die eigene Interpretation deutlich werden kann
<p>Politik und Geschichte Mitwirkung und Mitverantwortung</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gratulationsformen • Höflichkeitsformen <ul style="list-style-type: none"> • Regeln in der Klasse/Schule 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Objektive, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen ▪ Vorgegebenen Strukturen und Sprachmittel schriftlich variieren <p><u>Unterrichtsgegenstände gestalten</u> (<u>Produktion</u>)</p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfachere Texte nach vorgegebenen Gesichtspunkten wiedergeben ▪ Objekte, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen ▪ In dialogischen Kommunikationssituationen kurze, verständliche, sachgerechte Beiträge einbringen ▪ Die Ergebnisse der Bearbeitung einer Aufgabe darstellen

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rollen gestalten ▪ Texte ergänzen, umgestalten <p><u>Allgemeine Interaktionsfähigkeit</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfache Auskünfte geben ▪ Fragen stellen ▪ Verständnisschwierigkeit enmit vorgegebenen Redemitteln bewältigen ▪ Gewohnte Unterrichtssituationen mit vorgegebenen Redemittelnbewältigen ▪ In verschiedenen Sozial- undArbeitsformen arbeiten ▪ sich mit vorgegebenen Redemitteln (oder vereinbarten nonverbalen Mitteln) in das Unterrichtsgesprä cheinbringen ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Lob/Glückwünsc heausdrücken ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Mit vorgegebenen sprachlichen Mitteln Höflichkeitskonventionen einhalten
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mündlich geäußerte, formelhafte Redewendungen (Gruß, Abschied etc.) in ihrem Sinngehalt in Ungarisch wiedergeben <p><u>Wortschatz und Redemittel</u> Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mit einem elementaren Vorrat an einzelnen Wörtern und Wendungen, die sich auf bestimmte konkrete Situationen beziehen, am Unterricht teilnehmen
		<p>Methodenkompetenz Der Schüler kann:</p> <p>ein Wörterheft führen und benutzen Printmedien zur Informationsgewinnung nutzen (z.B. Kinderwörterbuch / Bildwörterbuch) eine Frage mit einfachen, aufeinander bezogenen Sätzen beantworten die wesentlichen Informationen einfacher Texte unter Anleitung markieren aus einfachen gehörten Texten nach mehrmaligem Hören Grundinformationen entnehmen (Hörverstehen)</p>

16.4.2 Literatur

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Reime und Gedichte</p> <p>Märchen</p> <p>Ganzschrift</p> <p>Lieder. Spiele</p> <p>Zeitschrift</p>	<p>Zum Beispiel:</p> <p>z. B. Reime, Gedichte</p> <p>Irmela Brender: WirHelga Höfle:</p> <p>Peter sammelt die Zeit Hans Stempel- Martin</p> <p>Ripkens: Spaghetti</p> <p>Josef Michaelis: Winter Erdmute</p> <p>Freitag: Der Faschingszug</p> <p>Friedl Hofbauer: Was alles in der Schultascheist</p> <p>Bernhard Lins: Was der Winter alles macht</p> <p><u>z. B. Märchen:</u></p> <p>Hansi beim Zahnarzt</p> <p>z. B. Ganzschrift: David Mc Kee: Elmar</p> <p>Janosch: Post für den Tiger</p> <p>Janosch: Oh, wie schön ist Panama</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - das Wesentliche literarischer Texte verstehen, deren Inhalt kurz zusammenfassen - die bekanntesten Gattungennennen; - kurze epische und lyrische Werke selbstständig lesen; - einige Sprüche, Gedichte auswendig vortragen; - in dramatischen Spielen mit seinen Mitschülern mitspielen. <p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer kompetenz</p> <p>Der Schüler kann: die Begriffe: das Schöne und das Hässliche bezüglich der alltäglichen Erlebnisse anwenden</p> <p>das Gute und das Schlechte</p>
	<p><u>z. B. Lieder:</u></p> <p>Die Affen rasen</p> <p>Das Auto von Lucio</p> <p>Kochlied</p>	<p>anhand der Erlebnisse des Alltags und aus der Literatur unterscheiden</p> <p>Alltagskonflikte mit Spiel (Puppenspiel, Situationsübung) ableiten</p>

	<p>Wenn wir fröhlich sind Rolf Zuckowski: Wie schön, dassdu geboren bist</p> <p>Advent, Advent, ein Lichtleinbrennt</p> <p>Wenn die erste Kerze brennt Rolf Zuckowski:</p> <p>Kommt, wir wolln Laterne laufen</p> <p>Meine Oma fährt im Hühnerstall</p> <p>z.B. Mini Spatzenpost</p>	
--	--	--

16.4.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Auf dieser Stufe soll Sprachrichtigkeit implizit, in den Sprachhandlungen integriert unterrichtet werden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morphologie und Syntax • Aussprache und Intonation 	<ul style="list-style-type: none"> - Vollverb: Präsens - Hilfsverben: haben, sein - Artikel: bestimmter, unbestimmter - Genus: maskulin, Feminin, Neutrum - Numerus: Singular, Plural - Kasus: Nominativ, Akkusativ - Adjektiv: prädikative Verwendung - Pronomen: Personalpronomen - Satzarten: Aussagesatz, Fragesatz 	<p>Der Schüler kann:</p> <p>die Bedeutung einfacher morphologischer und syntaktischer Strukturen verstehen</p> <p>häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden und korrekt anwenden</p> <p>das gelernte standardsprachliche Repertoire trotz merklichen Akzents mit wenig Fehlern aussprechen und intonieren</p> <p>einzelne gebräuchliche feste Wendungen oder Reime annähernd richtig</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Rechtschreibung und Zeichensetzung 	<ul style="list-style-type: none"> - Reime - Sprüche - Zungenbrecher - Gedichte - Lieder - Situationsgespräche - Satzarten - Zeichensetzung - Laute und Buchstaben 	<p>aussprechen und intonieren den Satz mit großen Anfangsbuchstaben beginnen und ihn mit Satzzeichen schließen</p> <p>im vertrauten Repertoire die gelernten Regeln der</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Wörter, Silben - Rechtschreiberegeln 	<p>Rechtschreibung mit Sicherheit anwenden</p> <p>geordnete, lesbare schriftliche Arbeiten</p> <p>die Rechtschreibung durch Selbstkontrolle kontrollieren und diese falls nötig korrigieren</p>

16.5 KLASSE 4 – SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle

Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch ein wenig Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.5.1 Landeskunde

Themengebiet	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Persönliche Lebensgestaltung Eigene Person und Verwandtschaftsbeziehungen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • äußere Beschreibung der eigenen Person • Tätigkeiten in der Familie • Tagesablauf, die genauen Uhrzeiten, Körper, Körperteile • Beim Arzt, Krankheiten • Hygiene, Körperpflege • Freizeit, Sport und Spiele, Hobby • Klassenausflug 	<p>Unterrichtsgegenstände verstehen (Verstehen) Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aufgrund der Gestaltung von Texten oder Kombination von Texten und Visualisierungen den Informationsgehalt eines Textes global benennen ▪ Einfach formulierte Informationen in Texten auffinden ▪ Texte mit vertrauter Struktur und Lexik (u.U. nach Wiederholung) mit Hilfe geschlossener Aufgaben umfassend verstehen
<p>Gesellschaftliches Leben Ernährung Feste in der Schule und in der Familie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • einfache Rezepte und deren Zutaten • ergänzt durch Ostern • Einladungen und Glückwünsche 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bilder und Illustrationen in ihren wesentlichen Elementen mit sprachlich einfachen Mitteln benennen
<p>Schule, Ausbildung und Beruf Schulsachen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • der erste Schultag • Aktivitäten in der Schule • im Klassenraum, auf dem Schulhof 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtige und falsche Aussagen in Bezug auf einen Text unterscheiden und am Text belegen
<p>Kulturelles Leben und Medien Lieder, Tänze Reime und Gedichte Märchen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • einfache deutsche und ungarndeutsche Lieder und Spiele • Reime • Gedichte • Abzählreime 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Texte in sinnvolle Einheiten gliedern, bzw. aus Teilen Texte rekonstruieren ▪ Den subjektiven Eindruck den mündlicher oder schriftlicher Text hervorruft mit einfachen

	<ul style="list-style-type: none"> • Märchenbearbeitung 	<p>sprachlichen Mitteln ausdrücken</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ In linearen Texten die Problematik von Handlungen oder Konfliktlösungen erkennen ▪ Inhaltliche Beziehungen zwischen Text und Visualisierung erkennen ▪ Sich mit einem sachorientierten Text unter vorgegebenen Fragestellungen auseinandersetzen
<p>Wirtschaft, Technik, Umwelt</p> <p>Eigene Wohnung Einkauf</p> <p>Verkehr Natur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umzug • Einkaufssituationen • Beschreibung der Waren • Orientierung in der Umgebung 	
	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jahreszeiten ☐ Merkmale der eigenen Tiere ☐ Verpflegung ☐ der eigenen Haustiere 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inhalte von Texten in eine andere Darstellungsform bringen, wobei die eigene Interpretation deutlich werden kann
<p>Politik und Geschichte</p> <p>Mitwirkung</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Begrüßung, Verabschiedung Höflichkeitsformen ☐ en 	<p><u>Unterrichtsgegenstände gestalten (Produktion)</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfachere Texte nach vorgegebenen Gesichtspunkten wiedergeben ▪ Objekte, Darstellungen, Ereignisse vorstrukturiert und mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben ▪ Lyrische, epische und szenische Texte vortragen ▪ Vorgegebenen Strukturen und Sprachmittel schriftlich variieren ▪ In monologischen Kommunikationssituationen eigene Arbeitsergebnisse wiedergeben

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ In dialogischen Kommunikationssituationen kurze, verständliche, sachgerechte Beiträge einbringen ▪ Inhaltliche Zusammenhänge in einem Text darstellen mit vorgegebenen, einfachen Darstellungsformen und vorgegebenen Sprachmitteln ▪ Die Ergebnisse der Bearbeitung einer Aufgabe darstellen ▪ Texte in sinnvolle Einheiten gliedern, bzw. aus Teilen Texte rekonstruieren ▪ Seine/ihre Meinung
		<p style="text-align: center;">formulieren</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ In dialogischen Kommunikationssituationen Zustimmung, Zweifel/Unsicherheit und Ablehnung formulieren ▪ Rollen gestalten ▪ Texte ergänzen, umgestalten <p><u>Allgemeine Interaktionsfähigkeit</u></p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einfache Auskünfte geben ▪ Fragen stellen ▪ Verständnisschwierigkeiten mit vorgegebenen Redemitteln bewältigen ▪ Gewohnte Unterrichtssituationen mit vorgegebenen Redemitteln bewältigen 	

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ In verschiedenen Sozial- und in Arbeitsformen arbeiten und Arbeitsformen arbeiten und dabei Arbeitsanweisungen bezüglich der Lehrmaterialien, Lernwerkzeuge und gebräuchlicher Geräte umsetzen ▪ Sich mit vorgegebenen Redemitteln (oder vereinbarten nonverbalen Mitteln) in das Unterrichtsgespräch einbringen ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Lob/Glückwünsche ausdrücken ▪ Sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und verbal oder nonverbal darauf reagieren ▪ Mit vorgegebenen sprachlichen Mitteln Höflichkeitskonventionen einhalten
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mündlich geäußerte, formelhafte Redewendungen (Gruß, Abschied etc.) in ihrem Sinngehalt in Ungarisch wiedergeben <p><u>Wortschatz und Redemittel</u> DerSchüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mit einem elementaren Vorrat an einzelnen Wörtern und Wendungen, die sich auf bestimmte konkrete Situationen beziehen, am Unterricht teilnehmen <p>Methodenkompetenz Der Schüler kann:</p> <p>eine Frage mit einfachen, aufeinander bezogenen Sätzen beantworten die wesentlichen</p> <p>Informationen einfacher Texte unterAnleitung markieren</p> <p>aus einfachen gehörten Texten nach mehrmaligem Hören Grundinformationen entnehmen (Hörverstehen) aus</p> <p>geschriebenen Texten gezielt Basisinformationen entnehmen</p> <p>Printmedien zur Informationsgewinnung nutzen (z.B. Kinderwörterbuch / Bildwörterbuch)</p> <p>Wortschatz mit eingeübten</p> <p>Techniken selbstständig trainieren (Wort-/Bildkarten, Übungen, Spieleetc.)</p> <p>ein Wörterheft führen und benutzen</p>
--	--	--

16.5.2 Literatur

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
Reime, Gedichte	Zum Beispiel <u>z. B. Reime, Gedichte</u> Karlhans Frank: Du und ich Monika Seck-Aghte: Groß und klein Georg Bydlinski: Wann Freunde wichtig sind Georg Bydlinski: Liebe Mama	Der Schüler kann: - das Wesentliche literarischer Texte verstehen, deren Inhalt kurz zusammenfassen - die bekanntesten Gattungennennen; - kurze epische und lyrische Werke selbstständig lesen; - einige Sprüche, Gedichte
ZeitschriftMärchen GanzschriftLieder	Walter Mahringer: Zum Muttertag Heinrich Hoffmann von Fallersleben: Der Winterabend Sabine Brügel-Fritzen: Der Osterhase hat... Gabi Berger: Ostern ist da James Krüss: Der Sperling und die Schulhofkinder Peter Zwiefelhofer: Ozonloch Regen, Regen, Tröpfchen David C. Knight-Irina Korschunow: Unsere Erde Josef Krüger: Dorf und Stadt Regina Schwarz: Frühling Horst Bruno Bull: Vogelabschied Es herbstlt schon bald Robert Reineck: Das Christkind Christine Rettl:	- auswendig vortragen; in dramatischen Spielen mit seinen Mitschülern mitspielen. Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz Der Schüler kann: die Begriffe: das Schöne und das Hässliche bezüglich der alltäglichen Erlebnisse anwenden das Gute und das Schlechte anhand der Erlebnisse des Alltags und aus der Literatur unterscheiden Alltagskonflikte mit Spiel (Puppenspiel, Situationsübung) ableiten

	<p>Weihnacht ist nicht mehr weit Christian Morgenstern: Die drei Spatzen z.B.:Spatzenpost</p> <p><u>z. B. Märchen:</u></p> <p>Julia Boehme: Auf echte Freunde ist verlass Josef Michaelis: Der Maulwurf und die Feldmaus Im tiefen Walde 1,2,3</p> <p>z. B. Ganzschrift Irina Korschunow: Der Findefuchs Manfred Mainz: Und alles wegen Marius</p> <p><u>z. B. Lieder:</u></p> <p>Ich bin ein kleiner Tanzbär Wir tanzen in dem grünen Gras Heute ist ein froher Tag Rolf Zuckowski: Meine Mami</p>	<p>die kulturelle Vielfalt im Alltagsleben wahrnehmen</p>
	<p>Rolf Zuckowski: Papi, wach auf Has, Has, Osterhas</p> <p>Sankt Martin ritt durch Schnee und Wind Lied vom Müll</p>	

16.5.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen/Kompetenzmodell
<p>Auf dieser Stufe wird Sprachrichtigkeit implizit, in den Sprachhandlungen integriert unterrichtet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morphologie und Syntax • Aussprache und Intonation • Rechtschreibung und Zeichensetzung 	<ul style="list-style-type: none"> - Vollverb: Präsens, Perfekt - Konjugation der Verben - Modalverben: können, müssen, dürfen - Artikel: bestimmter, unbestimmter - Genus: maskulin, Feminin, Neutrum - Numerus: Singular, Plural - Kasus: Nominativ, Akkusativ, Dativ - Adjektiv: prädikative Verwendung in der Funktion des Adverbs - Komparation <p>Pronomen: Personalpronomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satzarten: Aussagesatz, Fragesatz - Wechselpräpositionen - Reime - Sprüche - Zungenbrecher - Gedichte - Lieder - Situationsgespräche - Satzarten 	<p>Der Schüler kann: die Bedeutung einfacher morphologischer und syntaktischer Strukturen weitgehend verstehen</p> <p>häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt nachbilden und anwenden das gelernte standardsprachliche Repertoire trotz merklichen Akzents mit wenig Fehlern aussprechen und intonieren</p> <p>einzelne gebräuchliche feste Wendungen oder Reime annähernd richtig aussprechen und intonieren den Satz mit großen Anfangsbuchstaben beginnen und ihn mit Satzzeichenschließen</p> <p>im vertrauten Repertoire die gelernten Regeln der Rechtschreibung mit Sicherheit anwenden</p> <p>geordnete, lesbare schriftliche Arbeiten</p> <p>die Rechtschreibung durch Selbstkontrolle kontrollieren und diese falls nötig korrigieren</p>

16.6 NÉMET HON- ÉS NÉPISMERET - DEUTSCHE VOLKSKUNDE

heti 1 óra

Für die deutsche Nationalität in Ungarn sind die Sprache und Kultur grundlegende Voraussetzungen für den Erhalt und die Stärkung der Identität. Da seit Jahrzehnten ein fortgeschrittener Assimilationsprozess zu verzeichnen ist, kommt den Erziehungs- und Bildungseinrichtungen bei der Sprach- und Identitätsvermittlung eine Schlüsselposition zu. Bildung geht über die individuelle Verfügbarkeit über praktisches und verwertbares Wissen und Können und die Beherrschung elementarer Kulturtechniken hinaus. Bildung ist auch die Befähigung zu wertgeleitetem Handeln, dassich im individuellen Bereich unter anderem durch Selbstbestimmung, durch Urteils- und Kritikfähigkeit, durch Aufgeschlossenheit für Wissenschaft und Kunst und durch die Bereitschaft zur Erbringung von Leistung im Rahmen der jeweiligen individuellen Disposition kennzeichnet. Dieses Bedingungsgefüge eröffnet den Weg für ein Leben in Selbstverantwortung.

Im Sinne der Konzeption des lebenslangen Lernens sind der Erhalt und der Ausbau eines durchgehenden und erreichbaren Bildungsangebots die wichtigste Zielsetzung der in Ungarn lebenden Nationalitäten. Mit dem Angebot der Bildung in den Nationalitätensprachen korrespondiert aber auch die Verpflichtung für die Angehörigen der deutschen Nationalität, es in allen Lebensphasen zu nutzen und aktiv zu gestalten.

Sprachkenntnis auf hohem Niveau, die Pflege örtlicher Dialekte und Traditionen, die Kenntnis und die Auseinandersetzung mit ungarndeutscher Geschichte und Gegenwart sind zusammen mit der Kenntnis der modernen kulturellen Landschaften des deutschen Sprachraums unverzichtbare Elemente ungarndeutscher Identität.

In unserer modernen Welt ist das Lernen durch menschliche Kontakte genauso wichtig, wie das Erschließen von Wissen und Informationen, sowie die Entwicklung von Handlungsstrategien. Für die Nationalitäten in Ungarn ist von ausschlaggebender Bedeutung, dass sie im Besitz zweier Muttersprachen sind. Wir müssen jedoch in Betracht ziehen, dass infolge der bereits erwähnten Assimilation die Bildungseinrichtungen nicht auf die von zu Hause mitgebrachten Sprachkenntnisse der Schüler bauen können. Um den Unterricht erfolgreich gestalten zu können, muss sich diese veränderte Situation in den Kompetenzen und Inhalten widerspiegeln.

Aus der Eigenart des Unterrichtsfaches, dass es auch die Aufgabe der Familie „Vermittlung von ungarndeutschen Werten und Traditionen, sowie Respekt vor deren“ immer mehr übernehmen soll, lassen sich auch die Ziele und Aufgaben ableiten.

Die Schüler der ungarndeutschen Schulen sollen zuerst auf Erlebnisbasis mit den wichtigsten Traditionen, mit der Lebensweise und mit der Kultur der Ungarndeutschen konfrontiert werden. Aus diesen Erlebnissen heraus sollen sie stufenweise durch handlungs- und projektorientierten Unterricht Kenntnisse zur Geschichte, Volkskunde, Sprache, Literatur und Medien aneignen.

Die Schüler sollen damit im Klaren sein, dass der Traditionspflege außerhalb der Familie auch verschiedene Institutionen und Organisationen dienen.

Das Fach „Deutsche Volkskunde“ ermöglicht den Schülern eine weitgehende Toleranz und Öffnung dem Anderssein gegenüber, die sie zur Akzeptanz der anderen Nationalitäten und Völker motiviert bzw. befähigt.

Die obligatorische eine Wochenstunde von der ersten bis zur zwölften Klasse ermöglicht eine intensive und tiefgehende Beschäftigung mit den Lerninhalten des Unterrichtsfaches. Obwohl eine Integration in andere Unterrichtsfächer nicht mehr vorgesehen ist, darf auf fächerübergreifende Annäherung in der Praxis nicht verzichtet werden. Ganz im Gegenteil: die Lerninhalte bergen diese Möglichkeiten in sich.

Die Aufgabe des Faches „Deutsche Volkskunde“ – nämlich Identitäts- und Wertevermittlung – wirkt sich auch auf die didaktisch- methodische Herangehensweise aus. Der Unterricht in offenen methodischen Formen sichert einen Kenntniserwerb, der über Erleben, Handeln, Begreifen zu Erfahrungen führt.

Diese kreativen und handlungsorientierten Erarbeitungsformen (Freiarbeit, Stationenspiel, museumspädagogische Beschäftigungen, Schulprojekte) sichern den Schülern jene Erfahrung, zu der sie in ihrem eigenen Umfeld nicht mehr gelangen können. Schrittweise werden sie dadurch in Kompetenzen eingeführt, die sie zur selbstständigen Projektarbeit befähigen.

16.6.1 Jahrgang 1–2

Diese ersten zwei Jahrgänge stellen den Übergang vom Kindergarten in den Schulalltag dar, d.h., dass zeitaufwendige handlungs- und unterrichtsorganisatorische Formen im Vordergrund stehen. Das individuelle Interesse bekommt Vorrang und es wird angestrebt, dass die Unterschiede der einzelnen Schüler schrittweise aufgehoben werden.

Im Bereich der Deutschen Volkskunde sind handlungsorientierter Kenntniserwerb und spielerische Herangehensweise zu betonen.

16.6.2 Klasse 1

Persönliche Lebensgestaltung

soziale Kontakte	Familienmitglieder zwischenmenschliche Beziehungen Tätigkeiten im Alltagsleben der Vorfahren	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Beschreibung von Personen anhand von alten Fotos; Darstellung der Familienmitglieder in spielerischer Form; Malaufgabe Basteln Kneten
------------------	---	---

Wirtschaft, Technik, Umwelt

Orientierung im eigenen Umfeld	Das Zuhause und die nähere Umgebung	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Minibuch gestalten; Zeichnen; Basteln – Origami
Haustiere	Tiere auf dem Bauernhof Projekt: Nutztiere auf dem Bauernhof (Fütterung, Pflege, Nutzen)	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Domino Würfelspiel Basteln aus Maisstängeln

16.6.3 Klasse 2

Persönliche Lebensgestaltung

soziale Kontakte	Verwandtschaftsbeziehungen Stammbaum Beschreibung der Familienmitglieder Gegenstände im Alltagsleben der Vorfahren	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Beschreibung von Personen und Gegenständen anhand von alten Fotos; Darstellung der Familienmitglieder in spielerischer Form; Malaufgabe Basteln/Kneten
------------------	---	---

Wirtschaft, Technik, Umwelt

Orientierung im eigenen Umfeld	Das Zuhause und die nähere Umgebung Tiere und Pflanzen	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Minibuch gestalten; Zeichnen; Basteln - Origami
Verkehr	Verkehrsmöglichkeiten früher und heute Fuhrwerk	Mundart – Hochdeutsch – Wortschatzarbeit; Richtig – falsch Sätze Lückentext Zeichnung, Modell

Gesellschaftliches Leben

Unterschiede in der Lebensweise 5 Stunden	Einrichtungsgegenstände, Gebrauchsgegenstände Möbelverzierung Projekt: Das Bauernhaus	Mundart – Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Kuckucksei finden; Quatschsätze formulieren; Malaufgabe; Basteln
--	---	--

Kulturelles Leben und Medien

Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung	Kreisspiele mit Liedern	Offenes Tanzen Singen Spielen
Volksdichtung	Ungarndeutsche Märchen	Dialoge, Situationen Schattenspiel

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen.
- Unterschiede zwischen dem „Früheren“ und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Zustimmung, Zweifel, Abweisung in dialogischen Kommunikationssituationen mit einfachen sprachlichen Mitteln.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern, Verse auswendig vorsagen.
- Rollenspiele spielen.
- Mündlicher Bericht über eigene Erfahrungen (dem Sprachniveau entsprechend).

16.6.4 Jahrgang 3-4

Der dritte und vierte Jahrgang steht im engen Zusammenhang mit den ersten zwei Jahrgängen; nur dass hier jene Lern- und Lehrprozesse, die mit schulischer Leistung zusammenhängen, verstärkt erscheinen.

Besonderer Wert wird auf die persönliche Motivation gelegt, dazu dienen die offenen Unterrichtsformen. Das auf Erfahrung basierende Lernen steht im Mittelpunkt.

16.6.5 Klasse 3

Persönliche Lebensgestaltung

soziale Kontakte	Schule, Unterricht Berufe in der Familie Tages- bzw. Wochenplan der Familie	Bildbeschreibung Ratespiel
Mode	Bekleidung der Säuglinge Werktags- und Festtagstracht der Kleinkinder StickereimusterProjekt:	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung; Zeichnen; Sammelarbeit; Ausstellung im Klassenzimmer

Gesellschaftliches Leben

Unterschiede in der Lebensweise	Heilmittel und ihre Anwendung	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Lückentext; Memory; Domino
Feste und Feiertage	Weihnachten: Nikolaus Barbaratag Christkind und Gebete Erstkommunion Ostern: Mondkalender, Fastenspeisen: Bohnensalat, Eierfärben mit Zwiebelschale Osterspiele	Verkleiden, Basteln mit Stoffen, Beobachtungen festhalten, anhand von alten Fotos sprechen, Basteln, Rezept schreiben,
Essen und Trinken früher	Alte Küchengeräte Lebensweisheiten auf Wandschützern	Mundart- Hochdeutsch- Ausdrücke, Wortschatzarbeit; Lückentext; Geheimschrift; Plakate mit Wandschützer- Texten

Kulturelles Leben und Medien

Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung	Volkstanzüberlieferungen und Volkslieder Geschicklichkeitsspiele	Offenes Tanzen Gesangsrunde Spielen
---	--	--

Volksdichtung/ Literatur	Sagen Werke ungarndeutscher Schriftsteller und Dichter	Textbearbeitung; Chronologie erstellen; Reimwörter suchen; Dramatisieren
Altersspezifische Medien	NZ Junior (Beilage der Neuen Zeitung)	RätselSpiele

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Unterschiede zwischen dem „Früheren“ und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Gespräche in der Familie über das Leben der Familienangehörigen führen.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern.
- Rollenspiele gestalten und spielen.
- Kleinere Projekte im Klassenverband durchführen.
- Hervorheben wichtiger Informationen eines Textes.
- Singen von Volksliedern, Gedichte auswendig erlernen.

16.6.6 Klasse 4

Persönliche Lebensgestaltung

soziale Kontakte	Zusammenleben der Generationen Pflichten der Kinder früher und heute Arbeitsteilung in der Familie	Mundart- Hochdeutsch- Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung: Fotos über das Familienleben; Tabelle erstellen: früher – heute; Quatschsätze
Mode	Tracht der Schulkinder	Mundart- Hochdeutsch- Wortschatzarbeit; Bildbeschreibung Tabelle erstellen: früher – heute; Anziehpuppen

Wirtschaft, Technik und Umwelt

Orientierung im eigenen Umfeld	Alte Straßennamen im Ort Bedeutende Einrichtungen im Ort: Kirche	Klassenausflug/ WaldschuleZeichnen Präsentationen
---------------------------------------	---	---

Gesellschaftliches Leben

Unterschiede in der Lebensweise	HeilmethodenAberglaube	Dramatisieren Plakate anfertigen Arztempfehlungen schreiben,zeichnen
Essen und trinken	Alte Kochrezepte, traditionelle Speisen	Kochrezepte sammeln; kochen- backen
Feste und Feiertage	Advent, Weihnachten: Luziatag Ostern: Kalvarienberg	abergläubische Vorstellungen visuell darstellen Weihnachtsgebäck backen Verbote- Buch zeichnen,
	Fronleichnam	basteln Stationen des Kreuzwegeszeichnen Blument Teppich entwerfen,auslegen

Kulturelles Leben und Medien

Musik und Tanz als Teil kultureller Überlieferung	Volkstanzüberlieferungen undVolkslieder	Offenes Tanzen Gesangsrunde
Volksdichtung/Literatur	Werke ungarndeutscher Autoren	Gedichte auswendig lernen; Reimwörter suchen; Lückentext; Dramatisieren; Autorenlesung
Altersspezifische Medien	Kinderecke von Unser Bildschirm	Hörverstehen Interviews

Kompetenzen:

- Elementare Kenntnisse in den behandelten Themen, Fragen stellen können.
- Unterschiede zwischen dem „Früheren“ und „Heutigen“ erkennen. Gebrauch der Zeitbegriffe.
- Die Schönheit und die Wichtigkeit der Kultur und der Traditionspflege erkennen.
- Verantwortung im Alltag erkennen: Familie, Schule, Freunde.
- Kenntnis von Begriffen auf den Raum bezogen.
- Kenntnis einiger oft gebrauchter Mundartwörter.
- Gespräche in der Familie über das Leben der Familienangehörigen führen.
- Kenntnis von einigen Volkstanzüberlieferungen und Liedern.
- Rollenspiele gestalten und spielen.
- Hervorheben wichtiger Informationen eines Textes.
- Singen von Volksliedern, Gedichte auswendig erlernen

16.7 KLASSE 5– SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch ein wenig Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.7.1 Landeskunde

Themengebiete	Unterthemen	Kompetenzen
<p><u>persönliche Lebensgestaltung</u></p> <p>-Alltägliche Aktivitäten</p>	<p>-Alltag in der Familie</p> <p>-Familie</p> <p>-Konflikte in der Familie</p> <p>-Vorstellung der eigenen Person</p> <p>-biographische Angaben</p> <p>-innere und äußere Eigenschaften</p> <p>-Vorstellung der Familie</p> <p>-Verwandtschaftsbeziehungen</p> <p>-Familienfeste</p>	<p>Unterrichtsgegenstände verstehen (Verstehen) Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aufgrund der Gestaltung von Texten die Textsorte bestimmen - den Informationsgehalt eines Textes (Textabschnitts) global benennen
<p>-soziale Kontakte</p> <p>-Hobbys- und Freizeitaktivitäten</p>	<p>-Tagesablauf</p> <p>-Tätigkeiten zu Hause</p> <p>-Zeitangaben</p> <p>- zwischenmenschliche Kommunikation</p> <p>-Freundinnen und Freunde</p> <p>-Vorstellung</p> <p>-Interview</p> <p>-Hobbies früher und heute</p> <p>-Interessen und Fähigkeiten</p> <p>-Aktivitäten und Erlebnisse</p> <p>-Ferienpläne</p> <p>-Reise</p> <p>-Einladung</p>	<ul style="list-style-type: none"> - einfach formulierte Texten isolieren und aufgabenbezogen verwenden - Bilder/ Illustrationen mit sprachlich einfachen Mitteln beschreiben die Richtigkeit von Aussagen in Bezug auf einen - Text prüfen Texte hinsichtlich inhaltlicher bzw. formaler Merkmale in - zusammengehörende Einheitenteilen - in linearen Texten die Problematik von Handlungen oder Konfliktlösungen erkennen und eine eigene Meinung formulieren - inhaltliche Beziehungen zwischen Text und Visualisierung erkennen und erklären

<p><u>gesellschaftlich</u> <u>esLeben</u></p> <p>-Essen und trinken</p> <p>-Feste und Festtage</p>	<p>-Mahlzeiten</p> <p>-Koch- und Essgeschirr</p> <p>-Essbesteck</p> <p>-Aktivitäten und Requisiten</p> <p>-Einladung, Wunschzettel, Grußkarte</p>	<p>Unterrichtsgegenstände gestalten (Produktion)</p> <p>er Schüler kann:</p>
<p><u>Schule,</u> <u>Ausbildung,</u> <u>Beruf</u></p> <p>-Schulalltag</p> <p>-Schule als Lernort</p> <p>-Arbeit und Lebensunterhalt</p>	<p>-Unterrichtsfächer</p> <p>-Stundenplan</p> <p>-schulische Aktivitäten</p> <p>-Informationen aus einem Zeugnis</p> <p>-Unterrichtsverlauf</p> <p>-mein Schultag</p> <p>-Personen im Schulalltag</p> <p>-Schulgebäude, Schulgelände</p> <p>-Klassenzimmer</p> <p>-Berufe, Berufsgruppen</p> <p>-Tätigkeiten und Werkzeuge</p>	<ul style="list-style-type: none"> - einfache Inhalte/ Informationen strukturiert und sachlich wiedergeben - Objekte, Darstellungen, Ereignisse mit einfachen sprachlichen Mitteln beschreiben, bzw. vergleichen mit vorgegebenen Gliederungsmerkmalen und Sprachmitteln situations- und adressatengerecht schreiben - inhaltliche Zusammenhänge in einem Text darstellen mit vorgegebenen, einfachen Darstellungsformen und vorgegebenen Sprachmitteln einen Sachverhalt unter einem leitenden Gesichtspunktskizzieren - seine Meinung darlegen in dialogischen
<p><u>kulturelles</u> <u>Leben und</u> <u>Medien</u> - Gruppen altersspezifische Medien</p>	<p>-Medien für Jugendliche aus dem deutschsprachigen Raum - deutsche Fernsehprogramme</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunikationssituation - en Zustimmung, Zweifel/ Unsicherheit und Ablehnung formulieren
<p><u>Wirtschaft,</u> <u>Technik, Umwelt</u></p>	<p>-Unser Haus</p>	

<p>-eigener Wohnort</p> <p>- Wohnen allgemein</p> <p>-Infrastruktur des täglichen Lebens</p> <p>-Tierschutz</p>	<p>-Möbel</p> <p>-Mein Zimmer</p> <p>-Haustypen</p> <p>-Wetter und Jahreszeiten</p> <p>-Verkehrsmittel</p> <p>-mein Schulweg</p> <p>-benutzen der Verkehrsmittel</p> <p>-Haustiere</p> <p>-mein Lieblingstier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rollen gestalten und ansatzweisereflektieren - Texte (reale oder fiktionale) ergänzen, weiterentwickeln <p>Allgemeine Interaktionsfähigkeit DerSchüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aufgaben, Anweisungen zusammenfassen und ggf. weitergeben - gewohnte Unterrichtssituationen mit bekannten Redemitteln <p>möglichst eigenständig bewältigen</p>
<p><u>Politik und Geschichte</u></p> <p>-Regeln aufstellen und einhalten</p>	<p>-Klassenordnung</p> <p>-Regeln der Arbeitsformen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - PC und Internet mit deutschsprachigen Lernprogrammen nutzen - angemessene Redemittel verwenden, um Wort zu Wortkommen oder um das Wort abzugeben - im Rahmen der allgemeinen Höflichkeitskonventionen sprachlich handeln - Gefühle und Wünsche, Interessen oder Gleichgültigkeit ausdrücken - und sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen - und verbal oder nonverbal mit der eigenen Position darauf reagieren - kurze deutschsprachige Aussagen in ihrem Sinngehalt in Ungarisch zusammenfassen - ungarische Äußerungen in den Hauptaussagen sinngemäß auf Deutsch benennen.

		<p>Wortschatz und Redemittel Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - an der routinemäßigen Kommunikation im Unterricht teilnehmen mit einem elementaren Wortschatz und einfachen, festen Sprachschablonen <p>Methodenkompetenz Der Schüler kann: selbstständig ein Wörterheft führen und benutzen</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ☐ zweisprachige Wörterbücher beim Spracherwerb unter Anleitung anwenden ☐ die Bedeutung von Wörtern aus dem Kontext erschließen ☐ Wortschatz zu Wortfamilien gruppieren; ☐ aus einfachen gehörten Texten Informationen entnehmen (Hörverstehen);

16.7.2 Literatur

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Volksdichtung Reime Lieder Spiele Märchen Sprichwörter</p>	<p>Zum Beispiel: Heimatklänge 1. Ungarndeutsche Liedersammlung (Karl Varga) Grete und Karl Horak: Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (in: Ungarndeutsche Studien 2.) ungarndeutsches Volksmärchen: Der arme und der reiche Bauer</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurze epische und lyrische Werke selbstständig lesen, deren Inhalt kurz zusammenfassen und ihre Gattung nennen; • altersgerechte, kurze Texte der ungarndeutschen Literatur lesen, deren Inhalt verstehen

<p>Prosawerke Märchen Erzählungen Kinderromane</p>	<p>Zum Beispiel: Karlheinz Frank: Schüttelmärchen Grimms Kinder und Hausmärchen Ottfried Preussler: Die dumme Augustine Ursula Wölfel: Die Geschichte vom grünen Fahrrad Janosch: Tiger und Bär im Straßenverkehr Janosch: Oh, wie schön ist Luis Murschetz: Der Maulwurf Grabowski</p>	<p>und mit Hilfe zusammenfassen, kurze Geschichten dramatisieren;</p> <ul style="list-style-type: none"> • moderne Gattungen, Märchen, Bildgeschichten, Comics lesen, vortragen; ,mit Hilfe kreatives Schreiben anwenden; anhand eines traditionellen Märchens, einer Sage eine Bildgeschichte zeichnen/anfertigen; • das Wesentliche literarischer Texte verstehen, deren Inhalt kurz zusammenfassen die Gattungen nennen und kurz
<p>Gedichte</p>	<p>Zum Beispiel:</p>	<p>charakterisieren;</p> <ul style="list-style-type: none"> • einige Sprüche, Gedichte auswendig vortragen; • altersgerechtes Hörspiel, Theaterstück, Musical ansehen, mit Hilfe vortragen <p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz</p> <p>Der Schüler kann</p>
	<p>James Krüss: Ferienpläne James Krüss: Das Ostereier Gedicht Josef Guggenmos: Der Mann im Schnee Christine Nöstlinger: Frühling Bertolt Brecht: Die Vögel warten im Winter Ungarndeutsche Gedichte von Josef Michaelis Sammlungen wie Igele-Bigele, Zauberring, Jahresringe, Teufelsgipfel</p>	

<p>Dramatische Spiele</p>	<p>Zum Beispiel: Aufführungen der Deutschen Bühne Szekszárd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kurze Meinung über die Wirkung der Erlebnisse und der Lektüren verfassen; • das Gute und das Schlechte, das Recht und die Gerechtigkeit in literarischen und Sachtexten mit Anleitung erkennen; • grundlegende Verfahren der Konfliktbehandlung erkennen; • die kulturelle Vielfalt im Alltagsleben wahrnehmen; einige Erscheinungen aus dem Alltagsleben darstellen.
---------------------------	---	--

16.7.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Morphologie Verb Vollverb</p> <p>Hilfsverb</p> <p>Modalverb</p> <p>Substantiv Artikel</p>	<p>Präsens, Präteritum, Futur Indikativ</p> <p>Imperativ</p> <p>trennbare- und nicht trennbare Verben haben, sein, werden Hilfsverben in Präteritum</p> <p>Modalverben im Präsens (sollen, wollen, mögen)</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <p>häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt anwenden. Im Unterricht häufig gebrauchte einfache syntaktische Strukturen weitgehend korrekt nachbilden. die produktiven Basisstrukturen orthographisch sicher und eigene kurze Produktionen richtig verschriftlichen</p>

Genus Numerus Kasus Präpositionen	bestimmter, unbestimmter Artikel Singular, Plural Nom, Akk., Dat.,	Funktion und Bedeutung der häufigsten und wichtigsten Satzzeichen erkennen und diese in eigenen Textproduktionen ansatzweise korrekt anwenden
Adjektiv Pronomen	Wechselpräpositionen, Präp. mit Akk. und Dat. Komparation	
Syntax Satzarten	Datum und Uhrzeit Personalpronomen Possesivpronomen Aussagesatz, Fragesatz (Entscheidungsfrage, Ergänzungsfrage) Imperativsatz Nebensatz (und, sondern, oder, denn, aber)	
Rechtschreibung und Zeichensetzung	Korrekte Schreibweise der neuen morphologischen und syntaktischen Strukturen Selbstkontrolle mit Hilfsmitteln Berichtigung	

16.8 KLASSE 6– SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei

„Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.8.1 Landeskunde

<i>Themnekreise</i>	<i>Unterthemen</i>	<i>Kompetenzen</i>
<p>Persönliche Lebensgestaltung</p> <p>-Gesundheit und Krankheit</p>	<p>-gesunde Lebensweise</p> <p>-Körper- und Körperpflege</p> <p>-Kleidung und Mode</p> <p>-Gesundheitsprobleme</p>	<p>Unterrichtsgegenstände verstehen (Textverstehen) Der Schüler kann: aufgrund der Gestaltung von Texten die Textsorte bestimmen den Informationsgehalt eines Textes (Textabschnitts) global benennen</p> <p>den wesentlichen Inhalt nicht linearer Texte beschreiben</p>
<p>-Hobbys und Freizeitaktivitäten</p> <p>-</p> <p>alltägliche Aktivitäten</p>	<p>-Beim Arzt</p> <p>-Sport, Sportdisziplinen</p> <p>-Ausrüstung, Regeln</p> <p>-berühmte Sportler</p> <p>-Musik</p> <p>-Musikinstrumente</p> <p>-Lieblingssänger</p> <p>-Reisen ,Reisevorbereitungen, Reiseziele</p> <p>-Wochenende in der Familie</p> <p>-in den Ferien</p>	<p>Informationen in Texten isolieren und aufgabenbezogen verwenden</p> <p>Texte mit vertrauter Struktur und Lexik (u. U. nach Wiederholung) mit Hilfe textbezogener Aufgaben umfassend verstehen</p> <p>Bilder/Illustrationen mit sprachlichen Mitteln beschreiben</p> <p>die Richtigkeit von Aussagen in Bezug auf einen Text prüfen und begründen</p> <p>Texte hinsichtlich inhaltlicher bzw. formaler Merkmale in zusammengehörende Einheiten teilen und nach vorgegebenen Gesichtspunkten untersuchen auffallende Mittel benennen, durch die eine Wirkung eines mündlichen oder schriftlichen Textes auf den Leser/Hörer hervorgerufen wird zu Handlungen / Konfliktlösungen</p>

<p>-soziale Kontakte</p>	<p>-zwischenmenschliche Beziehungen, Gefühle</p>	<p>in linearen Texten eine eigene Meinung formulieren Inhaltliche Beziehungen zwischen Informationen (in einem Text, zwischen Texten, zwischen Text und Visualisierung) erkennen und erklären. sich mit einem sachorientierten Text unter bestimmten Fragestellungen auseinandersetzen und Verbindungen mit seinem Alltagswissen herstellen</p>
<p>Gesellschaftliches Leben</p> <p>-Essen und Trinken</p> <p>-Feste und Festtage</p>	<p>- Tischsitten</p> <p>- einfache Rezepte</p> <p>- Zubereitung von Speisen</p> <p>- ausgewählte deutsche Bräuche im Kalenderjahr</p>	<p>eine Textvorlage aufgrund der Kenntnis der inhaltlichen und formalen Struktur angemessen ausgestalten oder beenden Unterrichtsgegenstände</p> <p>gestalten (Textproduktion)</p> <p>Der Schüler kann:</p> <p>Inhalte / Informationen strukturiert und sachlich richtig wiedergeben</p> <p>Objekte, Darstellungen, Ereignisse mit einfachen sprachlichen Mitteln im wesentlichen vollständig und nachvollziehbar beschreiben bzw. vergleichen</p>
<p>Schule, Ausbildung und Beruf</p> <p>-Schulalltag</p> <p>-Schule aus Lernort</p> <p>-Arbeit und Lebensunterhalt</p>	<p>-Lerngewohnheiten</p> <p>-schulische Organisationen, Schülervertretung</p> <p>-Räume und ihre Funktion</p> <p>- ausgewählte Berufe</p>	<p>mit vorgegebenen Gliederungsmerkmalen und Sprachmitteln situations- und adressatengerecht schreiben</p>
<p>Kulturelles Leben und Medien</p> <p>-Gruppen- und altersspezifische Medien</p>	<p>-Medien für Jugendliche aus dem deutschsprachigen Raum</p> <p>-Fernsehgewohnheiten</p> <p>-Nutzung vom Internet</p>	<p>In monologischen Kommunikationssituationen oder bei Verschriftlichungen eigene Arbeitsergebnisse unter Anleitung</p>

	-soziale Netzwerke	
Wirtschaft, Technik, Umwelt		adressatengerecht gestalten in dialogischen Kommunikationssituationen Feststellungen anderer aufgreifen und daran anknüpfen
-eigener Wohnort	-Wohnort -nähere Umgebung	inhaltliche Zusammenhänge in einem Text darstellen mit vorgegebenen, einfachen Darstellungsformen und vorgegebenen Sprachmitteln
-Wohnen allgemein	-Gebäude, Geschäfte -Sehenswürdigkeiten des Wohnortes	eigenes Wissen und Kenntnisse anderen zugänglich machen seine/ihre Meinung darlegen in dialogischen Kommunikationssituationen Zustimmung, Zweifel / Unsicherheit und Ablehnung formulieren
-Infrastruktur des täglichen Lebens	-Orientierung in der Stadt -Stadtplan, Wegbeschreibung -öffentliche Einrichtungen -verkehrstechnische Einrichtungen -Einkaufsmöglichkeiten -Lebensumstände	Texte (reale oder fiktionale) ergänzen, weiterentwickeln oder umgestalten Allgemeine Interaktionsfähigkeit Der Schüler kann: - Aufgaben / Anweisungen zusammenfassen und ggf. weitergeben - gewohnte Unterrichtssituationen mit bekannten Redemitteln eigenständig bewältigen
-Tierschutz	-Versorgung, ärztliche Versorgung -Tierarten -im Zoo -Tierhaltung	

<p>Politik und Geschichte</p> <p>-Regeln aufstellen und einhalten</p>	<p>-Hausordnung in der Schule</p> <p>-Verhaltensregeln</p> <p>-Regeln des Zusammenlebens</p>	<ul style="list-style-type: none"> - PC und Internet mit weiteren deutschsprachigen Lernprogrammennutzen - angemessene Redemittel verwenden, um Wort zu Wort kommen oder um das Wort abzugeben - im Rahmen der allgemeinen Höflichkeitskonventionen sprachlich handeln - Gefühle und Wünsche, Interessen oder Gleichgültigkeit ausdrücken und - sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und - verbal oder nonverbal mit der eigenen Position darauf reagieren - kurze deutschsprachige Inhalte / Aussagen in ihrem Sinngehalt in Ungarisch zusammenfassen - ungarische Äußerungen in den Hauptaussagen sinngemäß auf Deutsch zusammenfassen <p>Wortschatz und Redemittel</p> <p>Der Schüler kann</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - mit einem elementaren Wortschatz und einfachen, festen Sprachschablonen an der routinemäßigen Kommunikation im Unterricht teilnehmen und - Unterrichtsgegenstände bearbeiten

		<p>Methodenkompetenz DerSchüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - selbstständig ein Wörterheft führen undbenutzen; - zweisprachige Wörterbücher beimSpracherwerb anwenden; - die Bedeutung von Wörtern aus demKontext erschließen - Wortschatz zu Wortfamilien gruppieren; - Printmedien zur Informationsgewinnung nutzen (z.B. zweisprachiges Wörterbuch) - aus einfachen gehörten Texten Detailinformationen entnehmen(Hörverstehen); - aus geschriebenen Texten Detailinformationen entnehmen;(Leseverstehen) - Markierungstechniken zur Bearbeitung von Texten einsetzen (z.B.: optische Markierung), Schlüsselwörter; - Präsentationstechniken unter Anleitung situations- und adressatengerecht einsetzen.
--	--	---

16.8.2 Literatur

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Volksdichtung</p> <p>Lieder Spiele Märchen Sprichwörter Sagen</p>	<p>Zum Beispiel:</p> <p>Liedersammlung</p> <p>Sprichwörter in UngarndeutscheStudien 2.</p> <p>Reime und Spiele der Ungarndeutschen in Ungarndeutsche Studien 2.</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kurze epische und lyrische Werke selbstständig lesen, deren Inhalt kurz zusammenfassen und ihre Gattung nennen; - altersgerechte, kurze texte der ungarndeutsche Literaturlesen, deren Inhalt verstehen und zusammenfassen, kurze Geschichten dramatisieren; - moderne Gattungen, Märchen, Bildgeschichten,

		<p>Comics lesen, vortragen, kreatives Schreiben anwenden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - anhand eines traditionellen
		<p>Märchens, einer Sage eine Bildgeschichte zeichnen/anfertigen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - das Wesentliche literarischer Texte verstehen, deren Inhalt kurz zusammenfassen die Gattungen nennen und kurz charakterisieren; - einige Sprüche, Gedichte auswendigvortragen; - altersgerechtes Hörspiel, Theaterstück, Musical ansehen, vortragen; - die Wichtigkeit/ Bedeutung der Traditionen durch Kennenlernen von Sagen für sich selbst formulieren.
<p>Prosawerke Märchen Erzählungen Kinderromane</p>	<p>Zum Beispiel: Grimms Kinder und Hausmärchen Janosch: Tiger und Bär im Straßenverkehr Klaus Kordon: Die Reise auf der Wunderinsel Achim Bröger: Nickel will die Eltern tauschen Irina Korschunow: Der Findefuchs Christine Nöstlinger: Die Ilse ist weg Wilhelm Busch: Max und Moritz Geschichten über Münchhausen und Till Eulenspiegel</p>	<p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz</p> <p><i>Der Schüler kann</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kurze Meinung über die Wirkung der Erlebnisse und der Lektüren verfassen; - das Gute und das Schlechte, das Recht und die Gerechtigkeit in literarischen und Sachtexten erkennen; - grundlegende Verfahren der Konfliktbehandlung erkennen; - die kulturelle Vielfalt im Alltagsleben wahrnehmen; einige

Gedichte	Zum Beispiel: James Krüss: Das Wasser Josef Michaelis: Liebesbrief	Erscheinungen aus dem Alltagslebendarstellen.
	Gedichte von Engelbert Rittinger	
Dramatische Schauspiele	Zum Beispiel: Aufführungen der Deutschen Bühne Szekszárd Hörspiele	

16.8.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
Morphologie Verb Vollverb Hilfsverb Modalverb	Präsens, Präteritum, Perfekt trennbare und nicht trennbare Verben Modalverben im Präsens und Präteritum Rektionen der Verben (mit Akk. und Dat.) Verben mit präpositionalem Objekt	Der Schüler kann: - häufig gebrauchte morphologische Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt anwenden - Im Unterricht häufig gebrauchte einfache syntaktische Strukturen weitgehend korrekt nachbilden. - die produktiven Basisstrukturen
Substantiv Artikel Genus Numerus Kasus Präpositionen Adjektiv Pronomen	bestimmter, unbestimmter Artikel Singular, Plural Nom, Akk., Dat., Wechselpräpositionen, Präp. mit Akk. und Dat. prädikative Verwendung (undekliniert), in der Funktion des Adverbs (undekliniert) Personalpronomen Possesivpronomen Demonstrativpronomen	- orthographisch sicher und eigene kurze Produktionen richtig verschriftlichen Funktion und Bedeutung der häufigsten und wichtigsten Satzzeichen erkennen und diese in eigenen Textproduktionen ansatzweise korrekt anwenden die produktiven Basisstrukturen orthographisch sicher abschreiben und eigene kurze Produktionen hinreichend richtig verschriftlichen Funktion und Bedeutung der

Syntax	Fragepronomen Aussagesatz,	häufigsten und wichtigsten
Satzarten	Fragesatz (Entscheidungsfrage, Ergänzungsfrage) Imperativsatz Nebensatz (und, sondern, oder, denn, aber), Kausaler Nebensatz (weil)	Satzzeichen erkennen und diese in eigenen Textproduktionen ansatzweise korrekt anwenden
Rechtschreibung und Zeichensetzung	W-Fragen Korrekte Schreibweise der morphologischen und syntaktischen Strukturen Selbstkontrolle mit Hilfsmitteln	

16.9 KLASSE 7– SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich

nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.9.1 Landeskunde

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Persönliche Lebensgestaltung</p> <p>-Freunde und Gruppen</p> <p>-</p> <p>Gesundheitsgefährdungen</p> <p>-Sport</p>	<p>-Schüleraustausch</p> <p>-Personenbeschreibung</p> <p>-Konflikte</p> <p>-Anpassung</p> <p>-Freundeskreis</p> <p>-Esstypen</p> <p>-Ernährungspyramide</p> <p>-Essgewohnheiten früher und heute</p> <p>-Massensport</p>	<p>Unterrichtsgegenstände verstehen (Textverstehen)</p> <p>Der Schüler kann:</p> <p>den Informationsgehalt und, sofern dieser bruchlos formuliert ist, den Hauptgedanken eines einfachen Textes (Textabschnitts) sprachlich einfach beschreiben</p> <p>die Textsorte / literarische Gattung / Art nichtlinearer Texte benennen</p> <p>den Aufbau eines Textes mit einfachen Redemitteln beschreiben</p> <p>einfache Informationen in Texten</p>
	<p>-Wettkämpfe</p> <p>-Meisterschaften</p>	<p>isolieren, und aufgaben- bzw. problemorientiert verwenden</p> <p>den Informationsgehalt von Texten (u.</p>
<p>Gesellschaftliches Leben</p> <p>-Essen und Trinken früher und heute</p> <p>-Feste</p>	<p>-Speisekarte, Gerichte</p> <p>-Fertigspeisen</p> <p>-Zutaten, Rezepte</p> <p>-Essgewohnheiten, Schnellrestaurant</p> <p>-Verlauf der einzelnen Feste</p> <p>-Bräuche in der Welt</p>	<p>U. nach Wiederholung) verstehen und die Informationen aufgaben- bzw. problemorientiert anwenden</p> <p>Bilder/Illustrationen mit sprachlich einfachen Mitteln auch hinsichtlich der subjektiven Wirkung beschreiben</p> <p>Fakten und Meinungen in einem einfachen Text unterscheiden</p> <p>Textestrukturiert erschließen und einzelne Textaspekte oder</p>
<p>Schule, Ausbildung, Beruf</p>		

<p>-Lernen in- und außerhalb der Schule</p> <p>-Berufe, Arbeitswelt</p>	<p>-individuelles Lernen</p> <p>-Lernformen</p> <p>-außerschulische Lernorte, Aktivitäten</p> <p>-ein Arbeitstag der Eltern</p>	<p>Zusammenhänge nach vorgegebenen Gesichtspunkten herausarbeiten</p> <p>Wesentliche sprachliche Mittel eines Textes erkennen, mit denen bestimmte Wirkungen erzielt werden in linearen Texten die Problematik von Handlungen / Konfliktlösungen herausarbeiten und darüber sprechen aus</p>
<p>Kulturelles Leben und Medien</p> <p>-Musik und Tanzszene als Teil der Jugendkultur</p> <p>-Medien und ihre Wirkung</p>	<p>-Lieblingssänger, Lieblingsbands</p> <p>-Arbeit mit einem Liedtext</p> <p>-Kinobesuch</p> <p>-deutschsprachige Medienlandschaft</p> <p>- die Rolle des Internets</p> <p>-Beitrag für die Schulzeitung/ Homepage</p>	<p>inhaltlichen Beziehungen zwischen Informationen (in einem Text, zwischen Texten, zwischen Text und Visualisierung)</p> <p>Schlussfolgerungen zur Lösung einer Aufgabe ziehen über einen sachorientierten Text allgemeinen Wissens sprechen Handlungsverläufe rekonstruieren und eventuelle Lösungen entwerfen</p> <p>Unterrichtsgegenstände gestalten (Textproduktion)</p> <p>Der Schüler kann: Inhalte / Informationen strukturiert, sachlich richtig und sprachlich angemessen wiedergeben Bei Objekten, Darstellungen, Ereignissen oder Texten Gemeinsamkeiten bzw. Unterschiede feststellen nach bekannten Gliederungsmerkmalen und mit einfachen Sprachmitteln informell oder formalisiert schreiben</p>
<p>Wirtschaft, Technik, Umwelt</p> <p>-Tourismus</p> <p>-Dienstleistungen</p> <p>-Umweltschutz</p>	<p>-Reisebranche</p> <p>-Formen von Urlaubsreisen</p> <p>-Unterkunftsmöglichkeiten</p> <p>-Dienstleistungsberufe</p> <p>-Tätigkeiten, Personal</p> <p>-die eigene Umwelt, Umweltbewusstsein</p> <p>-Teilbereiche des</p>	<p>sprachlich angemessen wiedergeben Bei Objekten, Darstellungen, Ereignissen oder Texten Gemeinsamkeiten bzw. Unterschiede feststellen nach bekannten Gliederungsmerkmalen und mit einfachen Sprachmitteln informell oder formalisiert schreiben</p>

<p>-topographische Orientierung im ungarischen und deutschsprachigen Raum</p>	<p>Umweltschutzes -Unwetter -topografische Gliederung Ungarns -Elementen der physischen Geographie</p>	<p>In monologischen Kommunikationssituationen oder bei Verschriftlichungen Arbeitsergebnisse mit Hilfe, oder selbständig sach- und adressatengerecht übermitteln inhaltliche Zusammenhänge in einem Text oder zwischen Texten</p>
<p>Politik und Geschichte -Rechte und Pflichten -Kennen und Wahrnehmen</p>	<p>Interessenvertretung -Rechte und Pflichten im Verein</p>	<p>darstellen mit möglichst selbst gewählten Darstellungsformen und Sprachmitteln darstellen aus der Beschäftigung mit Texten gewonnene Ergebnisse für Andere nachvollziehbar entwickeln allgemeines Wissen und peziellere Kenntnisse strukturiert und klar vermitteln sich mit einem Problem / einem Sachverhalt useinandersetzen indialogischen Kommunikationssituationen unterschiedliche Positionen charakterisieren, Unterschiede bzw. Gemeinsamkeiten erkennen durch Perspektivenwechsel andere Positionen/Sichtweisen erfahren Texte dialogisieren</p>
		<p>allgemeine Interaktionsfähigkeit derSchüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bei Informationsdefiziten gezielt nachfragen bzw. deutschsprachige Medien zur Informationsbeschaffung heranziehen - sich auch außerhalb der Unterrichtsstunden im Schulalltag orientieren undverständigen

		<ul style="list-style-type: none"> - PC und Internet mit deutschsprachigen Programmennutzen - mit verschiedenen geeigneten Redemitteln zwischen Sprecher- und Hörerrolle wechseln - sein sprachliches Handeln auf
		<p>unterschiedliche Kommunikationssituati oneinstellen</p> <ul style="list-style-type: none"> - auf Gefühlsäußerungen anderer möglichst angemessen reagieren - sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und - spontan mit der eigenen Position darauf reagieren - deutschsprachige Inhalte in ihren Hauptaussagen auf Ungarisch zusammenfassen - die Schlüsselinformationen ungarischer Texte inhaltlich richtig auf Deutsch zusammenfassen <p>Wortschatz und Redemittel</p> <ul style="list-style-type: none"> - mit einem begrenzten Wortschatz und einfachen variierbaren Sprachmuster aneinfachen <p>Kommunikationssituationen relativ sicher teilnehmen und Unterrichtsgegenstände bearbeiten</p> <p>Methodenkompetenz</p> <p>Der Schüler kann:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - selbstständig eine Wortschatzkartei erstellen unddamit arbeiten - die Bedeutung von Wörtern ausdem Kontext erschließen - Wortschatz zu Wortfamiliengruppieren - aus gehörten einfachen Texten Grundinformationen entnehmen - unterschiedliche Lesetechniken (global, kursiv,) anwenden <p>mit Anleitung zur Be- und Erarbeitung von Texten inhaltliche Organisationstechniken einsetzen, Schlüsselwörter markieren</p> <ul style="list-style-type: none"> - die Informationen inmiteinander zusammenhängenden Sätz enbekannt geben - Präsentationstechniken unter Anleitung situations- und adressatengerecht einsetzen.
--	--	--

16.9.2 Literature

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Volksdichtung Reime Lieder Märchen Sagen Sprichwörter</p>	<p>Zum Beispiel:</p> <p>Heimatklänge 1. Ungarndeutsche Liedersammlung (Karl Varga) Deutscher Kalender</p> <p>Geschichten in Mundart Der überlistete Teufel</p> <p>Das große Märchen- und Sagenbuch(Magnus Verlag)</p> <p>Rosemarie Griesbach: deutsche Märchen und Sagen (Max HuberVerlag)</p> <p>Rosenlegende</p>	<p>Der Schüler kann</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erzählungen und lyrische Werke selbstständig lesen, deren Inhalt kurz zusammenfassen - die Gestalten mit Hilfe charakterisieren, die Aussage der Werke formulieren; - Altersgerechte Werke der ungarndeutschen Literatur lesen, deuten, dazu einfache Meinung äußern; - einen kurzen Jugendroman, oder Erzählung - zum Thema, das die Schüler beschäftigt – lesen; - die Gestalten/Figuren charakterisieren, die Handlung und die Aussage mit Hilfe analysieren; - das Wesentliche und die Aussage literarischer Texte sprachlich möglichst korrekt zusammenfassen, die Gattungen nennen und sie kurz charakterisieren;
<p>Prosawerke Erzählungen Jugendromane</p>	<p>Zum Beispiel:</p> <p>Georg Bydlinski: Großmuttertag Jutta Richter: Der Tag als ich lernte die Spinnen zu zähmen Neue Zeitung</p> <p>Helme Heine: Freunde</p> <p>Mira Lobe: Das kleine ich bin ich Geschichten über Münchhausen und</p> <p>Till Eulenspiegel</p>	<p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz</p> <p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - differenzierte sprachliche Formen des Gefallens, Nicht-Gefallens anwenden;

Gedichte	Zum Beispiel: James Krüss: Krieg der Bienen und Hornissen Fallersleben: Waldleben Valeria Koch: Der Mond	- die Rolle der Gerechtigkeit und Sichtweise, den Konflikt zwischen persönlicher und gesellschaftlicher Gerechtigkeit	
Dramatische Spiele	Zum Beispiel: Deutsche Bühne Szekszárd Hörspiele	-	in verschiedenen Texten verstehen; die Behandlung der Konflikte des Individuums und der Gesellschaft anstreben;
		-	andere Kulturen verstehen und vergleichen.

16.9.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
Morphologie Verb Vollverb Hilfsverb Modalverb Substantiv Artikel Genus Numerus Kasus Präpositionen Adjektiv Pronomen	Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I. (auch in Nebensätzen) Hilfsverben im Präteritum Imperativ trennbare/ nicht trennbare Verben reflexive Verben Modalverben im Präsens und Präteritum Rektion der Verben Verben mit präpositionalem Objekt bestimmter, unbestimmter Artikel Singular, Plural Nom, Akk., Dat., Gen. Wechselpräpositionen, Präp. mit Akk. und Dat. Lokale, temporale, kausale Präpositionen Kurzformen von Präpositionen prädikative Verwendung (undekliniert), in der Funktion des Adverbs (undekliniert)	Der Schüler kann - ein erweitertes Repertoire häufig gebrauchter morphologischer Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt anwenden - Wortarten und die Bedeutung einfacher morphologischer Strukturen erkennen - ein erweitertes Repertoire syntaktischer Strukturen weitgehend korrekt nachbilden - die erworbenen Basisstrukturen orthographisch weitgehend richtig schreiben - elementare Zeichensetzungsregeln weitgehend korrekt anwenden

<p>Syntax Satzarten</p> <p>Rechtschreibung und Zeichensetzung</p>	<p>Komparation Kardinalzahlen, Ordinalzahlen,Zahlwörter</p> <p>Personalpronomen, Reflexivpronomen Possesivpronomen Demonstrativpronomen Fragepronomen, Aussagesatz, Fragesatz (Entscheidungsfrage, Ergänzungsfrage), Indirekter Fragesatz Imperativsatz, Nebengeordnete Hauptsätze Nebensätze Korrekte Schreibweise der neuen morphologischen und syntaktischen Strukturen, Selbstkontrolle mit Hilfsmitteln Berichtigung</p>	
---	---	--

16.10 KLASSE 8– SPRACHUNTERRICHTENDER TYP

Es handelt sich beim vorliegenden lokalen Lehrplan um einen Vorschlag, der beliebig ergänzt, bzw. inhaltlich auf die jeweilige Schule, und/oder auf das jeweilige Lehrbuch abgestimmt werden kann/muss.

Der **offizielle Rahmenlehrplan** stellt in Tabellen die Kenntnisse und die zu erreichenden Kompetenzen dar. (Die einzelnen Bereiche sind in der linken Spalte der Tabelle für die Stundenzahlen eines jeden Schuljahres festgehalten.) Um in der Unterrichtspraxis einen Stoffverteilungsplan für das jeweilige Schuljahr problemlos erstellen zu können, schien für uns sinnvoll, auch den **vorliegenden Vorschlag für den lokalen Lehrplan** nach den drei „Wissenskategorien“ (Landeskunde, Literatur, Grammatik) zu strukturieren. Die im Rahmenlehrplan verankerten Stundenzahlen für die „Kompetenzkategorien“ (Sprachliche Handlungskompetenz: Verstehen, Gestalten, Interaktionsfähigkeit usw., Methodenkompetenz, Urteilsvermögen) haben wir unter den drei „Wissenskategorien“ aufgeteilt. Wir sind dabei davon ausgegangen, das Textverstehen, Textproduktion usw. anhand von landeskundlichen und literarischen Texten vermittelt und geübt

werden. Die inhaltlichen Elemente der „Kompetenzkategorien“ führen wir in der rechten Spalte der Tabellen durchgehend auf, da diese für alle Themen und Unterthemen gelten. Wir weisen darauf hin, dass in den „sprachunterrichtenden“ Schulen in Deutscher Sprache und Literatur im Zeugnis nur eine Note gegeben wird, aber trotzdem auch Literatur behandelt werden muss. (Diese Inhalte sind im Lehrplan enthalten.) Im Bereich Literatur haben wir mehrere Werke angegeben, diese dienen zur Auswahl, und müssen selbstverständlich nicht alle unterrichtet werden. Die Deutschlehrer sollen sich auf bestimmte Werke einigen, die anderen können aus dem lokalen Lehrplan gestrichen werden.

16.10.1 Landeskunde

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
Persönliche Lebensgestaltung -Sport -Freunde und Gruppen - Gesundheitsgefährdung	-Sport und Gesundheit -Extreme Sportarten -Clique -Liebe -Konflikte, Mobbing -gesunde, ungesunde Lebensweise -Zivilisationskrankheiten	Unterrichtsgegenstände verstehen (Textverstehen) Der Schüler kann: den Informationsgehalt und, sofern dieser bruchlos formuliert ist, den Hauptgedanken eines einfachen Textes (Textabschnitts) sprachlich einfach beschreiben die Textsorte / literarische Gattung / Art nichtlinearer Texte benennen;
Gesellschaftliches Leben -Essen und Trinken früher und heute -Feste	-Festessen -Spezialitäten des deutschen Sprachgebiets -Fastfood-Gesellschaft -gesunde Ernährung -Sinn und Form von verschiedenen Festen	den Aufbau eines Textes mit einfachen Redemitteln beschreiben; einfache Informationen in Texten isolieren, und aufgaben- bzw. problemorientiert verwenden; den Informationsgehalt von Texten (u. U. nach Wiederholung) verstehen und die Informationen aufgaben- bzw. problemorientiert anwenden;
		Fakten und Meinungen in einem Text unterscheiden; Texte strukturiert erschließen und einzelne Textaspekte oder Zusammenhänge nach vorgegebenen Gesichtspunkten herausarbeiten und in eigene

<p>Schule, Ausbildung und Beruf</p> <p>-Lernen in- und außerhalb der Schule</p> <p>-Berufe, Arbeitswelt</p>	<p>-Schultypen</p> <p>-Lernen mit dem Internet</p> <p>-Lerntipps, Lernmethoden</p> <p>-Fremdsprachen</p> <p>-Weiterlernen</p> <p>-Schulsystem</p> <p>-Wunschberuf, Traumberuf</p> <p>-Ausbildungswesen</p>	<p>Erfahrungszusammenhänge einordnen;</p> <p>Wesentliche sprachliche Mittel eines Textes erkennen, mit denen bestimmte Wirkungen erzielt werden</p> <p>in linearen Texten die Problematik von Handlungen / Konfliktlösungen herausarbeiten und bewerten aus inhaltlichen Beziehungen zwischen Informationen (in einem Text, zwischen Texten, zwischen Text und Visualisierung) Schlussfolgerungen zur Lösung einer Aufgabe ziehen</p>
<p>Kulturelles Leben und Medien</p> <p>-Musik und Tanzszene als Teil der Jugendkultur</p> <p>Medien und ihre Wirkung</p>	<p>-Musikrichtungen</p> <p>-Jugendtreffpunkte</p> <p>-Theaterbesuch</p> <p>- Gemeinschaftsportale</p>	<p>über einen sachorientierten Text allgemeinen Wissens sprechen und Meinung bilden</p> <p>Handlungsverläufe rekonstruieren und Möglichkeiten alternativer Handlungen oder Lösungen entwerfen</p> <p>Unterrichtsgegenstände gestalten (Textproduktion)</p> <p>Der Schüler kann:</p>
<p>Wirtschaft, Technik, Umwelt</p> <p>-Tourismus</p> <p>-Dienstleistungen</p> <p>-Umweltschutz</p> <p>-Topographische Orientierung</p>	<p>-Urlaub und Ferien</p> <p>-Reiseprospekte</p> <p>-Schönheitspflege</p> <p>-Umweltschutzorganisationen</p> <p>-lokaler Umweltschutz</p> <p>-Umweltprobleme, Umweltkatastrophen</p> <p>- im deutschsprachigen Raum</p>	

<p>Politik und Geschichte</p> <p>-Rechte und Pflichten</p>	<p>-Konflikte, Lösungsvorschläge</p>	<p>Inhalte / Informationen strukturiert, sachlich richtig und sprachlich angemessen wiedergeben</p>
<p>-deutsches Sprachgebiet</p>	<p>-Schülervertretung -deutschsprachige Länder -Varietäten des Deutschen</p>	<p>Bei Objekten, Darstellungen, Ereignissen oder Texten Gemeinsamkeiten bzw. Unterschiede feststellen, nach nachvollziehbaren Kriterien logische Gruppen bilden nach bekannten Gliederungsmerkmalen und mit einfachen Sprachmitteln informell oder formalisiert schreiben</p> <p>In monologischen Kommunikationssituationen oder bei Verschriftlichungen Arbeitsergebnisse meist selbständig sach- und adressatengerecht übermitteln in dialogische Kommunikationssituationen eigene, sachlich und logisch nachvollziehbare Argumente einbringen inhaltliche Zusammenhänge in einem Text oder zwischen Texten mit selbst gewählten Darstellungsformen und Sprachmitteln darstellen aus der Beschäftigung mit Texten gewonnene Ergebnisse für Andere nachvollziehbar entwickeln</p> <p>allgemeines Wissen und speziellere Kenntnisse strukturiert und klar vermitteln; sich mit einem Problem / einem Sachverhalt auseinandersetzen in dialogischen Kommunikationssituationen</p>

		<p>mündliche Beiträge anderer auf das Wesentliche reduziert sachlichrichtig zusammenfassen durch Perspektivenwechsel andere Positionen/Sichtweisen erfahren und untersuchen Texte dialogisieren</p> <p>bei Informationsdefiziten gezielt nachfragen bzw. deutschsprachige Medien zur Informationsbeschaffung heranziehen</p> <p>sich auch außerhalb der Unterrichtsstunden im Schulalltag</p>
		<p>orientieren und verständigen PC und Internet mit mehreren deutschsprachigen Programmen nutzen allgemeine Interaktionsfähigkeit Der Schüler kann: mit verschiedenen geeigneten Redemitteln zwischen Sprecher- und Hörerrolle wechseln im Rahmen der allgemeinen</p> <p>Höflichkeitskonventionen mit einem ausreichenden Bestand an Redemitteln für unterschiedliche Situationen sprachlich handeln auf Gefühlsäußerungen anderer angemessen reagieren sprachlich einfachen, kurzen Äußerungen anderer folgen und spontan mit der eigenen Position darauf reagieren deutschsprachige Inhalte in ihren Hauptaussagen auf Ungarisch zusammenfassen die</p> <p>Schlüsselinformationen ungarischer Texte inhaltlich richtig auf Deutsch zusammenfassen Wortschatz und Redemittel</p> <p>- mit einem angemessenen Wortschatz und variierbaren Sprachmustern an einfachen</p>

		<p>Kommunikationssituationen relativsicher teilnehmen und Unterrichtsgegenstände bearbeiten</p> <p>Methodenkompetenz</p> <p>Der Schüler kann</p> <ul style="list-style-type: none"> - selbstständig eine Wortschatzkartei erstellen und damit arbeiten; - die Bedeutung von Wörtern aus dem Kontext erschließen; - Wortschatz zu Wortfamiliengruppieren; - zur Informationsgewinnung Printmedien (z.B. einsprachiges Wörterbuch, Lexikon) einfache PC-Lernprogramme und deutschsprachige Suchmaschinen handhaben und
		<p>nutzen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - aus gehörten einfachen Texten Grundinformationen entnehmen - unterschiedliche Lesetechniken (global, kursiv, selektiv, detailliert) anwenden - mit Anleitung zur Be- und Erarbeitung von Texten inhaltliche Organisationstechniken einsetzen, Schlüsselwörter markieren; - die Informationen ineinander zusammenhängenden

		zusammengesetzten Sätzen bekannt geben; - Präsentationstechniken situations- und adressatengerecht einsetzen.
--	--	--

16.10.2 Literatur

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
Volksdichtung Sprichwörter Lieder Sagen	Heimatklänge 1. Ungarndeutsche Liedersammlung (Karl Varga) Auf der Spur verborgener Schätze / Ungarndeutsche Sagen Der schlaue Bergmannsknappe / Märchen der Bergleute aus dem Komitat Baranya	Der Schüler kann Erzählungen und lyrische Werke selbstständig lesen, deren Inhalt kurz zusammenfassen, die Gestalten charakterisieren, die Aussage der Werke formulieren;
Prosawerke Erzählungen Jugendromane	Zum Beispiel: Josef Mikonya: Der alte Kirschbaum Kirsten Boie: Nicht Chicago. Nichthier Jutta Richter: Der Tag, als ich lernte die Spinnen zu zähmen Erich Kästner: Das doppelte Lottchen Erich Kästner: Emil und die Detektiven Neue Zeitung Der deutsche Kalender	altersgerechte Werke der ungarndeutschen Literatur lesen, deuten, dazu Meinung äußern; einen Jugendroman - zum Thema, das die Schüler beschäftigt – lesen, die Gestalten/Figuren charakterisieren, die Handlung und die Aussage analysieren; -das Wesentliche und die Aussage literarischer Texte sprachlich weitgehend korrekt
	Peter Härtling: Oma Christina Nöstlinger: Die Ilse ist weg	zusammenfassen, die Gattungen nennen und sie kurz charakterisieren;

<p>Gedichte</p>	<p>Zum Beispiel: Gedichte aus der ungarndeutschen Literatur Gedichte von Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch Gedichte von Goethe und Heine Kurt Tucholsky: Augen der Großstadt</p>	<p>Förderung des Urteilvermögens, der ethischer, ästhetischer, historischer Kompetenz</p> <p>Der Schüler kann</p> <ul style="list-style-type: none"> - differenzierte sprachliche Formen des Gefallens, Nicht-Gefallens anwenden; - die Rolle der Gerechtigkeit und Sichtweise, den Konflikt zwischen persönlicher und gesellschaftlicher Gerechtigkeit in verschiedenen Texten verstehen; - die Behandlung der Konflikte des Individuums und der Gesellschaft anstreben; - andere Kulturen verstehen und vergleichen.
<p>Dramatische Spiele</p>	<p>Zum Beispiel: Deutsche Bühne Szekszárd Hörspiel Zukowsky: Vogelhochzeit</p>	

16.10.3 Sprachrichtigkeit

Themenkreise	Unterthemen	Kompetenzen
<p>Morphologie Verb Vollverb Hilfsverb Modalverb Substantiv Artikel Genus Numerus Kasus Präpositionen</p>	<p>Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Aktiv, Passiv: Präsens, Indikativ, Konjunktiv II. (könnte, sollte, würde+ Infinitiv) Rektion der Verben Verben mit präpositionalem Objekt Deklination bestimmter, unbestimmter Artikel Singular, Plural</p>	<p>Der Schüler kann:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ein erweitertes Repertoire häufig gebrauchter; morphologischer Strukturen nachbilden und weitgehend korrekt anwenden; - Wortarten und die Bedeutung einfacher morphologischer Strukturen erkennen; - ein erweitertes Repertoire syntaktischer Strukturen weitgehend korrekt nachbilden; -

<p>Adjektiv</p> <p>Pronomen</p> <p>Syntax</p>	<p>Nom, Akk., Dat., Gen. Deklination Negativartikel Lokale, temporale, kausale Präpositionen Wechselpräpositionen Deklination (Nom. Akk. Dat .Gen.) Prädikativer Gebrauch Personalpronomen Possesivpronomen Demonstrativpronomen</p>	<p>- die erworbenen Basisstrukturen orthographisch weitgehend richtig schreibenelementare Zeichensetzungsregel weitgehend korrekt anwenden;</p>
<p>Satzarten</p> <p>Rechtschreibung und Zeichensetzung</p>	<p>Relativ- und Interrogativpronomen Indefinitpronomen Wunschsatz Satzgefüge: Konjunktionalsätze, Pronominalsätze Korrekte Schreibweise der neuen morphologischen und syntaktischenStrukturen Selbstkontrolle mit HilfsmittelnBerichtigung</p>	

17 ÁLTALÁNOS NEVELÉS

A 2020-as új NAT-hoz kapcsolódó kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2.sz. melléklete szabályozza a nevelési –oktatási intézmények kötelező eszközeit és felszereléseit.

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedés

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2020. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található helyi tanterv 2020. szeptember 1. napjától az első és ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került bevezetésre.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítása javaslatot tehet:

- az iskola intézményvezetője;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- a Diákönkormányzat;
- az iskola fenntartója;
- a Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál elektronikus formában;
- az iskola irattárában;
- az iskola honlapján;
- a Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzatnál elektronikus formában-

18 AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.

1. sz. melléklet

Az oktatási folyamatban legfőbb munkaeszköz, segítőtárs a tankönyv. A választható tankönyvek kiválasztásakor az alábbi általános elveket vesszük figyelembe:

A tankönyv mindenképpen:

- idomuljon a tanterv tartalmához, célkitűzéseire; adataiban legyen pontos, következtetéseiben logikus;
- törekedjen a tömörségre; tartalmilag legyen igényes, de ne tartalmazzon feleslegesen apró részleteket;
- stílusa legyen magyaros, érthető, pontos fogalmazású; feleljen meg az életkori sajátosságoknak;
- ne csak ismereteket közvetítsen, de fejlessze a képességeket és készségeket is, neveljen gondolkodásra;
- legyen sokoldalúan használható, az átlagos képességű tanuló sikeresen használhassa, de a kiváló képességűt is inspirálja újabb feladatok megoldására;
- lehetőleg önállóan, kevés tanári segítséggel is használható legyen; segítse elő a külső és belső vizsgákra való felkészülést;
- a hozzá tartozó munkafüzet vagy munkatankönyv ne mechanikusan megoldható, hanem gondolkodtató feladatokat tartalmazzon;
- szolgáljon alapul a megfelelő segédanyagokkal való kiegészítéshez;
- lehetőleg egymásra épülő kötetekből álló tankönyvcsalád tagja legyen, amelynek javításán, fejlesztésén a kiadó folyamatosan munkálkodik;
- legyen esztétikus, ízléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető;
- ára legyen értékével arányos.

19 ÉLETMÓDFELMÉRÉS

2. SZ. MELLÉKLET

A kitöltés dátuma: év hónap Nap

I. Táplálkozás				
Hányszor étkezel naponta? (Tegyél X jelet a megfelelő helyre!)				
	mindennap	gyakran	néha	soha
Reggeli				
Tízórai				
Ebéd				
Uzsonna				
Vacsora				
Egyéb (nassolás)				

Milyen gyakran fogyasztod az alábbi élelmiszereket? (Tegyél X jelet a megfelelő helyre)				
	mindennap	gyakran	néha	soha
a.) Gabonafélék, rostanyagok				
Fehér kenyér				
Barna kenyér, müzli				
Tészta, rizs				
b.) Zöldségek, Gyümölcsök				
Nyers zöldség				
Főzelék				
Gyümölcs				
c.) Tej és Tejtermékek				
Tej				
Tejital, tejes ital				

II. Mozgás				
Milyen gyakran végzel szabadon választott mozgásokat?				
	naponta	hetente	néha	soha
Szabadtéren*				
Teremben, sportcsarnokban				
Összesen hány óra, perc az ilyen mozgással töltött idő?				

III. Napi tevékenység				
Milyen gyakran van lehetőség a következő elfoglaltságokra? (Tegyél X jelet a megfelelő helyre)				
Olvasás				
Mozi				
Színház				
Tv. Videó				
Rádió-és Zenehallgatás				
Tánc, buli				
közlekedés				

Tejtermékek (kefir,				
d.) Húsok, Húskészítmények				
Húsok				
Felvágottak				
Hal,				
e) Egyéb élelmiszerek				
Máj				
Tojás				
Édesség				
Sült krumpli, chips,..				
Olajos magvak				
Lángos, hamburger..				
Kolbász, szalonna				
Vaj, vajkrém				
Margarin				
Zsír				
f) Folyadékok				
Ivóvíz				
Tea				
Üdítő, szörp				

IV. Családi vonatkozású rizikótényezők

Jelölj X-et azoknál a családtagjaidnál, akiknél tudomásod szerint fennállnak az alábbiak!

	Apa	Anya	Testvér	Nagyszülő
Cukorbetegség				
Magas vérnyomás				
Elhízás-kövéréség				
Infarktus				
Agyi érbetegség (agyvérzés, Érgörcs, szélütés)				
Dohányzás				

Az elsősegélynyújtásnak azt kell biztosítania, hogy a bajba jutott ember orvosi ellátást kapjon, és addig is, amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza az állapotának romlását.

Az elsősegélynyújtás elemi szabályai

Alapvető emberi tulajdonság, hogy segíteni szeretnénk azokon, akik bajba jutottak. Sokszor azonban akaratunk ellenére is árthatunk a bajba jutottnak, ha nem ismerjük az elsősegélynyújtás elemi szabályait. A segélynyújtónak néhány általános magatartási szabályt is be kell tartania.

Főbb szabályok:

- A sérültet az orvosnak kell ellátnia, nekünk gondoskodnunk kell a mentők értesítéséről, valamint arról, hogy a segítség megérkezéséig ne romoljon a sérült állapota. Úgy cselekedj, hogy ne okozz további balesetet!
- A helyszínt úgy kell biztosítani, hogy önmagunkat, a sérültet és a segítőinket ne érhesse további baleset. Ehhez, ha lehet, keressünk segítőtársakat. A helyszín biztosítása mindig attól függ, hogy holttörtént a sérülés és hány segítőnk van. Ha a baleset az úttesten történt, figyelmeztetni kell a közeledőautókat, nehogy belerohanjanak az álló autókba, a sérülteket ellátókba. Ha az épületben történt, attólfüggően, hogy mi okozta a sérülést, meg kell szüntetnünk a veszélyforrást. /tűzhegy elzárása, villanyóra kikapcsolása, stb./ A kíváncsiskodókat el kell küldeni, mert zavarják a munkát, ráadásul ha a helyzet olyan, többen pánikba eshetnek, rosszul lehetnek.
- Ha többen vagyunk, végezzünk csapatmunkát! A kapkodás és fejetlenség elkerülése végett nevezünk ki egy „mentésvezetőt”, gyorsan határozzuk meg ki, mit csinál.
- A sérültet lehetőleg ne mozgassuk, ez alól kivétel, ha a baleset körülményei olyanok, hogy a továbbibaleset elkerülése mozgás nélkül nem lehetséges, dől az épület, robbanásveszély van, stb. A sérültet le kell ültetni vagy fektetni, ruházatát csak olyan mértékben szabad levenni, amennyire a sérülés megkívánja. A ruha eltávolítását az ép végtagnál, az öltöztetését a sérült végtagnál kezdjük. Sose ráncigáljuk, szükség esetén vágjuk le a ruha ujját.
- Gondoskodni kell a mentők hívásáról, a beteget tilos egy segítő autójával elszállítani, mert romolhat az állapota.

A mentők tájékoztatása tartalmazza:

- a hívó nevét, adatait
- mi történt, hol történt /a sérülés pontos helyét és megközelítési útvonalát/
- hány sérült van, milyen a sérülésük; súlyosság szerinti megoszlásuk – milyen egyéb segítségre van szükség

A segélynyújtó gondoskodik arról, hogy a közeledő mentőket a sebesült-gyűjtőhelyre irányítsák, és az odavezető út szabad legyen. Adjon tájékoztatást az elvégzett ténykedésről. Számoljon be arról, hogy hány használható segítőtárs áll rendelkezésre, ajánlja fel munkáját és a továbbiakban a mentőkkárhely-parancsnokának utasításai szerint járjon el.

Tömeges baleset, a betegek „osztályozása”

Tömeges balesetnek nevezzük, ha azonos helyen és időben, azonos baleset vagy azonos egyéb egészségkárosító tényező /pl. baktériummal fertőzött étel/ több személy sérülését okozza. Három vagy annál több személyt érintő eseményt kell tömegesnek tekinteni. A tömeges baleset helyszínén –átmenetileg vagy elhúzódoan – a segélynyújtásra szorulóak száma és a helyszíni ellátás igénye meghaladja a

segélynyújtók számát és felszereltségüket, ezért nagyon fontos az átgondolt, célirányos cselekvés, valamint az ellátás sorrendjének meghatározása, a sérültek osztályozására.

Mi a teendő?

- Tájékozódás és segélykérés. Fontos a sérültek számának és súlyosságának felmérése, a további veszélyek felismerése és a mentők értesítése. Nevezzünk ki egy irányítót és kövessük az útmutatásait, ne kapkodjunk.
- A sérültek összegyűjtése a sebesült-gyűjtőhelyen. Az elsősegélynyújtás sorrendjét a sérültek állapota szabja meg, hogy ezt fel tudjuk mérni, össze kell gyűjteni a sérülteket. A gyűjtőhelyet úgy kell kijelölni, hogy ne legyen ott további veszélyforrás, és a mentők könnyen megközelíthessék. A beteg szállítása előtt meg kell győződni arról, hogy a mozgatás nem rontja-e az állapotát, a sérülésének megfelelő szállítási formát kell választani. A beteg szállítható segédeszközzel /hordágy, pokróc, stb./ és segédeszköz nélkül.
- Az egyik legfontosabb teendő a sérültek osztályozása.

A sérültek osztályozása történhet a sérülések súlyossága szerint. Eszerint lehet:

- életveszélyes
- súlyos
- könnyű sérült

Életveszélyes sérült:

- klinikai halál állapotában van,
- étellel összeegyeztethetetlen sérülése van, de még él,
- súlyos légzészavara van,
- artériás vérzése van,
- eszméletlen,
- nyílt hasi sérülése van,
- sokkos,
- 30 % - os testfelületet meghaladó az égés.

Súlyos sérült:

- bő vénás vérzése van,
- gerinc-, medence-, bordatörés gyanúja van,
- combtörés gyanúja van,
- nyílt törése van,
- nagy kiterjedésű légyszív-sérülése van,
- eszméleténél levő koponyasérült, -
- 5-30 % testfelület közötti az égés

Könnyű sérült:

- alkar-, kéz-, lábfejtörése van,
- rándulása, zúzódása van,
- felületes lágyrész-sérülése van,
- 5 % testfelületnél kisebb kiterjedésű az égés.

Osztályozhatjuk még úgy is, hogy van-e látható sérülés. /törés, ficam, égés, vérzés stb./

Ha van látható sérülés: ezek a szoros értelemben vett traumatológiai esetek. Ha nincs látható sérülés:ebben az esetben belgyógyászati balesetekről beszélünk.

Ilyenek lehetnek:

- fulladás /gázmérgezések, idegen test által okozott, víz alá merülés, akasztás
- áramütés
- lehülés, fagyás

A következő teendő a sérültellátás

A legfontosabb feladatok:

- a légutak felszabadítása
- a légút szabadon tartása /ha a sérülés megengedi, stabil oldalfekvő helyzettel/
- artériás nyomókötés, vénás nyomókötés felhelyezése
- törés, lágyrész-sérülés rögzítése
- sebfedés
- nyugalomban tartás

A sokk Olyan állapot, amikor a sejtek vérellátása valamilyen okból csökken, a szervezet „tartalékra áll”, vagyis csak az életfontosságú szerveket igyekszik ellátni vérrel. Sokkos állapotot kiválthatja a baktériumok által termelt anyag, mérgek, erős fájdalom. Ilyenkor az agyban az érzőközpont működése gyengül. Kiválthatja a vérmennyiség jelentős csökkenése vérzés, égés, nagy vízvesztéssel járó betegségek következtében. /hasmenés, hányás/ A sokk egy ideig visszafordítható folyamat, később visszafordíthatatlanná válik, eszméletvesztéshez vezet.

Tünetei: gyengeség, sápadtság, hideg verejtékezés, szapora pulzus, nyugtalanság, majd teljes közömbösség, végül eszméletvesztés. A sokkos állapot felismerése tehát fontos feladat, azonnal meg kell kezdeni a sokkot kiváltó ok megszüntetését, vérzéscsillapítást, folyadékpótlást. A sérültet tanácsos végleges ellátásig laposan, magasra polcolt lábbal fektetni.

Sebellátás

A seb a bőr folytonosságának megszakadása. Megkülönböztetünk metszett, vágott, szúrt, lőtt, harapott, csonkolt sebeket. A sebellátás célja, hogy a további sérüléseket és fertőzéseket megakadályozzuk.

Kötelező lépések:

- sebtisztítás: a seb környékét folyó vízzel alaposan tisztítsuk meg, hogy baktériumok a sebbe ne kerülhessenek. A szennyeződést a seb környékéről távolítsuk el, a sebben lévő idegen testeket tilos kihúzni.

- fertőtlenítés: a fertőzések elkerülése céljából a seb környékét fertőtleníteni kell, de meg kell győződni a jóderékénységről.
- sebfedés: az elsősegélynyújtó ne használjon kenőcsöt. Mindig olyan steril kötszert használjon, amely nem ragad a sebbe, kerüljünk a vatta használatát. A kötszer rögzítéséhez öntapadó ragtapasz alkalmazása javasolt. Kisebb sebek sebpárnával ellátott ragasztóval jól befedhetőek. A sérült részt rögzítsük.

Égési sérülések

Az égési sérülés az egyik leggyakrabban előforduló sérülés. Minden égési sérülést, teljesen mindegy, hogy enyhe vagy súlyos, felületes vagy mély, amilyen gyorsan csak lehet hűteni kell.

Vérzések

A vérzés az érfal megszakadása, melynek folytán a vér a külvilág felé, a szövetek közé, illetve a testüregekbe folyik.

Vérzések és kötések fajtái:

- hajszáleres vérzés - fedőkötés
- vénás vérzés – a végtag megemelése, nyomókötés, a végtag felkötése, felpolcolása
- ütőeres vérzés – a végtag megemelése az ér leszorítása csontos alaphoz nyomókötés

Az ízületek és a csontok sérülései

- rándulás
- ficam
- törés

A sérült kimentése, szállítása

Ha a baleset olyan helyen történik, ahol nem lehet biztonságosan elsősegélyben nyújtani, vagy az állapota tovább romolhat, mert például szennyezett a levegő, akkor ki kell menteni őt a baleseti helyszínről. A sérült szempontjából létfontosságú az, hogyan tesszük ezt.

a kimentés legfontosabb szabálya, hogy ne okozzunk további sérülést. Bizony előfordult már, hogy az elsősegélynyújtó elővigyázatlansága miatt szakadt el a gerinctörött sérült gerincvelője, és egy életre lebénult.

- ha a sérült beszorul valahova, ne ráncigáljuk, hanem próbáljuk meg szabaddá tenni a testét. Igyekezzünk az ép testrészeinél megfogni, a sérült testrészt pedig tartsa és emelje egy másik segítő. Gerincsérülés gyanúja esetén mindig három segítő emelje a sérültet úgy, hogy tenyerüket csúsztassák a hát, a medence és a láb alá, és egyszerre mozduljanak.
- amennyiben a sérültre fal omlik, óvatosan távolítsuk el az omladékot. Mindig a nagyobb darabokkal kezdjük, de ügyeljünk arra, hogy elmozdításukkal nehogy újabb darabok mozduljanak meg és omljanak rá.
- amennyiben a sérültre fal omlik, óvatosan távolítsuk el az omladékot. Mindig a nagyobb darabokkal kezdjük, de ügyeljünk arra, hogy elmozdításukkal nehogy újabb darabok mozduljanak meg és omljanak rá. Amennyiben a mentés hosszú időt vesz igénybe, próbáljunk folyamatosan kapcsolatot tartani vele. Szükség esetén juttassunk az omlás alá élelmet, ivóvizet, gumicsövön levegőt.

A kimentést követően a következő hibalehetőség a szállításban rejlik, hiszen helytelen szállítás esetén további bajokat okozhatunk. A szállításhoz legtöbbször nem áll a rendelkezésünkre semmilyen eszköz. Ha a beteg állapota megengedi, szállíthatjuk ültetve. Két segítő esetén a gyerekjátékokból jólismert „golya viszi a fiát” –helyzetben, ekkor a sérült a nyakunkba kapaszkodva segíthet. Egy elsősegélynyújtó esetén a hátunkra véve, karjait a mellkasunkon keresztbefonva vihetjük. Ha a sérülése nem engedi az ültetést, használhatunk pokrócot, de használhatunk erős összegombolt kabátot is, amelybe rudakat teszünk. Szerencsésebb a helyzet, ha van hordágy a szállításhoz. Ilyenkor alapszabály, hogy a beteget a hátul álló szállítóval szemben fektetve helyezzük el, így az láthatja a sérült arcát, beszélni tud hozzá.

Fontos, hogy megfelelően rögzítsük a sérültet a hordágyhoz, hiszen egyenetlen talajon haladva leeshet. A rögzítést célszerű a combnál, a medencénél és a mellkas legmagasabb pontjánál tenni. Arázás elkerülése végett egyszerre kell lépni, a lehelyezés egyszerre történjen, ha erre nincs mód, mindig a lábánál lévő oldalt tegyük le előbb.

21 A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS SZEMPONTRENDSZERE

4. SZÁMÚ MELLÉKLET

Ezt az értékelési formát az első osztályban alkalmazzunk.

Társas kapcsolatainak jellemzői:

Társaira való odafigyelése:

- kiemelkedő,
- megfelelő,
- még fejletlen,
- szívesen segít,
- kérésre segít,
- nehezen nyújt segítséget.

Konfliktuskezelő képessége:

- kiemelkedő,
- jó,
- változó,
- még fejletlen.

Fegyelmezettsége:

- a szabályokat
- mindig/általában betartja,
- a szabályok betartása olykor még nehezen megy.

Közösségi munkához való viszonya:

- önkéntvállal feladatot,
- kérésünkre segít,
- szívesen vállal feladatot,
- feladatvállalása változó,
- nehezen vállal feladatot,
- a vállalt feladatot megbízhatóan, kitartóan végzi,
- a feladathelyzetből néha kilép/könnyen kilép.

Tanulási tevékenységeinek jellemzői:

Egyénimunkája során:

önálló, kevés segítséggel jól dolgozik, indokolatlanul is segítséget kér, probléma esetén sem kér segítséget, gyakran igényel segítséget

kitartó, általában kitartó, elkalandozik, könnyen kilép a feladathelyzetből, fegyelmezett, környezetét időnként zavarja, fegyelmeztetlen.

Kooperatív munka során (páros, csoportmunka):

együttműködő, segítő, irányító, elfogadó, passzív, öntörvényű.

Anvanyelv

Beszédtechnika Artikuláció:

helyes, korrekcióra szorul, logopédiai fejlesztést igényel.

Légzéstechnika:

helyes, korrekciót igényel. Hangsúlyozása:

kifejező, megfelelő, túlzó, monoton. Beszédtempó:

megfelelő, lassú, elnyújtott, lassú, akadozó, gyors, kapkodó. Szókincs:

gazdag, életkorának megfelelő, szegényes.

Olvasás

Hangos olvasás:

folyamatosan, szólamokban, szóképekben, szótagolva, betűzve olvas Pontosság:

minimális hibával, változó hibaszámmal, hibáit javítva, sok hibával –olvas. Tempója:

megfelelő, lassú, de folyamatos, lassú, akadozó, gyors, kapkodó. Hibatípusok: betűt téveszt, kihagy, felcserél, mást olvas, hozzátesz, lehang, összeolvasása bizonytalan.

Szövegértés: az olvasott – szöveget, mondatot. szó szerkezetet – megérti, kevés segítséggel, folyamatos segítséggel, nehezen – érti.

Szövegfeldolgozás:

feladatsor alapján önállóan, feladatsor alapján kevés segítséggel, fel-

adatsor alapján sok segítséggel – dolgozza fel a szöveget, még nem képes szövegfeldolgozásra.

Írás

Íráshasználat:

(másolásnál) biztos, olykor bizonytalan, még bizonytalan.

Grafikai kivitelezés:

szabályos, általában szabályos, általában szabálytalan, szabálytalan.

Írásképe:

esztétikus, rendezett, változóan rendezett, rendezetlen.

Munkatempója: gyors, megfelelő tempóban dolgozik, változó, kapkodó, lassú.

Önellenzése: megbízható, pontos, általában pontos, pontatlan, még nem megbízható.

Számolási készség és a matematikai gondolkodás

Halmazok tulajdonságainak felismerésére, elemeinek szétválogatására: önállóan, segítséggel, még nem képes. Számképek ismerete: biztos, bizonytalan Számfogalma:

20-as számkörben biztos, kialakult, még bizonytalan, nagyobb számok körében is rendelkezik ismeretekkel.

Számtulajdonságokat, számkapcsolatokat: könnyen, kevés segítséggel, eszköz segítségével, nehezen, nem ismeri fel. Alapműveleteket: önállóan, eszköz segítségével értelmezi.

Alapműveletek alkalmazásában:

jártas, még bizonytalan, segédeszközt igényel.

Szövegesfeladatok megoldásában:

kiemelkedő, jó, megfelelő, gyenge.

Függvények és sorozatok kapcsolatait:

könnyen, kevés segítséggel, nehezen, nem ismeri fel.

Geometriai tulajdonságokat:

könnyen, kevés segítséggel, nehezen, nem ismer fel.

Geometriai tevékenységekben:

jártas, jók a meglátásai, ritkán, gyakran – igényel segítséget.

Munkatempója:

gyors, jó tempóban dolgozik, változó, kapkodó, lassú.

Önellenőrzése:

pontos, általában pontos, pontatlan.

Környezetismeret

A megfigyelések során környezetének érzékeléssel megismerhető tulajdonságait: biztonsággal felismeri, nem minden esetben, ritkán ismeri fel a tulajdonságok, felismerésében még bizonytalan.

Megfigyeléseinek, tapasztalatainak rögzítése: Rajzban:

a valóságnak megfelelően, a lényeges jegyek kiemelésével jeleníti meg, általában helyesen jeleníti meg, még bizonytalanul jeleníti meg.

Szóban:

már a lényeges jegyek kiemelésével képes megfogalmazni, segítő kérdésekkel

általában képes megfogalmazni, tapasztalatainak szóbeli megfogalmazása még gondot jelent számára.

Rendezni, rendszerezni:

Adott szempont alapján biztonsággal képes, többnyire eredményesen végzi, ritkán képes, még gondot jelent számára.

A gyalogos közlekedéshez szükséges ismeretei:

megfelelőek, hiányosak. Aktivitása:

a foglalkozásokon igen aktívan vesz részt, aktivitása változó, nehezen motiválható.
Érdeklődése:

kiemelkedően tájékozott, életkorának megfelelően tájékozott, ismeretei még hiányosak. Munkatempója: gyors, jó tempóban dolgozik, változó, kapkodó, lassú.
Önellenzése:

pontos, általában pontos, pontatlan.

Művészeti tevékenységek Kézműves

Vizuális tevékenységek iránti érdeklődése:
kiemelkedő, jó, visszafogott. Színhasználata:
egyéni, változatos, gazdag, visszafogott. Tanult technikák és eszközök használatában:

kiemelkedő, jó, megfelelő, bátortalan.

Ének

Az ének órákon:

aktívan részt vesz, aktivitása változó, nehezen motiválható. Ritmikaképessége:

kiváló, jó, megfelelő, még fejletlen.

Az elméleti ismeretek felismerésében és alkalmazásában: biztos, kis segítséget igényel, még bizonytalan. Dallam-reprodukáló képessége:

jó, megfelelő, még fejlesztést igényel.

Testnevelés

Mozgáskoordinációja:
harmonikus, fejlett, még fejletlen.

Gyakorlatok elsajátítására:

könnyen, segítség nélkül, segítséggel – képes.

A gyakorlatokat:

pontosan, figyelmesen, pontatlanul – hajtja végre.

Mozgásos játékokban:

kedvvel, aktívan, változóan, nehezen vesz részt. Szabályok ismerete, alkalmazása:

kiemelkedő, jó, megfelelő, gyenge.